

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Ν. 4172/2013

(ΦΕΚ Α' 167)

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟ

ΚΩΔΙΚΑΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1. Πεδίο εφαρμογής	63
1. Πεδίο εφαρμογής Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος. Δομή. Διάρθρωση	64
2. Τρόπος φορολογίας των εισοδημάτων	65
3. Ερμηνεία φορολογικού δικαίου	66
4. Συνεισφορά χωρίς διακρίσεις στα δημόσια βάρη	67
5. Φορολογία σύμφωνα με το Σύνταγμα	67
6. Αναδρομικότητα φόρου. Διατάξεις. Νομολογία	67
7. Αναδρομική κύρωση με νόμο φορολογικών αποφάσεων ισχύουν μόνο για το μέλλον	69
8. Τήρηση των αρχών χρηστής Διοίκησης.....	69
9. Οι διατάξεις των διεθνών συμβάσεων υπερισχύουν του εσωτερικού δικαίου. Άρθρο 28 του Συντάγματος	70
Άρθρο 2. Ορισμοί	71
1. Ορισμοί που χρησιμοποιούνται για τους σκοπούς του ΚΦΕ	73
2. Υπόχρεος σε παρακράτηση φόρου.....	73
3. Συγγενικό πρόσωπο. Ανιόντες και κατιόντες	74
4. Νομική προσωπικότητα νομικών προσώπων κατά τον ΑΚ και τον ΚΦΕ	74
5. Καταπίστευμα κληρονομικό. Έννοια.....	74
6. Εμπίστευμα	74
7. Εξωχώρια ή υπεράκτια εταιρεία	75
8. Συνεταιρισμοί	75
9. Σωματείον. Άρθρο 78 ΑΚ.....	75
10. Συνδεδεμένο φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή κάθε είδους νομική οντότητα	76
11. Περί του χαρακτηρισμού των επιχειρήσεων ως συνδεδεμένων, λόγω ύπαρξης σχέσεων ουσιώδους οικονομικής εξάρτησης.....	77
12. Κανόνες για τις Ελεγχόμενες Αλλοδαπές Εταιρείες. Συνδεδεμένες εταιρείες για τους σκοπούς του άρθρου 66	78
13. Περί της υπαγωγής επιχειρήσεων στην υποχρέωση να τηρούν Φάκελο Τεκμηρίωσης του άρθρου 21 του ν. 4174/2013	78
14. Υποχρέωση τήρησης Φάκελου Τεκμηρίωσης. Συνδεδεμένα πρόσωπα	78
Άρθρο 3. Υποκείμενα του φόρου	79
1. Όσοι έχουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα είναι υποκείμενοι σε φόρο	80

2. Φορολογική κατοικία εκτός Ελλάδας	80
3. Αλλοδαπό προσωπικό των γραφείων του α.ν. 89/1967	80
4. Υποβολή δηλώσεων από τα γραφεία αλλοδαπών επιχειρήσεων και τις ημεδαπές επιχειρήσεις που λειτουργούν βάσει του α.ν. 89/1967 σε περίπτωση ανάκλησης της άδειας εγκατάστασής τους	80
5. Εισόδημα αλλοδαπής που αποκτά αλλοδαπό προσωπικό, κάτοικοι Ελλάδας, εργαζόμενοι σε ναυλομεσιτικό γραφείο του ν. 27/1975.....	80
6. Οι εταίροι ή οι μέτοχοι εταιρειών χαρτοφυλακίου οι οποίες έχουν μετοχές εταιρειών πλοιοκτητριών πλοίων απαλλάσσονται από κάθε φόρο, τέλος.....	82
6α. Φορολογία κερδών μόνιμης εγκατάστασης	83
7. Εισόδημα από εκμίσθωση ακινήτου από κάτοικο Ηνωμένου Βασιλείου.....	83
8. Φορολογητέο εισόδημα στην Ελλάδα από κάτοικο Ηνωμένου Βασιλείου πριν την μεταφορά της κατοικίας στην Αγγλία	83
9. Εισόδημα αλλοδαπού προσωπικού που θα εργασθεί στην Ελλάδα, σύμφωνα με τη Σύμβαση Ελλάδας-Κροατίας	83
10. Φορολογική μεταχείριση των συντάξεων, παροχών και άλλων παρόμοιων αμοιβών, βάσει των αντίστοιχων διατάξεων των Συμβάσεων Αποφυγής Διπλής Φορολογίας (Σ.Α.Δ.Φ.) του Εισοδήματος	84
11. Φορολογική μεταχείριση εισοδήματος από συντάξεις, παροχές και παρόμοιες αμοιβές φορολογικών κατοίκων εξωτερικού, βάσει των διατάξεων Συμβάσεων Αποφυγής Διπλής Φορολογίας.....	88
12. Ρύθμιση ζητημάτων σχετικά με τη Διαδικασία Αμοιβαίου Διακανονισμού σύμφωνα με τις διμερείς Συμβάσεις για την Αποφυγή της Διπλής Φορολογίας του Εισοδήματος.....	90
13. Εφαρμογή των Συμβάσεων Αποφυγής της Διπλής Φορολογίας του Εισοδήματος - Περιεχόμενο των χορηγούμενων από τις αρμόδιες ΔΟΥ Πιστοποιητικών βάσει των οποίων εκδίδονται τα «Πιστοποιητικά Φορολογικής Κατοικίας»	97
14. Φορολογική μεταχείριση εισοδήματος από συντάξεις, παροχές και παρόμοιες αμοιβές φορολογικών κατοίκων εξωτερικού, βάσει των διατάξεων Συμβάσεων Αποφυγής Διπλής Φορολογίας.....	97
15. Συμβάσεων Αποφυγής Διπλής Φορολογίας του Εισοδήματος / Κεφαλαίου μεταξύ της Ελλάδος και των κατωτέρω χωρών	106
Άρθρο 4. Φορολογική κατοικία	109
1. Πότε ένα πρόσωπο είναι φορολογικός κάτοικος Ελλάδος. Γενικές διαπιστώσεις....	111
2. Πότε ένα νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα θεωρείται φορολογικός κάτοικος Ελλάδας. Τόπος άσκησης πραγματικής διοίκησης	112
3. Αλλοδαπές επιχειρήσεις που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του α.ν. 89/67	113
4. Κατοικία. Έννοια κατά τον Αστικό Κώδικα	113
5. Τόπος κατοικίας φορολογουμένου. Έννοια τόπου κατοικίας	114
6. Η παροδική απομάκρυνση φοιτητών ή έμμισθων υπαλλήλων από τον τόπο της μόνιμης κατοικίας τους δεν σημαίνει ότι είναι μόνιμοι κάτοικοι αλλοδαπής	115
7. Τόπος φορολογίας σε σχέση με την κατοικία. Δικαιώματα και υποχρεώσεις	115
8. Έννοια συνήθους κατοικίας. Σ.τ.Ε. 4166/2012.....	115
9. Δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις περί φορολογικής κατοικίας νομικών προσώπων για τις εταιρείες του ν. 27/1975 και του ν. 2687/1953.....	116

10. Θέμα διπλής κατοικίας. Αρμόδια διεύθυνση για επίλυσή της	116
11. Κατοικία πληρωμάτων εμπορικών πλοίων με ξένη σημαία	117
12. Διαδικασία μεταβολής της φορολογικής κατοικίας	117
12α. Η Απόφαση ΓΓΔΕ ΠΟΛ. 1058/18.3.2015 που όριζε την διαδικασία μεταβολής της φορολογικής κατοικίας καταργήθηκε από 15.12.2017	120
13. Χρόνος υποβολής της δήλωσης στο έτος αναχώρησης. Αλλαγή της φορολογικής κατοικίας από έγγαμες φορολογούμενες	120
14. Φορολογικός εκπρόσωπος κατοίκου εξωτερικού.....	121
15. Καθεστώς περί φορολογικής κατοικίας από 31.3.2011 έως 31.12.2013	121
16. Η απόκτηση μεριδίων συμμετοχής σε Αμοιβαίο Κεφάλαιο Επιχειρηματικών Συμμετοχών δεν συνεπάγεται την απόκτηση από τον μεριδιούχο της ιδιότητας κατοίκου Ελλάδας. ν. 2992/2002 άρθρο 7§21	122
17. Έννοια του όρου «κατοικος ενός Συμβαλλομένου Κράτους»	122
18. Διευκρινίσεις σχετικά με τα πιστοποιητικά φορολογικής κατοικίας	122
19. Μη απόκτηση φορολογικής κατοικίας στην ημεδαπή συζύγου με τόπο επαγγελματικής εγκατάστασης και κέντρο ζωτικών συμφερόντων στην αλλοδαπή, και σύζυγο και τέκνο στην ημεδαπή	122
20. Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας Ελλάδος με άλλα κράτη	126
21. Άσκηση ενδίκου βοηθήματος σε περίπτωση απόρριψης αιτήματος μεταφοράς φορολογικής κατοικίας	126
22. Διευκρινίσεις για τη διαδικασία μεταβολής φορολογικής κατοικίας στο Κουβέιτ ..	127
23. Νέες δραστηριότητες που μπορούν να αναπτύσσουν οι εταιρείες του α.ν. 89/1967. Οι παρεχόμενες υπηρεσίες που ορίζονται στο άρθρο 1 του α.ν. 89/1967 δεν συνιστούν άσκηση πραγματικής διοίκησης.....	127
Άρθρο 5. Εισόδημα που προκύπτει στην ημεδαπή	129
1. Εισόδημα που προκύπτει στην ημεδαπή είναι κάθε εισόδημα πηγής Ελλάδας.....	131
2. Δεν υπάγονται σε φόρο στην Ελλάδα για το παγκόσμιο εισόδημά τους οι αλλοδαπές επιχειρήσεις που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του α.ν. 89/1967.....	132
3. Φορολογία κερδών μόνιμης εγκατάστασης	132
Άρθρο 5Α. Εναλλακτική φορολόγηση εισοδήματος που προκύπτει στην αλλοδαπή φυσικών προσώπων που μεταφέρουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα	133
1. Αιτιολογική έκθεση του ν. 4646/2019 σχετικά με την Εναλλακτική φορολόγηση εισοδήματος που προκύπτει στην αλλοδαπή φυσικών προσώπων που μεταφέρουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα. (Θέματα 1.1.-1.9.).....	137
2. Ειδικοί φορολογικοί κάτοικοι (Non-dom). Φορολογικά κίνητρα προσέλκυσης φυσικών προσώπων μεγάλου πλούτου στην Ελλάδα	140
3. Διαδικασία και προϋποθέσεις υπαγωγής στις διατάξεις του άρθρου 5Α του ν. 4172/2013, περί εναλλακτικής φορολόγησης εισοδήματος που προκύπτει στην αλλοδαπή φυσικών προσώπων που μεταφέρουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα	146
4. Οι Στρατηγικές Επενδύσεις.....	154
5. Ερμηνεία των διατάξεων για την προσέλκυση στρατηγικών επενδύσεων.....	157
6. Σταθεροποίηση φορολογικού συντελεστή σε στρατηγικές επενδύσεις για 12 χρόνια. Αν μειωθεί ο συντελεστής εφαρμόζεται ο εκάστοτε μειωμένος	159
7. Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής για επενδυτική δραστηριότητα.....	159

Άρθρο 6. Μόνιμη εγκατάσταση	162
1. Γενικά για την εφαρμογή των διατάξεων περί μόνιμης εγκατάστασης επιχειρήσεων	164
2. Οι διατάξεις των διεθνών συμβάσεων υπερισχύουν του εσωτερικού δικαίου....	164
3. Πότε μια επιχείρηση θεωρείται ότι αποκτά Μόνιμη Εγκατάσταση στην Ελλάδα	165
4. Έννοια «μόνιμης εγκατάστασης» σύμφωνα με τα ερμηνευτικά σχόλια του ΟΟΣΑ για τη μόνιμη εγκατάσταση (άρθρο 5 του μοντέλου Σύμβασης)	166
5. Τεχνικές επιχειρήσεις. Έννοια «μόνιμης εγκατάστασης» ανάλογα με τη διάρκεια κατασκευής, συναρμολόγησης κ.λπ.	167
6. Αλλοδαπή επιχείρηση ή οργανισμός που αποκτά εισόδημα από ακίνητα που βρίσκονται στην Ελλάδα	168
7. Φορολογικές υποχρεώσεις γραφείου αλλοδαπής εταιρείας εγκατεστημένου στην Ελλάδα για την πραγματοποίηση έρευνας αγοράς	168
8. Φορολογικές υποχρεώσεις γραφείου αλλοδαπής εταιρείας εγκατεστημένου στην Ελλάδα για σκοπούς αντιπροσώπευσης της	168
9. Φορολογική μεταχείριση των εμπορευματικών μεταφορών που διενεργούνται από πρόσωπα που είναι εφοδιασμένα με άδεια ΚΑΜΠΟΤΑΖ	169
10. Ίδρυση γραφείου αντιπροσωπείας στην Ελλάδα από αλλοδαπή εταιρεία. Μόνιμη εγκατάσταση. Τήρηση βιβλίων και στοιχείων - Φ.Π.Α.	169
11. Δεν συνιστά μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα η συμμετοχή σε ημεδαπή Α.Ε. αλλοδαπής εταιρίας	170
12. Δεν συνιστά μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα η αγορά μετοχών ημεδαπής Α.Ε. από αλλοδαπή εταιρία.....	170
13. Αμοιβαία Κεφάλαια Επιχειρηματικών Συμμετοχών. Ν. 2992/2002	171
14. Το «Ταμείο Ανάπτυξης Νέας Οικονομίας» ΑΕ	171
Άρθρο 7. Φορολογητέο εισόδημα	172
1. Φορολογητέο εισόδημα και κατηγορίες αυτού. Ενοποίηση διαφοροποίηση πηγών. Φορολογία κατά κατηγορία	173
2. Εισοδήματα που δεν υπάγονται στις 4 κατηγορίες εισοδημάτων δεν υπόκεινται σε φόρο. Μη υποκείμενα σε φόρο εισοδήματα. Γενικές ρυθμίσεις	175
3. Χρηματικά βραβεία. Απαλλαγή από το φόρο εισοδήματος. Έννοια βραβείου 176	
4. Τα ποσά των υποτροφιών από το Δημόσιο απαλλάσσονται από το φόρο.....	177
4α. Υποτροφίες προς ερευνητές, μεταπτυχιακούς ή διδακτορικούς φοιτητές, μεταδιδακτορικούς συνεργάτες κ.λπ. για την εκτέλεση ερευνητικών έργων ή προγραμμάτων δεν αποτελούν εισόδημα	177
5. Βοηθήματα και οικονομικές ενισχύσεις που καταβάλλονται σε ευπαθείς κοινωνικές ομάδες	177
6. Η ωφέλεια από την διαγραφή τόκων των φυσικών προσώπων που έχουν υπαχθεί στη ρύθμιση υπερχρεωμένων νοικοκυριών του ν. 3869/2010 δεν φορολογείται	178
7. Τα χρηματικά ποσά που εισπράττονται προς εξόφληση της σχετικής αξίωσης έναντι του συζύγου/της συζύγου για τη συμμετοχή στα αποκτήματα του γάμου δεν φορολογούνται.....	178
8. Παροχές και διευκολύνσεις σε ανάδοχους γονείς. Απαλλαγή φόρου	179

9. Ειδικό επίδομα οργάνου μουσικών των Κρατικών Ορχηστρών Αθηνών και Θεσσαλονίκης και της Ορχήστρας της Εθνικής Λυρικής Σκηνής. Απαλλαγή φόρου	179
10. Έξοδα κηδείας που καταβάλλονται από επιχειρήσεις και οργανισμούς στο προσωπικό τους δεν φορολογούνται	180
11. Το Αντιστάθμισμα Νησιωτικού Κόστους είναι αφορολόγητο και ακατάσχετο στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων, δεν υπόκειται σε οποιαδήποτε κράτηση και δεν υπόκειται στην ειδική εισφορά αλληλεγγύης.....	181
12. Η οικονομική ενίσχυση από το «ΙΔΡΥΜΑ ΛΟΥΛΑΣ ΚΑΙ ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ» στο σωματείο Ημιονηγών Νήσου Θήρας (Σαντορίνης) «Ο Άγιος Γεώργιος» με σκοπό να αποδοθεί στα μέλη του απαλλάσσεται του φόρου.....	181
13. Ο μισθός που καταβάλλεται σε όσους εκπληρώνουν εναλλακτική πολιτική-κοινωνική υπηρεσία απαλλάσσεται από το φόρο	182
14. Ποσά που καταβάλλονται σε υπαλλήλους του κλάδου Συμβούλων και Γραμματέων Επικοινωνίας του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης για διδάκτρα των παιδιών τους με βάση τις διατάξεις του άρθρου 43 του ν. 4339/2015	182
15. Χρηματικά ποσά που δεν θεωρούνται εισόδημα	183
16. Χορήγηση χρηματικών επάθλων. Διατάξεις	184
17. Χρηματικά έπαθλα που χορηγούνται στο πλαίσιο της πολιτικής «Μένω Ελλάδα-Επιστρέφω Ελλάδα-Γέφυρες Συνεργασίας/Γνώσης δεν κατάσχονται και δεν φορολογούνται	185
18. Χορήγηση εφάπαξ ενίσχυσης πληγέντων	185
19. Στις οικονομικές επιβραβεύσεις προς αθλητές - προπονητές που σημείωσαν εξαιρετικές αγωνιστικές διακρίσεις δεν φορολογούνται	186
20. Επίδομα στην περίοδο του κορωνοϊού	186
Άρθρο 8. Φορολογικό έτος	187
1. Φορολογικό έτος. Έννοια	188
2. Διαχειριστική περίοδος ατομικής επιχείρησης με διπλογραφικά βιβλία	188
3. Δεν υπάρχει δικαίωμα υπερδωδεκάμηνης χρήσης για νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες που τηρούν διπλογραφικά βιβλία. Μετασχηματισμοί με τους ν. 2166/93 και 1297/1972	188
4. Φορολογικό έτος νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας που ανήκει κατά ποσοστό που υπερβαίνει το 50% σε αλλοδαπό νομικό πρόσωπο	189
5. Φορολογικό έτος ημεδαπού νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας που ανήκει κατά ποσοστό που υπερβαίνει το 50% σε αλλοδαπό νομικό πρόσωπο και για ορισμένες ημέρες το αλλοδαπό ΝΠ ξεπερνάει τους δώδεκα μήνες.....	190
6. Με την καταχώρηση στο ΓΕΜΗ τα Ν.Π. αποκτούν νομική προσωπικότητα, συντελείται η μετατροπή των εταιρειών σε ΑΕ, ΕΠΕ κ.λπ.	191
7. Ως έναρξη φορολογικού έτους θεωρείται ο χρόνος απόκτησης της νομικής προσωπικότητας για τα Ν.Π. και για τα φυσικά ο χρόνος έναρξης εργασιών	192
8. Φορολογικό έτος σε έναρξη ή παύση εργασιών	192
9. Ο φόρος εισοδήματος επιβάλλεται στο εισόδημα του αμέσως προηγούμενου έτους	193
10. Χρόνος κτήσης του εισοδήματος	193
10α. Χρόνος κτήσης των ανεισπρακτων δεδουλευμένων αποδοχών που έχουν εισπραχθεί από το έτος 2014 και μετά	194

11. Χρόνος απόκτησης εισοδήματος από μισθωτή υπηρεσία. Παρακράτηση και απόδοση ΦΜΥ	195
12. Χρόνος απόκτησης του δικαιώματος εισπραξης μερισμάτων, προμερισμάτων προσωρινών απολήψεων κερδών	195
13. Χρόνος απόκτησης του δικαιώματος εισπραξης τόκων	197
14. Προθεσμία ολοκλήρωσης μετασχηματισμού με βάση τις διατάξεις των ν.δ. 1297/1972 και ν. 2166/1993	198
14α. Υποβολή των δηλώσεων των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων με βάση τις διατάξεις του ν. 2166/1993	199
15. Προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για να μη δηλώνονται μισθώματα που δεν εισπράττονται	202
16. Χρόνος φορολόγησης και φορολογική μεταχείριση των claw back και rebate ιατρού που έχει σύμβαση με τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ.	202
17. Χρόνος παρακράτησης και απόδοσης του φόρου που παρακρατείται στο εισόδημα που προκύπτει από τα μαθηματικά αποθέματα ασφαλιστικών	202
18. Χρόνος απόκτησης διανεμόμενων κερδών του φορολογικού έτους 2014 ΟΕ, ΕΕ, κοινωνίας, κοιν/ξίας που τηρεί διπλογραφικά βιβλία	202
19. Χρόνος κτήσης του εισοδήματος μισθώτριας εταιρείας που καταβάλλεται βάσει δικαστικής απόφασης και αφορά αναδρομική μείωση μισθωμάτων	203
20. Χρόνος απόκτησης εισοδήματος επιχορηγήσεων που εισπράττουν νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες από φορείς Γενικής Κυβέρνησης	204
21. Χρόνος έκπτωσης ασφαλιστικών εισφορών (Ε.Φ.Κ.Α) από τα ακαθάριστα έσοδα μη μισθωτών	205
22. Χρόνος έκδοσης τιμολογίου από υπεργολάβο ανώνυμης τεχνικής εταιρείας για την εκτέλεση των εργασιών ενός έργου πρασίνου, με βάση τις διατάξεις των Ε.Λ.Π. (ν.4308/2014) και χρόνος κτήσης του σχετικού εισοδήματος	205
23. Χρόνος άσκησης του δικαιώματος προαίρεσης απόκτησης μετοχών	206
Άρθρο 9. Πίστωση φόρου αλλοδαπής	207
1. Πίστωσης φόρου αλλοδαπής (credit method)	208
2. Όριο μείωσης του φόρου	208
3. Καταβολή φόρου αλλοδαπής σε άλλο νόμισμα πέραν του ευρώ	208
3α. Μερίσματα που εισπράττει ημεδαπή μητρική εταιρεία από ημεδαπή ή αλλοδαπή θυγατρική της με έδρα σε άλλο κράτος - μέλος της Ε.Ε.	208
4. Οι Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας κατισχύουν της εσωτερικής μας νομοθεσίας και εφαρμόζονται για την πίστωση του φόρου	209
5. Φόρος που καταβλήθηκε για εισόδημα στην αλλοδαπή από φορολογούμενο που έχει φορολογική κατοικία στην Ελλάδα. Μερισμός φόρου	209
6. Φορολογική μεταχείριση εισοδημάτων αλλοδαπής προέλευσης. Εφαρμογή της Σ.Α.Δ.Φ. και αποτροπής της φοροδιαφυγής σχετικά με τους φόρους εισοδήματος μεταξύ Ελλάδας και Κύπρου	210
7. Μερίσματα που καταβάλλονται από εταιρεία κάτοικο Κύπρου σε κάτοικο Ελλάδας. Εφαρμογή της Σ.Α.Δ.Φ. μεταξύ Ελλάδας - Κύπρου	212
7α. Φορολογική μεταχείριση του εισοδήματος από μερίσματα που αποκτά φυσικό πρόσωπο - φορολογικός κάτοικος Ελλάδας από αλλοδαπή εταιρεία και πίστωση του φόρου αλλοδαπής	213

8. Πίστωση φόρου που καταβλήθηκε στην αλλοδαπή. Εφαρμογή της Σ.Α.Δ.Φ. και αποτροπής της φοροδιαφυγής σε σχέση προς τους φόρους επί του εισοδήματος μεταξύ Ελλάδας και Η.Π.Α.....	220
9. Συμφηφισμός φόρου εισοδήματος που καταβλήθηκε στην αλλοδαπή	221
10. Παρακράτηση φόρου από αλλοδαπή εταιρεία κατά την εξόφληση των τιμολογίων, στο επόμενο φορολογικό έτος από αυτό εντός του οποίου υπήχθησαν σε φορολογία τα υπόψη εισοδήματα στην Ελλάδα.....	222
11. Φορολογία κερδών υποκ/ματος ημεδαπής εταιρείας περιορισμένης ευθύνης στην Κύπρο με «σπαστή» διαχειριστική περίοδο (1/7-30/6)	222
12. Φορολόγηση εισοδήματος από εκμίσθωση ακινήτου στην αλλοδαπή	223
13. Εταιρεία με εισοδήματα στην αλλοδαπή. Υπολογισμός φόρου και συμφηφισμός	223
14. Προσφορά υπηρεσιών στην αλλοδαπή μέσω μόνιμης εγκατάστασης. Συμφηφισμός φόρου	225
15. Καθορισμός δικαιολογητικών εγγράφων για την πίστωση φόρου αλλοδαπής, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 9 του ν. 4172/2013 και την παρ. 2 του άρθρου 16 του ν. 4174/2013	226
16. Έκπτωση παρακρατούμενων, προκαταβληθέντων φόρων και φόρων που καταβλήθηκαν στην αλλοδαπή, κατά την διενέργεια άμεσου προσδιορισμού φόρου ή την έκδοση πράξεων διοικητικού προσδιορισμού φόρου	226

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 10. Αντικείμενο του φόρου εισοδήματος των φυσικών προσώπων	227
Άρθρο 11. Εξαρτώμενα μέλη	228
1. Ποια θεωρούνται εξαρτώμενα μέλη για τον φορολογούμενο	230
2. Περιπτώσεις μελών που δεν θεωρούνται εξαρτώμενα μέλη, είτε λόγω εισοδήματος, είτε για άλλους λόγους	231
3. Έννοια ετήσιου εισοδήματος για το εισόδημα των εξαρτωμένων μελών των 3.000€ ή των 6.000€ κατά περίπτωση.....	232
4. Εισόδημα ανηλικών τέκνων που προστίθεται στο εισόδημα του γονέα	232
5. Εισοδήματα ανηλικών τέκνων που έχουν δική τους φορολογική υποχρέωση	232
6. Απαλλαγές για παιδιά. Ποιον γονέα θεωρείται ότι βαρύνουν τα παιδιά	232
7. Ανάπηρος αδελφός κάτοχος Ε.Ι.Χ. αυτοκινήτου που υποβάλλει ο ίδιος δήλωση είναι και προστατευόμενο μέλος.....	233
8. Διαζευγμένοι γονείς. Ποιόν επιβαρύνουν τα παιδιά	234
9. Υποβολή χωριστών δηλώσεων από τους συζύγους. Ποιός δηλώνει τα εισοδήματα των ανηλικών τέκνων	234

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΜΙΣΘΩΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 12. Εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις	235
1. Εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις. Έννοια της εξαρτημένης εργασίας	237

2. Τι σημαίνει εξαρτημένη εργασία. Διάκριση εξαρτημένης εργασίας από την ανεξάρτητη. Απόφαση 28/2005 Ολομέλειας Αρείου Πάγου.....	238
3. Εργασιακή σχέση για τους σκοπούς του ΚΦΕ	239
4. Περιπτώσεις που αποτελούν σύμβαση εξαρτημένης εργασίας	239
5. Σύμβαση Εργασίας	240
6. Συλλογική σύμβαση εργασίας.....	240
7. Παροχές σε μισθωτούς. Τακτικές, έκτακτες αποζημιώσεις.....	241
7α. Κοινωνικού χαρακτήρα παροχές που δίνουν οι επιχειρήσεις σε εργαζόμενους τους ή σε συγγενικά αυτών πρόσωπα αποτελούν εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις	241
8. Ακαθάριστο εισόδημα υπαλλήλων και λειτουργών του Δημοσίου.....	241
9. Διευθυντής ή μέλος του ΔΣ εταιρείας ή κάθε άλλου νομικού προσώπου	242
10. Αμοιβές Μελών Δ.Σ. Ανωνύμων Εταιριών	242
11. Στις αμοιβές μελών Δ.Σ. ΑΕ επιβάλλεται και εισφορά αλληλεγγύης.....	242
12. Αμοιβή μελών του Δ.Σ. που προκύπτει από κέρδη ανώνυμης εταιρείας αποτελεί μέρος.....	243
13. Νομικό πρόσωπο διανέμει ποσά εκ των κερδών με έγκριση της Γενικής Συνέλευσης σε μέλη του ΔΣ και σε εργαζόμενους. Πως φορολογούνται τα εν λόγω ποσά για την εταιρία και τους υπαλλήλους	243
14. Διανομή κερδών στα μέλη ΔΣ πρέπει να προέρχονται μόνο από τα κέρδη της χρήσης	244
15. Αμοιβές που καταβάλλονται σε μέλη του ΔΣ ΑΕ με ποσοστό αναπηρίας 80% απαλλάσσονται του φόρου (Γνωμ. Ν.Σ.Κ. 82/2016).....	244
16. Ε.Π.Ε. καταβάλλει αμοιβές σε εταίρους αυτής. Οι αμοιβές αυτές θεωρούνται μισθός	244
16α. Φορολογική μεταχείριση των αμοιβών που λαμβάνουν εταίροι και διαχειριστές Ε.Π.Ε., Ι.Κ.Ε., Ο.Ε., και Ε.Ε.....	245
17. Η πάγια αντιμισθία που λαμβάνει δικηγόρος λογίζεται μισθωτή εργασία.....	245
18. Η μισθωτή εργασία περιλαμβάνει και εισοδήματα που αποκτώνται από εργασιακή σχέση βάσει έγγραφων συμβάσεων υπό προϋποθέσεις	245
19. Πρόσωπα που μπορούν να υπαχθούν στην παρ. 2στ' του άρθρου 12, με εργασιακή σχέση βάσει έγγραφης σύμβασης παροχής υπηρεσιών.....	247
20. Εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 12§2 περ. στ' του ν. 4172/2013, στην περίπτωση απόκτησης εισοδήματος από επιχειρηματική δραστηριότητα χωρίς έναρξη. Δραστηριότητα συνθέτη	248
21. Όταν ο βασικός εργοδότης είναι στην αλλοδαπή & στερείται ελληνικού ΑΦΜ, ο εργαζόμενος δεν υπάγεται στις διατάξεις του άρθρου 12§2στ'	250
22. Όταν ο ένας από τους δύο εργοδότες είναι στην αλλοδαπή και στερείται ελληνικού Α.Φ.Μ. ο εργαζόμενος με σύμβαση έργου δεν μπορεί να υπαχθεί στις διατάξεις του άρθρου 12§2στ'	250
22α. Ο χαρακτηρισμός εισοδήματος από μισθωτές υπηρεσίες (άρθ. 12§2στ') ισχύει και όταν οι αντισυμβαλλόμενοι δεν ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα (ιδιώτες).....	251
22β. Στις περιπτώσεις που τα αντισυμβαλλόμενα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που λαμβάνουν τις παρεχόμενες υπηρεσίες, έχουν φορολογική κατοικία ή μόνιμη εγκατάσταση στην αλλοδαπή έχει εφαρμογή το άρθρο 12§2στ'	251

22γ. Υπαγωγή του επαγγέλματος του φωτορεπόρτερ – φωτοειδησεογράφου στις διατάξεις του άρθρου 12§2στ' του ν. 4172/2013	252
22δ. Εφαρμογή των διατάξεων της περ. στ' της παρ. 2 του άρθρου 12 του ν. 4172/2013 στις περιπτώσεις που οι φορολογούμενοι έχουν υποβάλει με επιφύλαξη τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος	252
23. Πρόσθετες αμοιβές σε μισθωτούς που αποτελούν εισόδημα από μισθωτή εργασία.....	253
24. Άλλες αμοιβές σε μισθωτούς που αποτελούν εισόδημα από μισθωτή εργασία	254
25. Φορολογική μεταχείριση των αμοιβών που λαμβάνουν Δήμαρχοι - Αντιδήμαρχοι	255
26. Η αποζημίωση για πρόωρη παύση της γεωργικής δραστηριότητας εντάσσεται στην κατηγορία εισοδήματος από μισθωτές υπηρεσίες	256
27. Αμοιβές του λοιπού προσωπικού, καθώς και των ιατρών που προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στα απογευματινά ιατρεία των νοσοκομείων του Ε.Σ.Υ.	256
28. Αμοιβές που λαμβάνουν εταίροι και διαχειριστές Ε.Π.Ε., ΙΚΕ, Ο.Ε. και Ε.Ε.	257
29. Φορολογική μεταχείριση ασφαλιστικών εισφορών για εταίρο και παράλληλα διαχειριστή Ε.Π.Ε. και μέτοχο και παράλληλα μέλος ΔΣ Α.Ε.....	257
29α. Από το φορολογητέο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες αλλοδαπής προέλευσης εκπίπτουν οι κρατήσεις υπέρ των ασφαλιστικών ταμείων, των επαγγελματικών ταμείων και οι κρατήσεις στο πλαίσιο ομαδικών ασφαλιστηρίων συνταξιοδοτικών συμβολαίων	257
30. Φορολογική μεταχείριση περιστασιακών αμοιβών που καταβάλλει γυναικείος συνεταιρισμός.....	258
31. Αμοιβές ή αποζημιώσεις εξόδων που καταβάλλονται σε υπαλλήλους που μετακινούνται σε άλλες υπηρεσίες κατ' εντολή του Δημοσίου.....	259
32. Αποζημιώσεις ανέργων ή εργαζομένων για την παρακολούθηση σεμιναρίων	259
33. Φορολογική μεταχείριση αποδοχών δικαστικών λειτουργιών εν ενεργεία και συνταξιούχων.....	259
Άρθρο 13. Παροχές σε είδος.....	261
1. Γενικά οι παροχές σε είδος	265
2. Παροχές σε είδος που λαμβάνουν εργαζόμενοι ή εταίροι ή μέτοχοι συγγενικά τους πρόσωπα μεγαλύτερες των 300 ευρώ θεωρούνται μισθός	265
3. Παροχές σε είδος. Ερμηνεία διατάξεων σε συνδυασμό με την εγκ. ΠΟΛ. 1219/2014 και τις διευκρινιστικές θέσεις του Υπ. Οικονομικών	266
4. Παραχώρηση οχήματος σε εργαζόμενο ή εταίρο ή μέτοχο. Υπολογισμός αμοιβής σε είδος	274
5. Χορήγηση δανείου. Η διαφορά επιτοκίου αποτελεί αμοιβή σε είδος	283
5α. Προκαταβολή μισθού άνω των τριών μηνών	284
6. Δικαιώματα προαίρεσης απόκτησης μετοχών	284
6α. Δικαιώματα προαίρεσης απόκτησης μετοχών που ασκούνται από 1.1.2014 μέχρι 31.12.2019 ανεξαρτήτως του πότε είχε χορηγηθεί το δικαίωμα.....	286
6β. Δικαιώματα προαίρεσης απόκτησης μετοχών της μητρικής εταιρίας προς τους υπαλλήλους της θυγατρικής της στην Ελλάδα	286
6γ. Χρόνος άσκησης του δικαιώματος προαίρεσης απόκτησης μετοχών.....	286

7. Παραχώρηση κατοικίας σε εργαζόμενο ή εταίρο ή μέτοχο. Από τα ακαθάριστα έσοδα εκπίπτει το ποσό του μισθώματος. Εξαιρέσεις.	287
8. Φορολογική μεταχείριση της παρεχόμενης μείωσης των διδάκτρων για τα παιδιά των εργαζόμενων, διευθυντών, διαχειριστών και μελών διοίκησης ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων	288
8α. Ασφάλιστρα για την ατομική ασφάλιση (ατομικά συνταξιοδοτικά προγράμματα) στελεχών της εταιρείας	289
9. Προσδιορισμός μέσου επιτοκίου αγοράς κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 3 του άρθρου 13 του Ν. 4172/2013	290
10. Bonus που λαμβάνουν στελέχη των πιστωτικών ιδρυμάτων εντός του 2014	290
11. Το όφελος που προκύπτει για τους εργαζόμενους και συνταξιούχους της ΔΕΗ ΑΕ από την παροχή ορισμένης ποσότητας ηλεκτρικής ενέργειας με μειωμένο τιμολόγιο, αποτελεί εισόδημα από μισθ. υπηρεσίες	291
12. Τα χρηματικά βραβεία, οι υποτροφίες, τα βοηθήματα και οι οικονομικές ενισχύσεις που καταβάλλονται σε φυσικά πρόσωπα δεν αποτελούν παροχή σε είδος	292
Άρθρο 14. Απαλλαγές εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις	293
1. Απαλλαγές ή εξαιρέσεις φορολογίας εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις	297
2. Δεν αποτελούν εισόδημα από μισθωτή εργασία τα έξοδα διαμονής, σίτισης και η ημερήσια αποζημίωση όταν γίνονται για λογαριασμό της επιχείρησης	297
3. Δεν αποτελούν εισόδημα από μισθωτή εργασία η αποζημίωση για έξοδα κίνησης εφόσον καταβάλλονται από τον εργοδότη	299
3α. Ημερήσια αποζημίωση στρατιωτικού προσωπικού που μεταβαίνει για στρατιωτικές αποστολές θεωρούνται έξοδα κίνησης και δεν φορολογούνται	299
4. Εκτός έδρας αποζημίωση και έξοδα κίνησης που δίνονται στο προσωπικό και δεν υπάρχουν μόνο εξοδολόγια	300
4α. Αποζημιώσεις για έξοδα κίνησης που καταβάλλονται κατά την παροχή μισθωτής εργασίας στην αλλοδαπή	300
4β. Η αποζημίωση εξόδων διαμονής, σίτισης, ημερήσια αποζημίωση, αποζημίωση εξόδων κίνησης, επίδομα βιβλιοθήκης που καταβάλλονται σε μισθωτούς δεν αποστέλλονται κατά την υποβολή του ηλεκτρονικού αρχείου βεβαιώσεων	301
5. Το επίδομα αλλοδαπής που χορηγείται σε υπαλλήλους του Υπ. Εξωτερικών και των λοιπών δημόσιων πολιτικών υπηρεσιών απαλλάσσεται του φόρου	301
6. Κρατήσεις υπέρ ασφαλιστικών ταμείων	301
7. Ασφαλιστικές εισφορές εργαζόμενου. Εισφορές εργοδότη και εργαζομένου υπέρ των επαγγελματικών ταμείων που έχουν συσταθεί με νόμο	302
7α. Τρόπος έκπτωσης των εισφορών υπέρ Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης	303
8. Εφάπαξ από ταμεία πρόνοιας, ασφαλιστικούς οργανισμούς του δημοσίου και επαγγελματικά ταμεία	305
9. Έκπτωση από το εισόδημα των ασφαλιστικών εισφορών για αναγνώριση του χρόνου της στρατιωτικής θητείας ως συντάξιμου	305
10. Διατακτικές τροφές που χορηγούνται σε εργαζόμενους μέχρι ποσού έξι (6) ευρώ ανά διατακτική	305

11. Για την έκπτωση των διατακτικών σίτισης έως 6 ευρώ που χορηγεί επιχείρηση σε εργαζομένους της δεν υπάρχει περιορισμός ως προς τον τρόπο εξαργύρωσης τους (σε εστιατόρια ή supermarkets).....	305
12. Παροχές ασήμαντης αξίας	305
13. Ασφάλιστρα ομαδικών ασφαλιστηρίων συνταξιοδοτικών συμβολαίων	306
14. Ασφάλιστρα για ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή κάλυψη του υπαλληλικού του προσωπικού ή για την κάλυψη του κινδύνου ζωής ή ανικανότητάς του στο πλαίσιο ασφαλιστηρίου συμβολαίου	306
14α. Αποζημίωση για αγορά μηνιαίων ή ετήσιων καρτών απεριορίστων διαδρομών μέσω μαζικής μεταφοράς.....	307
14β. Δεν αποτελεί παροχή σε είδος η παραχώρηση οχήματος μηδενικών ή χαμηλών ρύπων έως 50 g CO ₂ /Km με ΛΤΠΦ έως 40.000,00€	307
14γ. Δεν αποτελεί παροχή σε είδος η ωφέλεια από την άσκηση του δικαιώματος προαίρεσης απόκτησης μετοχών εφόσον οι μετοχές που θα αποκτηθούν διακρατηθούν 24 ή 36 μήνες από την απόκτησή τους	307
15. Απαλλάσσεται από το φόρο το εισόδημα που αποκτάται κατά την άσκηση των καθηκόντων τους από αλλοδαπό διπλωματικό ή προξενικό εκπρόσωπο	308
16. Διατροφή με δικαστική απόφαση ή συμβολαιογραφική πράξη	308
17. Συντάξεις που καταβάλλονται σε ανάπηρους πολέμου και σε θύματα ή οικογένειες θυμάτων πολέμου, καθώς και σε αναπήρους ειρηνικής περιόδου, στρατιωτικούς γενικά	308
18. Το εξωιδρυματικό επίδομα και κάθε συναφές ποσό που καταβάλλεται σε άτομα με αναπηρία απαλλάσσεται της φορολογίας.....	309
18α. Εξωιδρυματικό επίδομα που καταβάλλεται σε ειδικές κατηγορίες ατόμων με αναπηρίες.....	309
19. Οι μισθοί και η πάγια αντιμισθία που καταβάλλονται σε δικαιούχους με κινητικές αναπηρίες τουλάχιστον 80% απαλλάσσονται από το φόρο	310
20. Απαλλαγή από την παρακράτηση του φόρου εισοδήματος των μισθών, συντάξεων που χορηγούνται σε πρόσωπα με αναπηρία	311
21. Αμοιβές που καταβάλλονται σε μέλη του ΔΣ ανώνυμης εταιρείας με ποσοστό αναπηρίας 80% απαλλάσσονται του φόρου.....	311
21α. Αμοιβές που λαμβάνουν τα φυσικά πρόσωπα του άρθρου 12§2 περ. στ' του ΚΦΕ, με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 80% απαλλάσσονται φόρου	313
22. Επίδομα ανεργίας Ο.Α.Ε.Δ.	313
23. Επίδομα κοινωνικής αλληλεγγύης συνταξιούχων (Ε.Κ.Α.Σ)	314
24. Χρηματικά ποσά που καταβάλλονται σε αναγνωρισμένους πολιτικούς πρόσφυγες	314
25. Τα επιδόματα επικίνδυνης εργασίας απαλλάσσονται του φόρου κατά 65%.....	314
26. Η ειδική αποζημίωση που καταβάλλεται σε ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό και τα πληρώματα ασθενοφόρων του Ε.Κ.Α.Β. απαλλάσσεται από το φόρο κατά 65%	314
27. Δεν απαλλάσσονται κατά 65% τα επιδόματα επικίνδυνης εργασίας για το προσωπικό των Νοσοκομείων που δεν εκτελεί διατεταγμένη υπηρεσία με αεροπορικά μέσα για παροχή Α' Βοηθειών	314
27α. Απαλλάσσονται από τον φόρο οι αμοιβές που καταβάλλονται σε συνάλλαγμα από την ΠΕΚ στα μέλη της - ζωγράφους με το πόδι και το στόμα	315

28. Φορολογική μεταχείριση του επιδόματος τριτέκνων και πολυτέκνων που χορηγείται με τις διατάξεις του άρθρου 40 του ν. 4141/2013	315
29. Παροχές, επιδοτήσεις και λοιπά παρεμφερή ποσά που χορηγούνται από τον Ο.Α.Ε.Δ.	315
30. Φορολογική μεταχείριση επιδόματος βιβλιοθήκης που καταβάλλεται από 1.1.2014 και εφεξής	317
31. Φορολογική μεταχείριση επιδόματος βιβλιοθήκης διδακτικού προσωπικού Α.Σ.Ε.Ι.	317
32. Φορολογική αντιμετώπιση μισθού που καταβάλλεται σε όσους εκπληρώνουν εναλλακτική πολιτική-κοινωνική υπηρεσία	317
33. Τα χρηματικά βοηθήματα που χορηγούνται από τους ΟΤΑ σε οικονομικά αδύνατους κατοίκους και πολύτεκνους είναι αφορολόγητα.....	318
34. Επίδομα που χορηγείται στους δικαστικούς λειτουργούς για την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη διεκπεραίωση των υποθέσεων. Αφορολόγητο	318
35. Επίδομα εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης ανέργων. Αφορολόγητο	318
36. Ενιαίο επίδομα στήριξης τέκνων. Αφορολόγητο.....	319
37. Κοινωνικό Μέρισμα. Αφορολόγητο	319
38. Επίδομα στέγασης. Αφορολόγητο και ακατάσχετο	319
39. Οικονομική ενίσχυση οικογενειών θανόντων από φυσικά φαινόμενα	320
40. Προνοιακές παροχές σε χρήμα σε άτομα με αναπηρία. Αφορολόγητες	320
41. Ελεγκτική αποζημίωση 300€ κάθε μήνα στους επιθεωρητές εργασίας, στο προσωπικό του Σ.ΕΠ.Ε. και των υπηρεσιών της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων απαλλάσσεται του φόρου.....	321
42. Το επίδομα γέννησης παιδιού απαλλάσσεται από κάθε φόρο, τέλος, εισφορά ή κράτηση υπέρ του Δημοσίου ή τρίτου και της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης ..	321
43. Το επίδομα νοικοκυριών ορεινών και μειονεκτικών περιοχών με χαμηλά εισοδήματα απαλλάσσεται του φόρου	321
44. Επιδόματα στην περίοδο του κορωνοϊού	322
Άρθρο 15. Φορολογικός συντελεστής.....	323
1. Υπολογισμός φόρου από μισθωτή εργασία και συντάξεις, ατομική αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα και ατομική επιχειρηματική δραστηριότητα για εισοδήματα που αποκτώνται από 1.1.2020	331
1α. Εισοδήματα που αποκτούν οι περιστασιακά ή ευκαιριακά απασχολούμενοι, εφόσον δεν ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα με υποχρέωση υποβολής δήλωσης έναρξης εργασιών ή αγροτική ατομική δραστηριότητα	333
1β. Υπολογισμός φόρου από μισθωτή εργασία και συντάξεις, ατομική αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα και ατομική επιχειρηματική δραστηριότητα για εισοδήματα που αποκτήθηκαν από 1.1.2016 - 31.12.2019	334
1γ. Για τα φορολογικά έτη 2014 και 2015 το φορολογητέο εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις υποβαλλόταν σε φόρο με βάση την πιο κάτω κλίμακα ..	335
1δ. Παραδείγματα υπολογισμού φόρου	336
2. Υπολογισμός φόρου για αξιωματικούς και κατώτερο πλήρωμα που υπηρετούν σε πλοία του εμπορικού ναυτικού	344
2α. Παρακράτηση φόρου στις αμοιβές αλλοδαπών αξιωματικών και κατώτερου πληρώματος που υπηρετούν σε εμπορικά πλοία και Ελλήνων σε πλοία με ξένη σημαία	344

3. Φορολογία των Ελλήνων ναυτικών που υπηρετούν σε πλοία τα οποία φέρουν ξένη σημαία	345
4. Φορολογία ναυτικών που υπηρετούν στα κρατικά πλοία	345
5. Φορολογούνται με τις γενικές διατάξεις οι αρχιπλοίαρχοι και οι αρχιμηχανικοί που υπηρετούν στα γραφεία ναυτιλιακών επιχειρήσεων	345
6. Οι πλοηγοί δεν φορολογούνται με το ειδικό φορολογικό καθεστώς ναυτικών	346
7. Ναυτικοί σε ρυμουλκά πλοία του ιδιωτικού φορέα που εκτελούν πλόες. Ναυτικοί που υπηρετούν σε πλοία ή πλωτά μέσα του ΟΛΠ ή ως φύλακες σε παροπλισμένα πλοία.....	346
8. Δεν φορολογούνται με μειωμένους συντελεστές ως ναυτικοί, οι εργαζόμενοι σε τουριστικά πλοία ως τεχνίτες ή με άλλες μη ναυτικές ειδικότητες	346
8α. Φορολόγηση πληρώματος ιδιωτικών σκαφών αναψυχής.....	346
8β. Εισοδήματα που αποκτούν από 1.1.2020 και μετά οι αμειβόμενοι αθλητές από τις αθλητικές ΑΕ, τα τμήματα αμειβόμενων αθλητών ή τα αναγνωρισμένα αθλητικά σωματεία εξαιτίας υπογραφής συμβολαίου μετεγγραφής ή την ανανέωση ή τη λύση συμβολαίου συνεργασίας.....	347
9. Εφάπαξ αποζημίωση που παρέχεται για οποιονδήποτε λόγο διακοπής της σχέσεως εργασίας ή άλλης σύμβασης	349
10. Αποζημίωση απόλυσης. Καταβολή σε δόσεις. Υπολογισμός φόρου	350
11. Εφάπαξ δημοσίων υπαλλήλων	351
12. Ποσό που καταβάλλεται οικειοθελώς από τον εργοδότη πέραν από τη νόμιμη αποζημίωση	351
13. Φορολογούνται αυτοτελώς οι παροχές που καταβάλλονται σε εργαζόμενους και οι οποίες προέρχονται από ασφαλίματα που καταβλήθηκαν στο πλαίσιο ομαδικών ασφαλιστηρίων συνταξιοδοτικών συμβολαίων	351
14. Ασφάλισμα συνεπεία λήξης ομαδικού ασφαλιστηρίου συμβολαίου σε εργαζόμενους, που δεν έχουν υπερβεί το 60ο έτος και δεν έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα. Πρόωρη εξαγορά	353
14α. Καταβολή ασφαλίματος στο πλαίσιο προγράμματος εθελούσιας εξόδου	354
14β. Ασφάλιστρα ομαδικών ασφαλιστηρίων συνταξιοδοτικών συμβολαίων που αφορούν εργαζόμενους ελληνικής θυγατρικής εταιρίας και καταβάλλονται από την αλλοδαπή μητρική προς αλλοδαπή ασφαλιστική εταιρία και επαναχρεώνονται στην ελληνική θυγατρική	355
15. Φορολογούμενοι που κατοικούν μόνιμα σε νησιά με πληθυσμό κάτω από 3.100 κατοίκους, μέχρι 31.12.2015	356
15α. Διασφάλιση και έλεγχος συναλλαγών.	357
16. Η διαφορά που προκύπτει μεταξύ του τεκμαρτού και του συνολικού εισοδήματος για τους ανέργους του ΟΑΕΔ, του προσωπικού ημερήσιων εφημερίδων και τεχνικών τύπου Αθηνών και Θεσ/νίκης και των εγγεγραμμένων στο Γραφείο Ευρέσεως Ναυτικής Εργασίας φορολογείται με το άρθρο 15§1 ΚΦΕ	357
17. Εκπιπτόμενες δαπάνες για το σχηματισμό του έμμεσου αφορολόγητου. Αγορές και δαπάνες με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής σε ποσοστό 30% του πραγματικού εισοδήματος.....	357
18. Καθορισμός δαπανών για τις οποίες απαιτείται η χρήση ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής ή/και συλλογής αποδείξεων	361

19. Καθορισμός δαπανών για τις οποίες απαιτείται η χρήση ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής ή/και συλλογής αποδείξεων για το φορολογικό έτος 2017	363
20. Πληροφόρηση της Φορολογικής Αρχής ως προς τις Συναλλαγές Αγορών με Ηλεκτρονικά Μέσα Πληρωμών.....	363
Άρθρο 16. Μείωση φόρου εισοδήματος.....	367
1. Μείωση φόρου (άρθ. 16) για εισοδήματα που αποκτώνται από 1.1.2020 & μετά	369
2. Μείωση φόρου (άρθ. 16) για εισοδήματα που αποκτήθηκαν από 1.1.2016 έως 31.12.2019	370
3. Μείωση φόρου για εισοδήματα που αποκτήθηκαν από 1.1.14-31.12.15	370
4. Τις μειώσεις φόρου λόγω εξαρτώμενων τέκνων τις δικαιούνται και οι δύο σύζυγοι εφόσον αυτοί είναι μισθωτοί ή συνταξιούχοι, ή ο ένας εκ των δύο συζύγων που έχει την ιδιότητα του μισθωτού ή συνταξιούχου	370
5. Υπολογισμός φόρου από μισθωτή εργασία και συντάξεις, ατομική αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα και ατομική επιχειρηματική δραστηριότητα για εισοδήματα που αποκτώνται από 1.1.2020	370
6. Μειώσεις φόρου για μισθωτούς, συνταξιούχους και τους κατ' επάγγελμα αγρότες ανάλογα με τα προστατευόμενα τέκνα	371
7. Απαλλάσσονται από το φόρο τα χρηματικά ποσά ή έπαθλα που αποκτούν οι φορολογούμενοι που συμμετέχουν στο πρόγραμμα δημοσίων κληρώσεων	371
8. Εκπιπόμενες δαπάνες για το σχηματισμό του έμμεσου αφορολόγητου.....	371
9. Πρόγραμμα Δημόσιων Κληρώσεων (Λοταρία)	371
10. Πρόγραμμα δημοσίων κληρώσεων από την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων	372
Άρθρο 17. Πρόσθετες μειώσεις φόρου	377
1. Πρόσθετες μειώσεις φόρου 200 € για τον φορολογούμενο και τα εξαρτώμενα μέλη.....	378
2. Δικαίωμα μείωσης του φόρου λόγω αναπηρίας σε όλους τους φορολογούμενους	378
3. Πρόσωπα που παρουσιάζουν αναπηρία τουλάχιστον 67%.....	378
4. Ανάπηροι αξιωματικοί και οπλίτες & αξιωματικοί που υπέστησαν τραύμα ή νόσημα το οποίο επήλθε λόγω κακουχιών σε πολεμική περίοδο	379
5. Θύματα πολέμου ή τρομοκρατικών ενεργειών	379
6. Ανάπηροι ή θύματα εθνικής αντίστασης ή εμφυλίου πολέμου	379
7. Δικαιολογητικά που απαιτούνται για τη μείωση του φόρου κατά 200€	381
8. Χρονική διάρκεια των γνωματεύσεων αναπηρίας που εκδίδονται από τα ΚΕΠΑ	382
9. Όταν έχει ανασταλεί το δικαίωμα καταβολής της πολεμικής σύνταξης σε άγαμες ή διαζευγμένες θυγατέρες των αποβιωσάντων πολέμου, αυτές δικαιούνται τη μείωση φόρου των 200€	383
Άρθρο 18. Μειώσεις φόρου για ιατρικές δαπάνες.....	384
Άρθρο 19. Μειώσεις φόρου για δωρεές	385
1. Μειώσεις φόρου σε ποσοστό 20% της δωρεάς και εφόσον υπερβαίνουν τα 100€ το έτος και μέχρι 5% του εισοδήματος	386
2. Δικαίωμα έκπτωσης φόρου για δωρεές σε όλους τους φορολογούμενους.....	386
3. Καθορισμός των Φορέων που αναγνωρίζονται για το σκοπό του προσδιορισμού της μείωσης φόρου επί του ποσού των χορηγούμενων δωρεών.....	386

4. Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.) - Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος (Ε.Ο.Χ.)	388
5. Χρόνος έκπτωσης της δωρεάς	388
6. Εισφορές και συνδρομές σε σωματεία	388
7. Προσωπική έκπτωση των δωρεών.....	388
8. Δικαιολογητικά για την απόδειξη καταβολής χρηματικών ποσών για δωρεές	389
9. Κίνητρα έκπτωσης φόρου για δωρεές στο Λογαριασμό Αλληλεγγύης.....	389
10. Έκπτωση πολιτιστικών χορηγιών από το εισόδημα. Ορισμός χορηγίας	390
11. Δικαιολογητικά στοιχεία για την έκπτωση ποσού πολιτιστικής χορηγίας	390
12. Η ιδιωτική χρηματοδότηση σε πολιτικά κόμματα, συνασπισμούς κομμάτων, υποψήφιους και αιρετούς βουλευτές της Βουλής και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου εκπίπτει από το φορολογητέο εισόδημα του χρηματοδότη	391
13. Οι υποτροφίες που χορηγούνται στα πλαίσια εξυπηρέτησης του ειδικού σκοπού της καταλειπομένης περιουσίας, εκπίπτουν από τα φορολογητέα έσοδα του υπόχρεου ιδρύματος, σωματείου κ.λπ.....	391
Άρθρο 20. Πίστωση φόρου και ρυθμίσεις για τους φορολογούμενους που δεν έχουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα	392
1. Ποιές μειώσεις φόρου δεν δικαιούνται οι φορολογούμενοι που δεν έχουν την φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα	393
2. Κάτοικοι χωρών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και Ε.Ο.Χ.	393
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄	
ΚΕΡΔΗ ΑΠΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	
Άρθρο 21. Κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα.....	395
1. Κέρδος από επιχειρηματική δραστηριότητα.....	399
2. Τι θεωρείται επιχειρηματική δραστηριότητα	399
2α. Αποτελεί εισόδημα η ωφέλεια που προκύπτει από την παραίτηση πιστώτριας επιχείρησης από την είσπραξη χρέους στο πλαίσιο αμοιβαίας συμφωνίας ή δικαστικού συμβιβασμού	401
3. Η ωφέλεια που προκύπτει από τη διαγραφή μέρους ή του συνόλου του χρέους προς πιστωτικό ή χρηματοδοτικό ίδρυμα ή προς εταιρεία του ν. 4354/2015 στο πλαίσιο εξωδικαστικού συμβιβασμού, απαλλάσσεται του φόρου εισοδήματος και φόρου δωρεάς	401
3α. Ερμηνεία για διαγραφές χρέους προς πιστωτικό ή χρηματοδοτικό ίδρυμα, προς υπό ειδική εκκαθάριση πιστωτικό ή χρηματοδοτικό ίδρυμα ή προς εταιρεία του ν. 4354/2015 στο πλαίσιο εξωδικαστικού συμβιβασμού	402
4. Έσοδα από επιχειρηματικές συναλλαγές	404
5. Χρόνος κτήσης του εισοδήματος.....	405
6. Κέρδος από επιχειρηματική δραστηριότητα επιχειρήσεων που τυρούν απλογραφικά ή διπλογραφικά βιβλία. Δαπάνες.....	406
7. Λογιστικός προσδιορισμός κερδών οικοδομικών επιχειρήσεων. Έναρξη ισχύος. Μεταβατικό καθεστώς. Άδειες από 1.1.2006	406
7α. Πώληση αδιάθετων ακινήτων ατομικής επιχείρησης ανέγερσης και πώλησης οικοδομών μετά τη διακοπή των εργασιών της, καθώς και από την πώληση ακινήτων που είχαν ανεγερθεί με σκοπό την ιδιοχρησιμοποίηση ή ιδιοκατοίκηση	407
7β. Φορολόγηση επιχειρήσεων με αντικείμενο εργασιών την πώληση ανεγειρομένων οικοδομών. (Γνωμ. ΝΣΚ 59/13.3.2017)	408

7γ. Πώληση οικοπέδου από ατομική επιχ/ση ανέγερσης και πώλησης οικοδομών.....	408
7δ. Έσοδα από πώληση διαμερισμάτων οικοδομικής επιχείρησης τα οποία έχει αγοράσει ημιτελή & τα αποπερατώνει ή τα έχει αγοράσει ήδη αποπερατωμένα	409
8. Ευκαιριακή απασχόληση. Έσοδα από δραστηριότητα μη μισθωτού	409
8α. Πωλήσεις αγαθών από κληρονομιά ή δωρεά	410
9. Καθορισμός φορολογούμενων που ασχολούνται κατ' επάγγελμα με τις συναλλαγές τίτλων του άρθρου 42 του ΚΦΕ, (άρθρο 21§3 του ΚΦΕ).....	410
10. Τρεις συναλλαγές που αφορούν ακίνητα εντός 2 ετών θεωρούνται «επιχειρηματική συναλλαγή». Εξαιρέσεις	411
11. Εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα το κέρδος που προκύπτει από την πώληση συλλογής γραμματοσήμων (πώληση συλλογής). Γενικές σκέψεις για ιδιωτικές πωλήσεις	412
12. Φορολογική μεταχείριση ποσού που αποκτάται από μεμονωμένη πώληση αντικειμένου μεγάλης αξίας	414
12α. Οι αποζημιώσεις που λαμβάνουν οι ελεγκτές δόμησης αποτελούν εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα	414
12β. Εισοδήματα δημοσίων υπαλλήλων από συμμετοχή σε σεμινάρια	414
12γ. Εισοδήματα συγγραφέων που είναι δημόσιοι υπάλληλοι - καθηγητές Πανεπιστημίων και ΤΕΙ	415
12δ. Πνευματικά δικαιώματα που αποκτώνται από φυσικά πρόσωπα που δεν ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα	415
13. Εισόδημα από αγροτική επιχ/τική δραστηριότητα (θέματα 13.1. - 13.31.)	415
14. Το κέρδος από επιχειρηματική δραστηριότητα προσδιορίζεται με βάση τα τηρούμενα βιβλία και στοιχεία	439
14α. Απαλλαγή από την τήρηση βιβλίων και έκδοση στοιχείων, ιατρών που παρέχουν υπηρεσίες στην ολόημερη λειτουργία των νοσηλευτικών ιδρυμάτων που ανήκουν στο Ε.Σ.Υ., πέραν του τακτικού ωραρίου λειτουργίας αυτών.....	439
15. Η προσαύξηση περιουσίας που προέρχεται από παράνομη ή αδικαιολόγητη ή άγνωστη πηγή ή αιτία θεωρείται κέρδος από επιχ/κή δραστηριότητα	439
16. Ερμηνευτική εγκύκλιος για την προσαύξηση περιουσίας (θέματα 16.1.-16.20.)	440
17. Διευκρινίσεις στο πλαίσιο χειρισμού των υποθέσεων φορολογουμένων που έχουν αποστείλει εμβάσματα στο εξωτερικό κατά τα έτη 2009-2011 (θέματα από 17.1. έως 17.28.)	462
18. Δικαιολόγηση αντικειμενικών δαπανών και δαπανών απόκτησης περιουσιακών στοιχείων με μερίσματα πλοιοκτητριών εταιρειών	472
19. Προϋποθέσεις δικαιολόγησης εισοδήματος από μερίσματα πλοιοκτητριών εταιρειών	472
20. Φορολογική αντιμετώπιση των επιδοτήσεων – επιχορηγήσεων στα πλαίσια ατομικής επιχειρηματικής δραστηριότητας	473
21. Προσδιορισμός του αγροτικού εισοδήματος	473
22. Αποζημιώσεις ανέργων ή εργαζομένων για την παρακολούθηση σεμιναρίων	474
Άρθρο 22. Εκπιπόμενες επιχειρηματικές δαπάνες	475
1. Γενικά. Εισαγωγικό σημείωμα. Αλλαγές. Χρόνος έκπτωσης.....	476
2. Δαπάνες στο πλαίσιο της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης. Έννοια εταιρικής κοινωνικής ευθύνης	478

3. Ποιά στοιχεία προβλέπονται και μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως δικαιολογητικά εγγραφών ή θεωρούνται ως κατάλληλα δικαιολογητικά (θέματα 3.1.-3.7.).....	479
4. Θεωρούμε ως γενική προϋπόθεση, αν και αναφέρεται στο άρθρο 23 περ. β' του ΚΦΕ, την εξόφληση των δαπανών μέσω τραπέζης ή με επιταγές	482
5. Χρόνος έκπτωσης δαπανών σε περίπτωση συνεχιζόμενης παροχής υπηρεσίας η οποία ολοκληρώνεται σε επόμενη χρήση	483
6. Χρόνος έκπτωσης δαπανών των οποίων τα δικαιολογητικά εκδίδονται ή λαμβάνονται έως την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού και αφορούν την κλειόμενη χρήση	483
7. Αρχή της αυτοτέλειας των χρήσεων. Έσοδα επομένων χρήσεων	484
8. Αρχή του δεδουλευμένου.....	485
9. Έξοδα μισθοδοσίας προσωπικού.....	485
10. Οι δαπάνες (μισθοί) που πραγματοποιούνται στα πλαίσια εργασιακής σχέσης δεν εκπίπτουν αν δεν καταβληθούν με χρήση ηλεκτρονικού μέσου πληρωμής ή μέσω παρόχου υπηρεσιών πληρωμών	486
11. Μισθοδοσία υπαλλήλων της επιχείρησης που δεν απασχολήθηκαν σε αυτήν αλλά σε άλλη επιχείρηση δεν εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έξοδα της επιχείρησης	486
12. Εκπίπτουν ως δαπάνη τα έξοδα διαμονής, σίτισης και η ημερήσια αποζημίωση εξόδων κίνησης που έχουν καταβληθεί από τον εργαζόμενο αποκλειστικά για σκοπούς της επιχειρηματικής δραστηριότητας του εργοδότη	486
13. Για την έκπτωση των διατακτικών σίτισης έως 6 ευρώ που χορηγεί επιχείρηση σε εργαζομένους της δεν υπάρχει περιορισμός ως προς τον τρόπο εξαργύρωσής τους. Αναγνωρίζονται σε κάθε περίπτωση για έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης	486
14. Έκπτωση ή μη από τα ακαθάριστα έσοδα αμοιβών μελών προσωπικών εταιρειών (Ο.Ε., Ε.Ε.) και αστικών εταιρειών.....	487
15. Αμοιβές μελών που δεν προέρχονται από τα κέρδη Ο.Ε., Ε.Ε. και αστικών εταιρειών που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα και λαμβάνουν αμοιβή από την εταιρεία για την εκτέλεση συγκεκριμένου έργου	488
16. Μισθοί, αμοιβές μελών ΔΣ και εταίρων.....	488
17. Αμοιβές που λαμβάνουν εταίροι και διαχειριστές Ε.Π.Ε., ΙΚΕ, Ο.Ε. και Ε.Ε.	489
18. Αμοιβές εταίρων Ε.Π.Ε. ή Ι.Κ.Ε. που δεν προέρχονται από τα κέρδη τους, που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα και λαμβάνουν αμοιβή από την εταιρεία για την εκτέλεση συγκεκριμένου έργου	490
19. Αμοιβές μελών Δ.Σ. Α.Ε. ή διαχειριστών Ε.Π.Ε. ή Ι.Κ.Ε. που δεν προέρχονται από τα κέρδη.....	490
20. Η πάγια αντιμισθία που λαμβάνει δικηγόρος λογίζεται μισθωτή εργασία.....	490
21. Μη έκπτωση δαπανών από την άσκηση ατομικής επιχειρηματικής δραστηριότητας για την οποία συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 12§2 περ. στ' (λεγόμενα «μπλοκάκια»)	490
22. Οι αμοιβές σε μέλη ΔΣ που χορηγούνται σε ανάπηρους εκπίπτει ως εισόδημα από μισθωτή υπηρεσία	491
23. Αμοιβές που λαμβάνουν τα φυσικά πρόσωπα του άρθρου 12§2 περ. στ' του ν. 4172/2013 «μπλοκάκια», με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 80% εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα	491

24. Εκπιπόμενες ασφαλιστικές εισφορές	491
25. Ασφάλιστρα ομαδικών ασφαλιστηρίων συνταξιοδοτικών συμβολαίων εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων	491
26. Ασφαλιστικές εισφορές εργαζόμενου. Οι εισφορές εργοδότη και εργαζο- μένου υπέρ των επαγγελματικών ταμείων που έχουν συσταθεί με νόμο εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων	492
27. Ασφάλιστρα για ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή κάλυψη του υπαλ- ληλικού προσωπικού ή για την κάλυψη του κινδύνου ζωής ή ανικανότητάς του στο πλαίσιο ασφαλιστηρίου συμβολαίου εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων	492
28. Εκπίπτουν οι εισφορές υπέρ Τ.Ε.Α. από φυσικό πρόσωπο που είναι μισθω- τός και από φυσικό πρόσωπο που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα και συμμετέχουν στο Τ.Ε.Α. λόγω της ιδιότητάς τους αυτής	492
29. Το εργόσημο εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων	492
30. Ασφάλιστρα για την ατομική ασφάλιση (ατομικά συνταξιοδοτικά προ- γράμματα) στελεχών της εταιρείας άνω των 300€ αποτελούν παροχή σε είδος και εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης	492
31. Περιπτώσεις ασφαλιστρών που εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων	493
32. Εκπιπόμενες δαπάνες από ασκούντες αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα	493
33. Χρόνος φορολόγησης και φορολογική μεταχείριση των claw back και rebate ιδιωτών παρόχων υπηρεσιών υγείας που έχουν σύμβαση με τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ.	493
34. Οι υποτροφίες που χορηγούνται στα πλαίσια εξυπηρέτησης του ειδικού σκοπού της καταλειπομένης περιουσίας, εκπίπτουν από τα φορολογητέα έσοδα του υπόχρεου ιδρύματος, σωματείου κ.λπ.	494
35. Φόροι. Γενικά	495
36. Φόροι - Τέλη εκπίπτουν στο χρόνο που καταβάλλονται. Εξαιρέσεις	495
37. Φόροι εκπιπόμενοι και μη	496
38. Εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα η ζημιά που προκύπτει σε βάρος επιχείρησης λόγω εκχώρησης απαιτήσεών της	496
39. Εκπίπτει η ζημιά που προκύπτει σε βάρος επιχείρησης από την εκκαθάριση εταιρείας στην οποία συμμετέχει, καθώς και λόγω μείωσης μετοχικού κεφαλαίου της τελευταίας	496
40. Ζημιά από την εκκαθάριση αλλοδαπής εταιρείας.....	498
41. Ζημιά που προκύπτει για επιχείρηση από την εκκαθάριση εταιρείας ή κοινοπραξίας στην οποία συμμετέχει εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα	498
42. Ζημιά που προκύπτει σε βάρος επιχείρησης από την επιστροφή και ακύρωση μέρους των μετοχών ΑΕ στην οποία συμμετέχει δεν αναγνωρί- ζεται για έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδά της.....	498
43. Ζημιά από τη μεταβίβαση εταιρικών ομολόγων του ν. 3156/2003	499
44. Έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα επιχείρησης των παροχών κοινωνικού χαρακτήρα προς τους εργαζομένους τους ή συγγενείς αυτών	499
45. Φορολογική μεταχείριση του εισοδήματος αλλοδαπών εταιρειών ιδιοκτησίας ακινήτου στην Ελλάδα	500

46. Εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα των πιστωτικών ιδρυμάτων οι διαγραφέντες τόκοι των φυσικών προσώπων που έχουν υπαχθεί στη ρύθμιση υπερχρεωμένων νοικοκυριών	500
47. Ποσά που καταβάλλονται από υποκατάστημα αλλοδαπής εταιρείας εγκατεστημένο στη χώρα μας στο κεντρικό του κατάστημα εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδά του υπό προϋποθέσεις.....	500
48. Συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από την αποτίμηση και τον διακανονισμό απαιτήσεων και υποχρεώσεων σε ξένο νόμισμα, μετά την έναρξη ισχύος του ν. 4172/2013	500
49. Μη έκπτωση δαπανών από την άσκηση ατομικής επιχειρηματικής δραστηριότητας για την οποία συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 12§2 περ. στ' (λεγόμενα «μπλοκάκια»).....	502
50. Τα μισθώματα για ακίνητα που καταβάλλονται σε εταιρείες του ν. 1665/1986 (leasing) από 1.1.2014 έως 31.12.2018 δεν εκπίπτουν κατά το μέρος που αναλογούν στο οικόπεδο	502
51. Έκπτωση δαπανών από τον μισθωτή για την ανέγερση κτίσματος και για την πραγματοποίηση βελτιώσεων ή επεκτάσεων σε ακίνητο τρίτου	502
52. Φορολογική μεταχείριση του εισοδήματος αλλοδαπών εταιρειών ιδιοκτησίας ακινήτου στην Ελλάδα	502
53. Δαπάνες που εκπίπτουν από τα ακαθάριστα κατά τον προσδιορισμό του εισοδήματος νομικών προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα	503
53α. Δωρεές σε χρήμα ή σε είδος που πραγματοποιούν τα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα νομικά πρόσωπα προς το Ελληνικό Δημόσιο και τους ΟΤΑ εκπίπτουν από τα έσοδα τους από επιχειρηματική δραστηριότητα	503
54. Ελάχιστες εγγυημένες αμοιβές (δικαιώματα) που καταβάλλονται σε αλλοδαπές εταιρείες για την παραχώρηση του δικαιώματος εκμετάλλευσης ταινιών	503
55. Έκπτωση του μεταβατικού τέλους ασφάλειας εφοδιασμού (MTAE) και των ειδικών τελών του άρθρου 25 του ν. 3468/2006 από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων (μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας)	503
56. Χρηματοοικονομικά έξοδα που προκύπτουν σε περίπτωση καταβολής τόκων δανείου (ομολογιακού ή μη) όταν το ποσό του φόρου επανενσωματώνεται προκειμένου ο δικαιούχος να λαμβάνει το συνολικό ποσό των συμβατικών τόκων χωρίς το βάρος της παρακράτησης φόρου (ρήτρα «tax gross-up»)	504
57. Δαπάνες τις οποίες μία επιχείρηση επαναχρεώνει σε συνδεδεμένες σε αυτή εταιρείες ή σε τρίτες εταιρείες (πελάτες της) εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα υπό προϋποθέσεις.....	504
58. Έκπτωση πολιτιστικών χορηγιών από το εισόδημα. Ορισμός πολιτιστικής χορηγίας, χορηγού, αποδέκτη χορηγίας και πολιτιστικής δραστηριότητας.....	505
59. Έκπτωση χρηματικών ποσών για τη στήριξη πυρόπληκτων	505
60. Μισθώματα που καταβάλλονται για τη χρήση δικαιωμάτων (franchising) και ταυτόχρονα έσοδα από πώληση αγαθών	505
61. Χρόνος έκπτωσης του ποσού επιστροφής (rebate), από τις φαρμακευτικές εταιρείες και τα φαρμακεία καθώς και του τέλους εισόδου από τις φαρμακευτικές εταιρείες	506
62. Ποσά επιστροφής κατ' εφαρμογή του μηχανισμού αυτόματης επιστροφής (claw back) και του κλιμακούμενου ποσοστού επί των οφειλών του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. (rebate), από τους συμβεβλημένους ιδιώτες παρόχους υπηρεσιών υγείας.....	507

63. Δεν είναι επιτρεπτή η έκπτωση δαπάνης από τα ακαθάριστα έσοδα επιχείρησης, όταν η εικονικότητα εντοπίζεται στον διαφορετικό χαρακτηρισμό της γενόμενης συναλλαγής στο εκδοθέν τιμολόγιο	507
64. Δυνατότητα έκπτωσης δαπάνης στα ακαθάριστα έσοδα καλόπιστου λήπτη εικονικού ως προς τον εκδότη φορολογικού στοιχείου	508
65. Δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ εισροών από καλόπιστο λήπτη εικονικού ως προς το πρόσωπο του εκδότη τιμολογίου	512
66. Δεν εκπίπτουν δαπάνες οι οποίες αν και δεν αμφισβητείται ότι πραγματοποιήθηκαν προκύπτουν από πλαστά στοιχεία	512
67. Γενικά για ασφαλιστικές εισφορές. Χρόνος που εκπίπτουν	513
68. Ασφαλιστικές εισφορές ασκούντων επιχειρηματική δραστηριότητα, μελών, διαχειριστών νομικών προσώπων (ΟΕ, ΕΕ, ΕΠΕ, ΙΚΕ) και μελών ΔΣ ΑΕ.....	513
69. Νομολογιακά κριθείσες περιπτώσεις περί έκπτωσης ή μη δαπανών.....	513
Άρθρο 22Α. Δαπάνες Επιστημονικής και Τεχνολογικής Έρευνας	514
1. Οι δαπάνες επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας εκπίπτουν προσαυξημένες κατά 30%	516
2. Ορισμός δαπανών επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας - Δικαιούμενοι έκπτωσης	516
3. Κριτήρια χαρακτηρισμού δαπανών επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας των επιχειρήσεων. Κ.Υ.Α. αριθμ. 100335/21.6.2019.....	517
3α. Κριτήρια χαρακτηρισμού δαπανών επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας των επιχειρήσεων. Κ.Υ.Α. αριθμ. 109343/12/2017	517
4. Καθορισμός κριτηρίων για το χαρακτηρισμό των δαπανών βάσει της υπ' αριθ. 12962/3.11.1987 ΚΥΑ	522
5. Περιπτώσεις δαπανών που δεν θεωρούνται δαπάνες επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας.....	524
6. Έλεγχος και πιστοποίηση των δαπανών έρευνας και τεχνολογίας	524
7. Έλεγχος δαπανών έρευνας και τεχνολογίας μέχρι 31.12.2016	524
8. Υποβολή αιτήσεων πιστοποίησης δαπανών επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας των επιχειρήσεων και χορήγηση σχετικής βεβαίωσης από την Γ.Γ.Ε.Τ.....	525
9. Συμψηφισμός αυτόματης επιστροφής φαρμακευτικής δαπάνης με τις δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης	526
10. Απόσβεση με συντελεστή 40% των δαπανών που αφορούν εξοπλισμό και όργανα που χρησιμοποιούνται ειδικά για τις ανάγκες εκτέλεσης της επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας.....	526
Άρθρο 22Β. Χορήγηση προσαυξημένης έκπτωσης για συγκεκριμένες δαπάνες που αφορούν τους εργαζόμενους και την προστασία του περιβάλλοντος	527
1. Οι επιχειρήσεις εκπίπτουν προσαυξημένες εκπτώσεις κατά 30% για δαπάνες αγοράς καρτών απεριόριστων διαδρομών μέσω μαζικής μεταφοράς (ΜΜΜ).....	528
2. Οι επιχειρήσεις εκπίπτουν προσαυξημένες εκπτώσεις κατά 30% των δαπανών μίσθωσης εταιρικών επιβατικών αυτοκινήτων μηδενικών ή χαμηλών ρύπων και μέχρι ορισμένης αξίας	528
Άρθρο 23. Μη εκπιπόμενες επιχειρηματικές δαπάνες	530
1. Τόκοι δανείων από τρίτους, πλην τραπεζών	533

1α. Εξαιρούνται οι τόκοι δανείων για τα ομόλογα που εκδίδονται από πιστωτικούς συνεταιρισμούς που λειτουργούν ως πιστωτικά ιδρύματα	535
2. Εξόφληση δαπανών μέσω τραπεζής ή ηλεκτρονικών υπηρεσιών πληρωμών. (θέματα 2.1.-2.19.)	535
3. Γενικά για ασφαλιστικές εισφορές. Χρόνος που εκπίπτουν	542
4. Ασφαλιστικές εισφορές ασκούντων επιχειρηματική δραστηριότητα, μελών, διαχειριστών νομικών προσώπων και μελών ΔΣ ΑΕ. (θέματα 4.1.-4.11.).....	543
5. Μη αναγνώριση προβλέψεων επισφαλών απαιτήσεων εκτός των ρητά προβλεπόμενων	553
6. Δεν αναγνωρίζονται πρόστιμα και ποινές και προσαυξήσεις	553
7. Προσαυξήσεις, πρόστιμα, τόκοι υπερημερίας λόγω οφειλής φόρων προς το δημόσιο ή ΝΠΔΔ δεν αναγνωρίζονται	553
8. Τόκοι επιχειρήσεων δανείων από τρίτους, τόκοι από τραπεζικά δάνεια και τόκοι υπερημερίας που προκύπτουν λόγω οφειλής φόρων, τελών, εισφορών, δασμών, αμοιβών κ.λπ. προς το Δημόσιο ή ΝΠΔΔ	554
9. Δεν αναγνωρίζονται για έκπτωση αμοιβές που συνιστούν ποινικό αδίκημα	555
10. Από τα ακαθάριστα έσοδα δεν αφαιρούνται οι πρόσθετοι φόροι και τα πρόστιμα μετά από φορολογικό έλεγχο	555
11. Προσαυξήσεις και πρόστιμα για εκπρόθεσμη καταβολή εισφορών ΙΚΑ και χαρτοσήμου δεν αναγνωρίζονται προς έκπτωση	555
12. Προσαυξήσεις, πρόστιμα, χρηματικές ποινές, ποινικές ρήτρες που δεν αναγνωρίζονται προς έκπτωση σύμφωνα με αποφάσεις του ΣΤΕ.....	556
13. Φόροι εκπιπόμενοι και μη σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 22 και 23ζ' του ΚΦΕ (θέματα 13.1.-13.3.)	556
14. Ειδικές περιπτώσεις φόρων (θέματα από 14.1. έως 14.23.)	558
15. Χρόνος έκπτωσης των φόρων και τελών που αναγνωρίζονται ως δαπάνες	564
16. Χρόνος έκπτωσης τελών κυκλοφορίας	564
17. Τέλος διαφήμισης. Διατάξεις	564
18. Έννοια διαφήμισης γενικά	565
19. Χρόνος έκπτωσης τελών διαφήμισης	565
19α. Διαφημιστικές ενέργειες οι οποίες, έχοντας κοινά χαρακτηριστικά, παρουσιάζουν συνάφεια με διαφημιστικές πράξεις που υπάγονται στην κατηγορία Δ' του άρθρου 15§1 του β.δ. 24.9/ 20.10.1958	566
19β. Έντυπα ιατρικών ενημερώσεων δεν συνιστούν διαφήμιση, υποκείμενη στο κατά το άρθρο 15 του από 24.9/20.10.1958 β.δ. τέλος διαφήμισης.....	567
19γ. Παραθέτουμε περιπτώσεις τελών διαφήμισεων οι οποίες ως θέματα αναλύονται στο εξειδικευμένο βιβλίο μας «ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ».....	567
20. Φορολογική μεταχείριση τεκμαρτού εισοδήματος από ιδιόχρηση	569
20α. Τεκμαρτό εισόδημα και τεκμαρτή δαπάνη από ιδιοχρησιμοποίηση ακινήτου νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων.....	570
20β. Δεν εκπίπτει τεκμαρτό μίσθωμα ανώτερο του 3% επί της αντικειμενικής αξίας	570
21. Όρια και περιορισμοί για την έκπτωση δαπανών οργάνωσης και διεξαγωγής ενημερωτικών ημερίδων και συναντήσεων που αφορούν στη σίτιση και διαμονή πελατών ή εργαζομένων	570
22. Δαπάνες σίτισης και διαμονής που πραγματοποιούν οι φαρμακευτικές εταιρείες, για οργάνωση και διεξαγωγή ενημερωτικών ημερίδων και συναντήσεων.....	572

22α. Δεν εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα δαπάνες συνεδρίων που πραγματοποίησε αντιπρόσωπος ορθοπεδικών και αιματολογικών υλικών διότι η πραγματοποίησή του συνεδρίου δεν είχε έγκριση του ΕΟΦ	573
23. Όρια και περιορισμοί για την έκπτωση δαπανών για τη διεξαγωγή εορταστικών εκδηλώσεων και δαπανών που αφορούν στη σίτιση και διαμονή φιλοξενουμένων προσώπων	573
24. Δαπάνες ψυχαγωγίας	574
25. Δεν εκπίπτουν οι προσωπικές καταναλωτικές δαπάνες	574
25α. Δαπάνες που γίνονται για ταξίδια προσωπικού, συνεστιάσεις, δώρα, είδη ένδυσης κ.λπ. που άλλοτε λογίζονται χάριν της επιχείρησης και άλλοτε θεωρούνται προσωπικές ή δαπάνες ψυχαγωγίας. Βάρος απόδειξης. Ανάλυση και σκέψεις	575
26. Το τεκμήριο της μη αναγνώρισης δαπανών για συναλλαγές με κράτος μη συνεργάσιμο ή με προνομιακό φορολογικό καθεστώς είναι μαχητό. Στοιχεία και δεδομένα που πρέπει να υπάρχουν και εξετάζονται (θέματα από 26.1. έως 26.6.)	575
27. Οι δαπάνες (μισθοί) που πραγματοποιούνται στα πλαίσια εργασιακής σχέσης δεν εκπίπτουν αν δεν καταβληθούν με χρήση ηλεκτρονικού μέσου πληρωμής ή μέσω παρόχου υπηρεσιών πληρωμών	578
27α. Υποχρέωση καταβολής μέσω παρόχου υπηρεσιών πληρωμών της αποζημίωσης απόλυσης	580
27β. Υποχρέωση καταβολής μέσω παρόχου υπηρεσιών πληρωμών της αποζημίωσης και των ασφαλιστικών εισφορών των πρακτικώς ασκούμενων και των μαθητευόμενων	581
27γ. Δεν εκπίπτουν οι δαπάνες ενοικίων εφόσον η εξόφληση δεν έχει πραγματοποιηθεί με τη χρήση ηλεκτρονικού μέσου πληρωμής.....	581
27δ. Φορολογική μεταχείριση μη εκπιπτόμενων δαπανών των ΚΤΕΛ Α.Ε. (άρθρου 2963/2001 άρθρο 3§2β')	581
27ε. Το πρωτόκολλο καταστροφής πρώτων υλών αποτελεί νόμιμο αποδεικτικό στοιχείο.....	582
27στ. Πώληση συμμετοχών με ζημία ή εκκαθάρισης αλλοδαπής εταιρείας, στην οποία συμμετέχει ημεδαπή εταιρεία, με ζημία.....	583
28. Λοιπές εκπιπτόμενες και μη δαπάνες (θέματα 28.1. έως 28.25.)	583
29. Δαπάνες προηγούμενης χρήσης. Αρχή αυτοτέλειας των χρήσεων. Βάρος απόδειξης	589
30. Μη βέβαιες και μη εκκαθαρισμένες δαπάνες δεν εκπίπτουν	589
31. Για να εκπεστεί δαπάνη πρέπει να είναι βέβαιη, δεδουλευμένη, εκκαθαρισμένη και να καλύπτεται από δικαιολογητικό στοιχείο. Δεν είναι δυνατόν να αναγνωρισθεί με τη μορφή πρόβλεψης πριν την πραγματοποίησή της	589
32. Για να αναγνωρισθεί δαπάνη πρέπει να είναι εκκαθαρισμένη και δεν απαιτείται ως αναγκαία προϋπόθεση και η καταβολή αυτής στην υπόλογη χρήση	589
33. Λογιστικά μη ορθή εγγραφή δαπανών δεν συνεπάγεται και μη αναγνώριση	589
34. Δεν επιτρέπεται στη φορολογική αρχή και στα διοικητικά δικαστήρια να ελέγχουν τη σκοπιμότητα και το προσηκόν μέτρο των δαπανών.....	590
35. Δεν αναγνωρίζονται δαπάνες έστω και εάν είναι πραγματικές εάν βασίζονται σε πλαστά στοιχεία ακόμα και εάν ο αγοραστής δεν γνώριζε την πλαστότητα αυτών	590

36. Πραγματικές δαπάνες για τις οποίες εκδόθηκαν φορολογικά στοιχεία από άλλους επιτηδευματίες δεν αναγνωρίζονται	591
37. Δαπάνη τηλεφωνικών τελών, βαρύνει αυτόν που χρησιμοποιεί το τηλέφωνο, έστω και αν το τηλέφωνο που βρίσκεται στο κατάστημά του δεν του ανήκει	592
Άρθρο 24. Φορολογικές αποσβέσεις	593
1. Οι φορολογικές αποσβέσεις των στοιχείων του ενεργητικού-Εννοιολογικοί προσδιορισμοί	599
1α. Έννοια πάγιου στοιχείου	599
2. Καθορισμός φορολογικών αποσβέσεων που εκπίπτουν από το σύνολο των εσόδων από επιχειρηματικές συναλλαγές	599
3. Ποιοί διενεργούν φορολογικές αποσβέσεις	600
4. Οι αποσβέσεις εκπίπτουν από τον κύριο των πάγιων στοιχείων και από τον μισθωτή, σε περίπτωση χρηματοοικονομικής μίσθωσης. Έννοια πάγιου στοιχείου	600
5. Πάγια περιουσιακά στοιχεία κατά τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα	601
5α. Χρηματοδοτική μίσθωση κατά την έννοια του ν. 4308/2014	601
5β. Διενέργεια αποσβέσεων σε περίπτωση χρηματοδοτικής μίσθωσης για τις συμβάσεις που συνάπτονται από 1.1.2018 και μετά	602
6. Συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης που έχουν συναφθεί πριν την έναρξη ισχύος του ν. 4172/2013, δηλαδή πριν την 1.1.2014	604
7. Έννοια χρηματοοικονομικής μίσθωσης για την απόσβεση της συνολικής αξίας του παγίου στοιχείου, όπως ίσχυσε μέχρι 31.12.2017	605
8. Οι αποσβέσεις διενεργούνταν από τον μισθωτή όταν η μίσθωση χαρακτηριζόταν ως χρηματοοικονομική. Η έννοια της χρηματοοικονομικής μίσθωσης ίσχυσε μέχρι 31.12.2017.	607
9. Καταργήθηκαν οι διατάξεις του άρθρου 25 του ν. 2520/1997 που αφορούσαν χρηματοδοτική μίσθωση αγροτικών εκτάσεων	608
10. Ποια πάγια δεν υπόκεινται σε απόσβεση	608
11. Συντελεστές αποσβέσεων κατά κατηγορία παγίων	608
11α. Επισημάνσεις επί των συντελεστών αποσβέσεων	611
12. Αποσβέσεις άυλων στοιχείων, δικαιωμάτων και εξόδων πολυετούς απόσβεσης	612
13. Αλλαγή αρχικής συμφωνίας για το χρόνο διάρκειας χρήσης των δικαιωμάτων ή άυλων στοιχείων	613
14. Πάγια περιουσιακά στοιχεία των οποίων η αξία κτήσης είναι μέχρι 1.500€	613
15. Περίπτωση που με το ν. 4308/2014 δεν παρέχεται η δυνατότητα εφάπαξ απόσβεσης παγίων με αποσβέσιμη αξία μικρότερη από 1.500€	614
16. Έξοδα πρώτης εγκατάστασης και κτήσης ακινήτων και δαπάνες ανάπτυξης	615
17. Αποσβέσεις σε ανέγερση ακινήτου σε έδαφος κυριότητας του εκμισθωτή με δαπάνες του μισθωτή	616
18. Έκπτωση δαπανών από τον μισθωτή για την ανέγερση κτίσματος και για την πραγματοποίηση βελτιώσεων ή επεκτάσεων σε ακίνητο τρίτου	617
19. Αποσβέσεις ανέγερσης κτίσματος, βελτιώσεων και επεκτάσεων, από τον εκμισθωτή, όταν είναι νομικό ή φυσικό πρόσωπο ή νομική οντότητα και το εισόδημα από ακίνητα είναι από επιχειρηματική δραστηριότητα	617

20. Διαχωρισμός της αξίας κτήσης του οικοπέδου από την αξία του κτίσματος, κατά τη διενέργεια των φορολογικών αποσβέσεων	618
21. Δαπάνες επισκευής και συντήρησης σε μισθωμένα ακίνητα	621
21α. Δεν προβλέπεται ειδική φορολογική ελάφρυνση σε ιδιοκτήτες ακινήτων που υιοθετούν αντισεισμικούς όρους στα κτίσματά τους	621
22. Η διενέργεια των αποσβέσεων γίνεται σε ετήσια βάση, είναι υποχρεωτική και δεν επιτρέπεται η μεταφορά αποσβενόμενων ποσών μεταξύ φορολογικών ετών. Σταθερή μέθοδος απόσβεσης	621
23. Αποσβέσεις εξόδων μεταλλευτικών ερευνών και συναφών προς αυτές δαπανών	622
24. Η απόσβεση των παγίων αρχίζει από τον επόμενο μήνα εντός του οποίου χρησιμοποιείται ή τίθεται σε υπηρεσία. Αδράνεια παγίου. Πάγια επιχειρήσεων που λειτουργούν εποχιακά	622
25. Το ποσό της απόσβεσης δεν δύναται να υπερβεί το κόστος κτήσης ή κατασκευής	623
26. Πάγια στοιχεία νέων επιχειρήσεων ή νέων υποκαταστημάτων	624
27. Η τιμή κτήσης του παγίου σε μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας ή μεταβίβαση τίτλων	625
27α. Συντελεστής απόσβεσης αιολικών πάρκων και φωτοβολταϊκών μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας	625
28. Απόσβεση της αξίας κτήσης των φ.τ.μ. ή φορολογικών μηχανισμών	626
29. Απόσβεση με συντελεστή 40% των δαπανών που αφορούν εξοπλισμό και όργανα που χρησιμοποιούνται ειδικά για τις ανάγκες εκτέλεσης της επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας	626
30. Ελάχιστες εγγυημένες αμοιβές (δικαιώματα) που καταβάλλονται σε αλλοδαπές εταιρείες για την παραχώρηση του δικαιώματος εκμετάλλευσης ταινιών	629
30α. Διενέργεια αποσβέσεων επί της αξίας κτήσης των επιβατηγών δημόσιας χρήσης (Ε.Δ.Χ.) αυτοκινήτων. Μη διενέργεια απόσβεσης επί της αξίας της άδειας κυκλοφορίας	630
31. Διενέργεια αποσβέσεων επί της αξίας των Φορτηγών Δημόσιας Χρήσης (Φ.Δ.Χ.) αυτοκινήτων (οχημάτων), όπως αυτή προσδιορίστηκε από την Εκτιμητική Επιτροπή του άρθρου 7 του ν. 3887/2010	631
32. Υπολογισμός αποσβέσεων επί της άυλης αξίας των αδειών κυκλοφορίας ΦΔΧ μετά την έναρξη ισχύος του ν. 4172/2013	632
33. Αποσβέσεις τεκμαρτής αξίας αδειών Φ.Δ.Χ. με ημερομηνία έκδοσης πριν την 30.9.2010	633
34. Συντελεστής απόσβεσης λεωφορείου δημόσιας χρήσης ενταγμένου στα Κ.Τ.Ε.Λ.	636
35. Κοινωνία αστικού δικαίου με εκμετάλλευση ενοικιαζόμενων διαμερισμάτων μπορεί να διενεργεί αποσβέσεις απ' ευθείας στο όνομά της	636
36. Υπολογισμός φορολογικών αποσβέσεων ακινήτων ιδιοκτησίας αλλοδαπών νομικών προσώπων ή νομικών οντοτήτων κερδοσκοπικού χαρακτήρα που αποκτούν στην Ελλάδα εισόδημα από ακίνητη περιουσία	636
37. Αποσβέσεις ζωικού και φυτικού κεφαλαίου	636
38. Αποσβέσεις επιχορηγηθέντων παγίων	637

39. Επιχορηγήσεις που καταβάλλονται σύμφωνα με το ν. 3299/2004 σε ανώνυμη εταιρεία λόγω πραγματοποίησης επενδύσεων	637
40. Μηχανήματα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία, στα οποία έχει παρακρατηθεί η κυριότητα, υπόκεινται κανονικά σε απόσβεση της αξίας τους	638
41. Χώροι στάθμευσης αυτοκινήτων	638
42. Φορολογικές αποσβέσεις εταιριών κατασκευής αεροδρομίων.....	638
43. Αποσβέσεις Εταιρείας Αεροδρομίου	639
44. Αποσβέσεις Ανώνυμης Εταιρείας Αποκλειστικού Σκοπού (ΑΕΑΣ) με την επωνυμία «Σταθμός Εμπορευματοκιβωτίων Πειραιά Α.Ε.»	639
45. Απόσβεση δαπανών που πραγματοποιούνται για την εκτέλεση πάσης φύσεως μεταλλευτικών ερευνών	639
46. Υπολογισμός αποσβέσεων επί της αξίας των εισφερομένων από την συγχωνευόμενη ή μετατρεπόμενη επιχείρηση παγίων περιουσιακών στοιχείων (ν.δ. 1297/1972 άρθρο 2§3)	639
47. Αποσβέσεις των παγίων περιουσιακών στοιχείων των επιχειρήσεων που πραγματοποιούνται στις διαχειριστικές περιόδους που άρχισαν από 1.1.2013 και έκλεισαν έως και την 31.12.2013	640
48. Μέθοδοι υπολογισμού των αποσβέσεων - ανάλυση	640
49. Μητρώο παγίων περιουσιακών στοιχείων	641
50. Αποσβέσεις των πάγιων περιουσιακών στοιχείων επιχείρησης που έχουν αποκτηθεί συνεπεία μεταβίβασης αυτής στο πλαίσιο εξυγίανσής της	641
51. Οικονομικά κίνητρα για την εξοικονόμηση νερού και τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης	642
52. Καθορισμός των προϋποθέσεων, των όρων, των διαδικασιών και κάθε άλλης αναγκαίας λεπτομέρειας για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 24§10 του ν. 4172/2013	642
Άρθρο 25. Αποτίμηση αποθεμάτων και ημικατεργασμένων προϊόντων	645
1. Αποτίμηση απογραφής. Αλλαγή μεθόδου. Χρονικός περιορισμός.....	646
2. Ζημιές από την αποτίμηση αποθεμάτων	646
3. Αποτίμηση (επιμέτρηση) αποθεμάτων σύμφωνα με τα ΕΛΠ.....	646
4. Καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία.....	647
5. Τι νοούνται ως αποθέματα κατά τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα	647
6. Μέθοδοι αποτίμησης και κανόνες λογιστικής σχετικά με τα αποθέματα	648
Άρθρο 26. Επισφαλείς απαιτήσεις	649
1. Γενικά	653
2. Προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων. Προϋποθέσεις.	653
3. Οι προβλέψεις για απόσβεση επισφαλών απαιτήσεων εφαρμόζονται για όλα τα νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες, ανεξάρτητα αν τηρούν διπλογραφικά ή απλογραφικά βιβλία, καθώς και για τα φυσικά πρόσωπα που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα	655
4. Πώς υπολογίζουν τις επισφαλείς απαιτήσεις τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες που τηρούν απλογραφικά βιβλία, καθώς και τα φυσικά πρόσωπα που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα	655
5. Οι λιανικές πωλήσεις & η παροχή υπηρεσιών προς ιδιώτες λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό των προβλέψεων για απόσβεση επισφαλών απαιτήσεων	656

6. Υπολογισμός προβλέψεων για απόσβεση επισφαλών απαιτήσεων σε κάθε είδους απαίτηση	656
7. Το ανεξόφλητο ποσό της κάθε μίας συναλλαγής με τον πελάτη λαμβάνεται υπόψη για την εξεύρεση του ποσού της ληξιπρόθεσμης απαίτησης	657
8. Περιπτώσεις απαιτήσεων που περιλαμβάνονται στην έννοια της ληξιπρόθεσμης απαίτησης	658
9. Κατάλληλες ενέργειες για τη διασφάλιση του δικαιώματος είσπραξης της απαίτησης	658
10. Πότε δεν επιτρέπεται ο σχηματισμός προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις. Εξαιρέσεις	659
11. Μεταφορά της πρόβλεψης στα κέρδη της επιχείρησης, εφόσον η απαίτηση καταστεί εισπράξιμη ή διαγραφεί. Πότε ο οφειλέτης είναι αφερέγγυος	660
12. Απαίτηση που αφορά σε ποσό ΦΠΑ, το οποίο η επιχείρηση απέδωσε στο Δημόσιο χωρίς όμως να τον εισπράξει	661
13. Έκπτωση επισφαλών απαιτήσεων ξενοδοχειακών επιχειρήσεων λόγω της πτώχευσης αλλοδαπών τουριστικών πρακτορείων το έτος 2014	661
14. Έκπτωση επισφαλών απαιτήσεων ημεδαπών τουριστικών επιχειρήσεων λόγω της πτώχευσης του βρετανικού τουριστικού πρακτορείου Thomas Cook και των θυγατρικών αυτής	662
15. Προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων τραπεζών σε ποσοστό 1%	663
16. Οι συνεταιριστικές τράπεζες σχηματίζουν προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων σε ποσοστό 1%	664
17. Εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα των πιστωτικών ιδρυμάτων οι διαγραφέντες τόκοι των φυσικών προσώπων που έχουν υπαχθεί στη ρύθμιση υπερχρεωμένων νοικοκυριών	664
18. Το Εθνικό Ταμείο Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης («ETEAN ΑΕ»), σχηματίζει προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων σε ποσοστό 1%	664
19. Υπολογισμός πρόβλεψης 2% για απόσβεση επισφαλών απαιτήσεων από τις εταιρίες χρηματοδοτικής μίσθωσης του ν. 1665/1986	664
20. Απόσβεση επισφαλών απαιτήσεων από τις εταιρείες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring)	665
21. Χρεωστική διαφορά λόγω πιστωτικού κινδύνου που προκύπτει για τράπεζες, εταιρείες leasing και εταιρείες factoring από τη διαγραφή χρεών οφειλετών τους, την πώληση ή την εισφορά δανείων ή πιστώσεων	666
22. Έκπτωση ποσοστού με κλίμακα για τις πραγματοποιούμενες πωλήσεις των πρακτόρων παιχνιδιών πρόγνωσης της Ο.Π.Α.Π. Α.Ε. ως ποσό πρόβλεψης επισφαλών απαιτήσεων. Εξαιρέσεις	666
23. Μεταφορά αχρησιμοποίητων προβλέψεων επισφαλών απαιτήσεων σε περίπτωση διάσπασης ή εισφοράς κλάδου	667
24. Επισφαλείς απαιτήσεις σε περίπτωση κήρυξης του οφειλέτη σε πτώχευση ή υπαγωγής αυτού σε προπτωχευτική διαδικασία εξυγίανσης	667
25. Προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων που έχουν σχηματισθεί στα φορολογικά έτη 2010, 2011, 2012 και 2013. Μεταβατικές διατάξεις	670
26. Ανάλυση Ερμηνεία των προϋποχρησμών διατάξεων	670

Άρθρο 27. Μεταφορά Ζημιών	671
1. Μεταφορά ζημιών στα επόμενα πέντε (5) φορολογικά έτη	675
2. Πεδίο εφαρμογής σε φυσικά και νομικά πρόσωπα ανεξαρτήτου κατηγορίας βιβλίων	675
3. Αλλοδαπά νομικά πρόσωπα που δεν είναι φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδος και αποκτούν εισοδήματα από μερίσματα, τόκους και δικαιώματα.....	675
4. Φυσικά πρόσωπα που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα. Οι ζημιές συμψηφίζονται μόνο με μελλοντικά κέρδη	675
5. Έναρξη ισχύος.....	676
6. Ζημία που προκύπτει σε βάρος φυσικών προσώπων που δεν ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα	676
7. Χρόνος μεταφοράς ζημίας	676
8. Μεταφορά ζημίας ατομικής επιχείρησης	677
9. Φορολογική μεταχείριση ζημίας σε περίπτωση εκκαθάρισης	678
10. Δυνατότητα συμψηφισμού ζημίας προηγούμενων ετών στη δήλωση που υποβάλλεται μετά τη διακοπή των εργασιών του νομικού προσώπου	678
11. Προϋποθέσεις μεταφοράς ζημίας.....	679
12. Μείωση μετοχικού κεφαλαίου με συμψηφισμό φορολογικών ζημιών	679
13. Το ποσό ζημίας Α.Ε. που δεν αναγνωρίστηκε από τον έλεγχο μπορεί να καλυφθεί με μείωση του μετοχικού κεφαλαίου, χωρίς να επηρεάζεται η μεταφορά των λοιπών φορολογικώς αναγνωρίσιμων ζημιών της εταιρείας	680
14. Το ποσό ζημίας ΑΕ που δεν αναγνωρίστηκε από τον έλεγχο μπορεί να καλυφθεί με μείωση του μετοχικού κεφαλαίου	680
15. Ζημία από επιχειρηματική δραστηριότητα ατομικής επιχείρησης σε περίπτωση διαφοράς τεκμαρτού και συνολικού εισοδήματος φυσικών προσώπων	681
16. Ζημία κοινωνίας και λοιπών υπόχρεων μη υπαγόμενων στο άρθρο 10 του προγενέστερου ΚΦΕ (ν. 2238/1994)	681
17. Φορολογική μεταχείριση χρεωστικής διαφοράς (ζημίας) λόγω ανταλλαγής ομολόγων (PSI).....	682
17α. Ειδικά ζητήματα που προκύπτουν κατά τη μεταφορά στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού σε υφιστάμενες ή νεοσυσταθείσες εταιρείες σε περίπτωση μετασχηματισμού	683
17β. Χρεωστική διαφορά από την ανταλλαγή ΟΕΔ κατ' εφαρμογή του προγράμματος συμμετοχής στην αναδιάρθρωση του Ελληνικού χρέους (PSI)	684
18. Χρεωστική διαφορά λόγω πιστωτικού κινδύνου που προκύπτει για τράπεζες, εταιρείες leasing και εταιρείες factoring από τη διαγραφή χρεών οφειλετών τους, την πώληση ή την εισφορά δανείων ή πιστώσεων	685
18α. Φορολογική μεταχείριση χρεωστικής διαφοράς (ζημίας) λόγω διαγραφής χρεών οφειλετών στο πλαίσιο του ν. 4307/2014.....	687
19. Φορολογική μεταχείριση ζημιών που προκύπτουν στην αλλοδαπή	688
20. Η ζημία από πώληση ακινήτου ημεδαπής ΑΕ στην αλλοδαπή συμψηφίζεται μόνο με θετικά εισοδήματα της αλλοδαπής.....	690
21. Περιπτώσεις όπου παύουν να έχουν εφαρμογή οι διατάξεις περί μεταφοράς ζημίας. Μεταβολή μετοχικής σύνθεσης και παράλληλα αλλαγή δραστηριότητας	691

22. Ζημία που προκύπτει σε βάρος επιχείρησης λόγω εκχώρησης απαιτήσεών της	691
23. Ζημία που προκύπτει σε βάρος επιχείρησης από την εκκαθάριση εταιρείας στην οποία συμμετέχει, καθώς και λόγω μείωσης μετοχικού κεφαλαίου της τελευταίας	691
24. Ζημία από τη μεταβίβαση εταιρικών ομολόγων του ν. 3156/2003	692
25. Ζημία που υφίσταται κατά την συγχώνευση κοινωφελών επιχειρήσεων των ΟΤΑ ή Δ.Ε.Υ.Α. σε νέα κοινωφελή επιχείρηση ή Δ.Ε.Υ.Α. μεταφέρεται στον ισολογισμό έναρξης της νέας επιχείρησης.....	692
26. Ζημία που προκύπτει για επιχείρηση από την εκκαθάριση εταιρείας ή κοινοπραξίας στην οποία συμμετέχει	692
27. Μεταφορά ζημιάς από την άσκηση αγροτικής επιχειρηματικής δραστηριότητας. Τεκμήρια	692
28. Μεταφορά ζημιάς νομικών προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που προκύπτει από δαπάνες ακινήτων	693
29. Μείωση μετοχικού κεφαλαίου ανώνυμης εταιρείας που έχει προέλθει από μετασχηματισμό με τις διατάξεις του ν.δ. 1297/1972	693
30. Πώληση συμμετοχών με ζημία ή εκκαθάριση αλλοδαπής εταιρείας, στην οποία συμμετέχει ημεδαπή εταιρεία, με ζημία	694
31. Εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 27§3 και 27Α του ν. 4172/2013 κατά την απόσχιση κλάδου τραπεζικής δραστηριότητας με απορρόφηση από υφιστάμενο πιστωτικό ίδρυμα ή σύσταση νέου πιστωτικού ιδρύματος με τις διατάξεις του ν. 4601/2019 και του άρθρου 16 του ν. 2515/1997	695
32. Ειδικοί αντικαταχρηστικοί κανόνες για τους μετασχηματισμούς επιχειρήσεων και τη μεταφορά ζημιών (ερμηνεία διατάξεων των άρθρων 27§5 και 56 του ΚΦΕ και του άρθρου 38 του ν. 4174/2013).....	698
Άρθρο 27Α. Αναβαλλόμενη Φορολογική Απαίτηση.....	699
1. Εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 27§3 και 27Α του ν. 4172/2013 κατά την απόσχιση κλάδου τραπεζικής δραστηριότητας με απορρόφηση από υφιστάμενο πιστωτικό ίδρυμα ή σύσταση νέου πιστωτικού ιδρύματος με τις διατάξεις του ν. 4601/2019 και του άρθρου 16 του ν. 2515/1997	712
2. Διευκρινίσεις σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 73 (παρ. 1-7) του ν. 3842/2010, της παρ. 2 του άρθρου 58 του ν. 4172/2013 και του άρθρου 27Α του ν. 4172/2013, όταν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 47§1 δεύτερο εδάφιο του ν. 4172/2013.....	712
3. Η προμήθεια για το υπερβάλλον ποσό της εγγυημένης από το Ελληνικό Δημόσιο αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης απαλλάσσεται των τελών χαρτοσήμου.....	712
Άρθρο 28. Μέθοδος προσδιορισμού εσόδων	713
1. Επιστημόνες και σκέψεις για τις μεθόδους προσδιορισμού των εσόδων εξωλογιστικά. Πότε μπορεί να γίνει χρήση ελέγχου με έμμεσες μεθόδους (θέματα 1.1.-1.12.)	715
1α. Οδηγίες για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 28 του ν. 4172/2013 σχετικά με τον έμμεσο τρόπο προσδιορισμού του εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων καθώς και νομικών οντοτήτων.....	717

1β. Μέθοδοι έμμεσου προσδιορισμού της φορολογητέας ύλης	720
2. Εφαρμογή έμμεσων τεχνικών ελέγχου για τον προσδιορισμό φορολογητέου εισοδήματος φυσικών προσώπων	720
3. Οδηγίες σχετικά με την παροχή στοιχείων από τους φορολογούμενους κατά τον έλεγχο υποθέσεων φυσικών προσώπων	727
4. Μεθοδολογία Έμμεσων Τεχνικών Ελέγχου (ΠΟΛ. 1270/24.12.2013)	729
5. Καθορισμός του περιεχομένου και του τρόπου εφαρμογής των τεχνικών ελέγχου των περ. β', γ' και ε' της παρ. 1 του άρθρου 27 ν. 4174/2013 για τον διορθωτικό προσδιορισμό της φορολογητέας ύλης φορολογουμένων φυσικών προσώπων με μεθόδους έμμεσου προσδιορισμού	745
6. Διορθωτικός προσδιορισμός της φορολογητέας ύλης φυσικών προσώπων με μεθόδους έμμεσου προσδιορισμού, όταν η πρώτη ελεγχόμενη χρήση είναι η 1.1-31.12.2000 (συμπ/τική της ΠΟΛ. 1050/17.02.2014)	751
7. Καθορισμός του περιεχομένου και του τρόπου εφαρμογής των μεθόδων έμμεσου προσδιορισμού της φορολογητέας ύλης του άρθρου 27§1 περ. α' και δ' του ν. 4174/2013 για τον διορθωτικό προσδιορισμό της φορολογητέας ύλης φυσικών ή νομικών προσώπων ή κάθε είδους νομικής οντότητας που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα	753
8. Παροχή οδηγιών σχετικά με την εφαρμογή των μεθόδων έμμεσου προσδιορισμού της φορολογητέας ύλης του άρθρου 27§1 περ. α' & δ' του ν. 4174/2013	755
9. Πρόγραμμα ελέγχου προσώπων που τηρούν απλογραφικά βιβλία, για φορολογικά έτη που αρχίζουν από την 1η Ιανουαρίου 2014 και μετά	761
10. Παραγραφή του δικαιώματος του Δημοσίου προς έλεγχο	769
11. Επανέλεγχος και έννοια νέων στοιχείων	771
12. Δικαστικές αποφάσεις περί παραγραφής του δικαιώματος του Δημοσίου για έκδοση πράξεων επιβολής φόρων, τελών, προστίμων ή εισφορών	772
13. Επιστροφή φόρου. Προθεσμία. Διατάξεις ΚΦΔ	774
14. Παραγραφή της αξίωσης για επιστροφή φόρου	774
Άρθρο 29. Φορολογικός συντελεστής	775
1. Φορολογικός συντελεστής κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα φυσικών προσώπων	778
2. Τα φυσικά πρόσωπα με πρώτη δήλωση έναρξης επιτηδεύματος από 1.1.2013 έχουν μειωμένο συντελεστή για τα 3 πρώτα έτη	780
2α. Μείωση του φορολογικού συντελεστή για τους ασκούντες αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα ανεξάρτητα από το αν υπάρχει απαλλαγή ή όχι από την τήρηση βιβλίων	781
3. Το εισόδημα από προσαύξηση περιουσίας φορολογείται με συντελεστή 33%	781
4. Συντελεστής φορολογίας από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα	781
5. Εισόδημα από ατομική επιχειρηματική δραστηριότητα, η οποία υπάγεται σε ασφάλιση του ΟΓΑ, μαζί με εισόδημα από αγροτική δραστηριότητα	782
6. Τα κέρδη των φυσικών προσώπων και των ατομικών επιχειρήσεων από τη διάθεση παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας μέχρι 10 kw απαλλάσσονται του φόρου	783
7. Φορολογούμενοι που κατοικούν μόνιμα σε νησιά με πληθυσμό κάτω από 3.100 κατοίκους	783

8. Δικαιολογητικά που απαιτούνται από μόνιμους κατοίκους σε νησιά με πληθυσμό κάτω από 3.100 κατοίκους	784
9. Επιβολή φόρου πολυτελούς διαβίωσης	784
10. Φορολογικά κίνητρα ευρεσιτεχνίας	784
11. Διακοπή εργασιών φορολογουμένων (φυσικών, νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων) βάσει του πραγματικού χρόνου παύσης των εργασιών τους.....	784

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

ΤΗΣ ΕΛΑΧΙΣΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

Άρθρο 30. Εναλλακτικός τρόπος υπολογισμού της ελάχιστης φορολογίας	785
1. Εναλλακτικός τρόπος υπολογισμού της ελάχιστης φορολογίας. Τεκμήρια	786
2. Υπολογισμός τεκμαρτού εισοδήματος, συνολικού δηλωθέντος εισοδήματος. Διαφορά	787
3. Μη εφαρμογή του Κεφαλαίου Δ΄ για τον εναλλακτικό τρόπο υπολογισμού του εισοδήματος για ορισμένες κατηγορίες προσώπων	787
3α. Τεκμήρια αγροτών	787
4. Επιβολή φόρου πολυτελούς διαβίωσης. Διατάξεις	788
5. Φόρος πολυτελούς διαβίωσης. Ερμηνεία άρθρου 44 Ν. 4111/2013.....	789
Άρθρο 31. Αντικειμενικές δαπάνες και υπηρεσίες	791
1. Γενικά	799
2. Ετήσια αντικειμενική δαπάνη ιδιοκατοικούμενων ή μισθωμένων ή δωρεάν παραχωρηθεισών κύριων και δευτερεύουσων κατοικιών	799
3. Δαπάνες επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης.....	803
4. Για τον υπολογισμό του χρόνου παλαιότητας του αυτοκινήτου λαμβάνεται υπόψη το πρώτο έτος κυκλοφορίας του στην Ελλάδα ή σε χώρα της Ε.Ε./ΕΟΧ	806
5. Αντικειμενική δαπάνη αυτοκινήτου με ξένους αριθμούς κυκλοφορίας που κυκλοφορεί στην Ελλάδα.....	806
6. Μείωση αντικειμενικής δαπάνης αυτοκινήτου με ξένες πινακίδες	807
7. Διαγραφή αυτοκινήτου σε περίπτωση καταστροφής, διάλυσης ή αχρήστευσης.	807
8. Προσδιορισμός αντικειμενικής δαπάνης με βάση τα κ.ε. του αυτ/του που έχει μετατραπεί (ακόμη και παράνομα) σε Ε.Ι.Χ. αυτοκίνητο	807
9. Ετήσια αντικειμενική δαπάνη αυτοκινήτου που ανήκει σε εξαρτώμενο μέλος της οικογένειας	808
9α. Η κατοικία φοιτητή που σπουδάζει σε διαφορετικό τόπο της κύριας κατοικίας, τέκνου που υπηρετεί τη στρατιωτική του θητεία κ.λπ. αποτελεί δευτερεύουσα κατοικία του γονέα	808
10. Αντικειμενική δαπάνη αυτοκινήτου. Έξοδος εκτός Ελλάδος	808
11. Τα αυτοκινούμενα τροχήσπιτα θεωρούνται επιβατικά αυτοκίνητα	808
12. Έννοια της εικονικής απόκτησης ή μεταβίβασης αυτοκινήτου	809
13. Επιχειρήσεις εκπαίδευσης υποψήφιων οδηγών και ενοικίασης αυτ/των	809
14. Δικαιολογητικά ακινησίας αυτοκινήτου	809
15. Ποια Ε.Ι.Χ. αυτοκίνητα θεωρούνται ειδικά διασκευασμένα για αναπήρους	810

16. Προσδιορισμός αντικειμενικής δαπάνης από Ε.Ι.Χ. αυτοκίνητο ή μικτής χρήσης ή JEEP ομορρύθμων, ετερορρύθμων εταιρών, κοινωνιών, μελών κοινοπραξίας	810
17. Προσδιορισμός αντικειμενικής δαπάνης από Ε.Ι.Χ. αυτοκίνητο ή μικτής χρήσης ή JEEP που ανήκει σε Ε.Π.Ε. ή Ι.Κ.Ε.	813
18. Προσδιορισμός αντικειμενικής δαπάνης από Ε.Ι.Χ. αυτοκίνητο ή μικτής χρήσης ή JEEP που ανήκει σε Α.Ε.	814
19. Αν οι εταίροι των ομορρυθμων ή ετερόρρυθμων ή περιορισμένης ευθύνης ή αστικών εταιριών και των κοινωνιών ή κοινοπραξιών είναι νομικά πρόσωπα	815
20. Παρατηρήσεις για την αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από Ε.Ι.Χ. αυτοκίνητα εταιριών	816
21. Ποιά πρόσωπα βαρύνονται με την αντικειμενική δαπάνη με βάση τους φορολογήσιμους ίππους Ε.Ι.Χ. αυτοκινήτων που ανήκουν σε εταιρεία της οποίας όλα τα μέλη είναι νομικά πρόσωπα και τα μέλη των μελών επίσης νομικά πρόσωπα	816
22. Η αντικειμενική δαπάνη αυτοκινήτων Α.Ε. κατανέμονται ισομερώς μεταξύ διευθυνόντων και εντεταλμένων συμβούλων, διοικητών και προέδρων του Δ.Σ.	817
23. Αλλοδαπός πρόεδρος ή διευθύνων σύμβουλος ΑΕ κάτοικος αλλοδαπής. Αρμόδια Δ.Ο.Υ. Εισαγωγή συναλλάγματος	818
24. Αντικειμενική δαπάνη για πρόεδρο ή διευθύνοντα σύμβουλο Α.Ε. Άσκηση καθηκόντων για χρονικό διάστημα μικρότερο του έτους.....	818
25. Εντεταλμένοι σύμβουλοι Α.Ε.	818
26. Δεν βαρύνεται με αντικειμενική δαπάνη ο διευθύνων σύμβουλος ΑΕ όταν η πράξη διορισμού του δεν έχει δημοσιευθεί στο τ. ΑΕ & ΕΠΕ.....	819
27. Αντιπρόεδρος Δ.Σ. ανώνυμης εταιρίας δεν βαρύνεται με την αντικειμενική δαπάνη που αναλογεί στα αυτοκίνητα της Α.Ε.	819
28. Πρόεδρος Α.Ε. ο οποίος δεν ασκεί πραγματική διοίκηση	819
29. Τεκμαρτή δαπάνη κοινοπραξίας της οποίας τα μέλη είναι νομικά πρόσωπα	819
30. Αλλοδαπές επιχειρήσεις για τις οποίες ισχύει η αντικειμενική δαπάνη.....	819
31. Τεκμήριο διαβίωσης Ε.Ι.Χ. αυτοκινήτων στα αλλοδαπά νομικά πρόσωπα που δεν έχουν εγκατάσταση στην Ελλάδα	820
32. Για αυτοκίνητα και σκάφη αναψυχής σωματείων ή νομικών προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Δεν υπολογίζεται αντικειμενική δαπάνη	820
33. Αυτοκίνητα Συνεταιρισμών. Δεν υπολογίζεται αντικειμενική δαπάνη	820
34. Ενοικιαστές επιβατικών αυτοκινήτων Ι.Χ. ή μικτής χρήσης με απλή ενοικίαση ή κατά το σύστημα Leasing	821
34α. Τα ηλεκτροκίνητα οχήματα εξομοιώνονται με αυτά των επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης 1200 κ.ε. με ετήσια αντικειμενική δαπάνη 4.000€	821
35. Δαπάνη ιδιωτικών σχολείων	821
36. Αντικειμενική δαπάνη ιδιωτικών σχολείων. Συμπεράσματα - Επισημάνσεις.....	822
37. Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη που καταβάλλεται για οικιακούς βοηθούς, οδηγούς αυτοκινήτων, δασκάλους και λοιπό προσωπικό	822
38. Ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης με βάση την κυριότητα ή κατοχή σκαφών αναψυχής.....	823

39. Αντικειμενική δαπάνη για σκάφη αναψυχής και αεροσκάφη βαρύνει τον κύριο ή τον κάτοχό τους	824
40. Κατοχή σκάφους αναψυχής.....	824
41. Τα σκάφη αναψυχής αποτελούν αντικειμενική δαπάνη για τους κατοίκους Ελλάδος	825
42. Αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης για σκάφος αναψυχής με ξένη σημαία	825
43. Αλλοδαποί κάτοικοι Ελλάδος που έχουν στην κυριότητα ή κατοχή τους σκάφη αναψυχής με ξένη σημαία τα οποία είναι ελλιμενισμένα στην Ελλάδα βαρύνονται με την ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης. Περιστασιακή διέλευση.....	825
44. Μήκος σκαφών αναψυχής	826
45. Μείωση κατά 50% της αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης σκαφών αναψυχής που κατασκευάζονται στην Ελλάδα εξ' ολοκλήρου από ξύλο	826
46. Το ποσό της τεκμαρτής δαπάνης προκειμένου για ιστιοφόρα σκάφη μειώνεται κατά ποσοστό 50%	826
47. Τα επαγγελματικά σκάφη απαλλάσσονται από την ετήσια αντικειμενική δαπάνη. Επαγγελματικό σκάφος Ο.Ε.	827
48. Σκάφη αναψυχής με χώρο ενδιαίτησης	827
49. Το ποσό της τεκμαρτής δαπάνης μειώνεται λόγω παλαιότητας για μηχανοκίνητα ανοικτού τύπου, μηχανοκίνητα, ιστιοφόρα με χώρο ενδιαίτησης	827
50. Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη σκάφους αναψυχής μειώνεται ανάλογα με την παλαιότητα από το έτος κυκλοφορίας στην Ελλάδα	828
51. Σκάφη με μόνιμο ναυτολογημένο πλήρωμα	828
52. Επιχειρήσεις ενοικίασης σκαφών	828
53. Σκάφη ερασιτεχνικής αλιείας - jet ski.....	828
54. Ακινήσια σκαφών αναψυχής.....	828
55. Η αντικειμενική δαπάνη σκαφών αναψυχής που έχουν στην κυριότητά τους ή στην κατοχή τους Ο.Ε., Ε.Ε., Ε.Π.Ε., Α.Ε., Αστικές, κοινωνίες & κοινοπραξίες.....	828
56. Αντικειμενική δαπάνη σκαφών αναψυχής ομόρρυθμης επιχείρησης εμπορίας σκαφών αναψυχής.....	829
57. Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για αεροσκάφη, ελικόπτερα και ανεμόπτερα.....	829
58. Δεν αναγνωρίζεται ακινήσια για τα αεροσκάφη, ελικόπτερα κ.λπ.....	830
59. Δεν αναγνωρίζεται παλαιότητα αεροσκαφων, ελικοπτέρων κ.λπ.	830
60. Αεροσκάφη, ελικόπτερα, ανεμόπτερα και Υ.Π.Α.Μ. που την κυριότητα ή κατοχή έχουν εταιρείες, κοινωνίες, κοινοπραξίες	830
61. Αντικειμενική δαπάνη ελικοπτέρου, αεροσκάφους κ.λπ. Χρήση για επαγγελματικές ανάγκες. Καταμερισμός τεκμαρτής δαπάνης.....	830
62. Παραχώρηση χρήσης αεροσκάφους, ελικοπτέρου και ανεμοπτέρου με χρησιδάνειο	831
63. Ετήσια αντικειμενική δαπάνη δεξαμενών κολύμβησης	831
64. Αποτελεί αντικειμενική δαπάνη η χρήση και η κατασκευή εσωτερικής ή εξωτερικής πισίνας	831
65. Συναρμολογούμενη δεξαμενή κολύμβησης.....	831
66. Η τεκμαρτή δαπάνη για πισίνα που βρίσκεται σε εξοχική κατοικία υπολογίζεται ετήσια	831
67. Η τεκμαρτή δαπάνη για πισίνα σε κύρια κατοικία ή σε δευτερεύουσα.....	831

68. Τεκμήριο δαπάνης διαβίωσης πισίνας που εκμισθώνεται	832
69. Κοινόχρηστες πισίνες.....	832
70. Πιστοποιητικό καταστροφής για μη χρήση πισίνας	832
71. Πισίνα που χρησιμοποιείται από τους ενοίκους επιπλωμένων δωματίων ή ξενοδοχείων.....	832
72. Δικαιολογητικά για πισίνες	832
73. Πίνακας με επιφάνεια και αντικειμενική αξία δεξαμενών κολύμβησης	832
74. Ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης.....	833
74α. Ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης σε δήλωση αποβιώσαντος.....	833
75. Μαχητό το ποσό της αντικειμενικής δαπάνης	833
76. Διευκρινίσεις σχετικά με το μαχητό των αντικειμενικών δαπανών	834
77. Επιβολή φόρου πολυτελούς διαβίωσης	834
Άρθρο 32. Δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων.....	835
1. Σύμβαση χρονομεριστικής μίσθωσης	837
2. Σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης.....	837
3. Γενικές παραδοχές ως προς τα τεκμήρια (δαπάνες) απόκτησης περιουσιακών στοιχείων (εγκ. ΠΟΛ. 1076/2015)	838
4. Ποιες αγορές λογίζονται ως τεκμήριο. Συνοπτική παρουσίαση, παράθεση θεμάτων	839
5. Το τεκμήριο απόκτησης περιουσιακών στοιχείων εφαρμόζεται μόνο στα φυσικά πρόσωπα	840
6. Πρόσωπα που εξαιρούνται από τα τεκμήρια	840
7. Δαπάνες απόκτησης αποτελούν τα πραγματικά ποσά που καταβάλλονται στο φορολογικό έτος	840
8. Φορολογικός κάτοικος αλλοδαπής με πραγματικό εισόδημα στην Ελλάδα καταβάλλει το τίμημα αγοράς στην αλλοδαπή	840
8α. Μερίσματα αλλοδαπών πλειοκτητριών εταιρειών που έχουν υπογράψει ή όχι το Συμπροσχετικό οικειοθελούς παροχής αλλά δεν έχουν εισαχθεί στην Ελλάδα καλύπτουν δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων στην αλλοδαπή ή στην ημεδαπή	840
9. Τεκμήριο απόκτησης περιουσιακών στοιχείων αποτελούν τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται για αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση αυτών, δίτροχων ή τρίτροχων κλπ & κινητών πραγμάτων μεγάλης αξίας	841
10. Κινητά πράγματα μεγάλης αξίας	841
10α. Δεν αποτελούν τεκμήριο απόκτησης περιουσιακών στοιχείων η αγορά πάγιου επαγγελματικού εξοπλισμού από ασκούντες επιχειρηματική δραστηριότητα. Εξαιρέσεις	842
11. Η αγορά κινητών πραγμάτων μεγάλης αξίας που γίνεται στο εξωτερικό λαμβάνονται υπόψη για το τεκμαρτό προσδιορισμό του εισοδήματος.....	842
12. Για την απόδειξη της δαπάνης απόκτησης κινητού περιουσιακού στοιχείου απαιτείται η υποβολή υπευθύνων δηλώσεων	842
13. Αγορά περιουσιακού στοιχείου (αυτοκινήτου) στο εξωτερικό από κάτοικο Ελλάδος	842
14. Αγοραπωλησία αυτοκινήτου μεταξύ ιδιωτών και υπολογισμός τεκμηρίου. Υπεύθυνες δηλώσεις	843

15. Η αγορά αυτοκινήτου τύπου Jeep αποτελεί τεκμήριο	843
16. Κατοχή επιβατικού ιδιωτικής χρήσης αυτοκινήτου που κυκλοφορεί παράνομα στην Ελλάδα	843
17. Αγορά αυτοκινήτου με δάνειο	843
18. Δεν εφαρμόζονται τα τεκμήρια απόκτησης περιουσιακών στοιχείων για τα μέλη του αλλοδαπού προσωπικού της Τράπεζας Εμπορίου και Ανάπτυξης του Ευξείνου Πόντου	843
19. Γενικά συμπεράσματα για το κεφάλαιο αγορά επιχειρήσεων αύξηση ΜΚ	844
20. Δαπάνες απόκτησης επιχειρήσεων, σύσταση ή αύξηση του κεφαλαίου επιχειρήσεων, αγοράς εταιρικών μερίδων και χρεογράφων γενικώς	844
21. Η αγορά επιχειρήσεων, η σύσταση ή η αύξηση κεφαλαίου ατομικής, ΟΕ, ΕΕ, κοινωνίας, κοινοπραξίας, αστικής εταιρείας, ΕΠΕ, ΙΚΕ, ΑΕ αποτελούν τεκμήριο	845
22. Σύσταση ΑΕ. Αύξηση κεφαλαίου ΑΕ. Αποτελούν τεκμήριο	845
23. Αύξηση κεφαλαίου ή σύσταση επιχειρήσεων	845
24. Το μετοχικό κεφάλαιο της Ανώνυμης Εταιρείας Διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων	845
25. Αγορά μετοχών μη εισηγμένων σε χρηματιστηριακή αγορά	845
26. Αγορά μετοχών εισηγμένων σε χρηματιστηριακή αγορά	846
27. Αγορά χρεογράφων γενικά	846
27α. Ασφαλιστικά επενδυτικά συμβόλαια.....	846
27β. Αγορές χρεογράφων (μετοχών, ασφαλιστικών επενδυτικών συμβολαίων).....	846
27γ. Συμμετοχή σε κεφάλαιο εταιρείας. Επιστροφή κεφαλαίου. Επιστροφή κεφαλαίου και σύσταση άλλης εταιρείας	847
28. Τεκμήριο απόκτησης ακινήτου	848
29. Χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτου	849
30. Σύμβαση χρονομεριστικής μίσθωσης ακινήτου	849
31. Φόροι και λοιπά έξοδα απόκτησης ακινήτου	850
32. Η αγορά οικοπέδου ή δικαιώματος υψού αποτελεί τεκμήριο	850
33. Τεκμήριο αγοραπωλησίας ακινήτου μεταξύ συζύγων	850
34. Η αγορά διαμερίσματος από κατασκευαστή πολυκατοικιών από τα προοριζόμενα προς πώληση αποτελεί τεκμήριο.....	850
35. Τεκμήριο απόκτησης ακινήτου που διανέμεται κατά την λύση τεχνικής εταιρίας στους εταίρους της	851
36. Απόκτηση ακινήτου με αναγκαστικό πλειστηριασμό. Ποσό τεκμαρτής δαπάνης	851
37. Προσκύρωση τμήματος οικοπέδου λόγω ρυμοτομίας.....	851
38. Αγορά ακινήτου ή επικαρπίας ή ψιλής κυριότητας ακινήτου από μόνιμο κάτοικο εξωτερικού.....	851
38α. Απόκτηση περιουσιακών στοιχείων (ακινήτου κ.λπ.) στην αλλοδαπή από φορολογικούς κατοίκους Ελλάδας	852
39. Αγορά ακινήτου στην Ελλάδα, από μόνιμο κάτοικο εξωτερικού. Καταβολή του τιμήματος στο εξωτερικό	853
40. Επισκευή ακινήτου. Προσθήκες, επεκτάσεις, βελτιώσεις	854
41. Η αξία μεταβίβασης ακινήτων υπό εκκαθάριση Α.Ε προς τους μετόχους της αποτελεί τεκμήριο	854

42. Δαπάνη αγοράς ακινήτου από ανήλικο τέκνο	854
43. Τεκμήριο αγοράς ψιλής κυριότητας από ανήλικο.....	855
44. Δαπάνη ανέγερσης οικοδομής που ανεγείρεται από το μισθωτή με δαπάνες του, σε οικόπεδο ιδιοκτησίας του ιδιοκτήτη εκμισθωτή.....	855
45. Συνιδιοκτησία αγοράς ακινήτου ή από κοινού ανέγερση οικοδομής. Ανέγερση οικοδομής από ψιλό κύριο και επικαρπωτή	855
46. Αποπεράτωση οικοδομής από το μισθωτή	856
47. Εκούσια διανομή ακινήτων	856
48. Αγορά ακινήτου ή άλλου περιουσιακού στοιχείου με δόσεις. Χρόνος που υπολογίζεται η τεκμαρτή δαπάνη	856
49. Τεκμήριο αγοράς ακινήτου στην περίπτωση που μέρος του τιμήματος καταβάλλεται σε επόμενο έτος από το έτος σύνταξης του συμβολαίου Λήψη δανείου	857
50. Αξία αγοράς ακινήτου που λαμβάνεται υπόψη για το τεκμήριο, όταν ακίνητο οικοδομικού συνεταιρισμού μεταβιβάζεται στα μέλη του	858
51. Αξία αγοράς ακινήτου που λαμβάνεται υπόψη για το τεκμήριο όταν πωλητής είναι το δημόσιο	858
52. Δεν λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό της ετήσιας τεκμαρτής δα- πάνης τα ποσά των δόσεων που δεν καταβάλλει ο αγοραστής στον πωλητή.....	858
53. Αγορά ακινήτου με προσύμφωνο. Διαφορά κατά τον χρόνο σύνταξης του οριστικού συμβολαίου	859
54. Πραγματική δαπάνη για την αγορά ακινήτου. Ποιό θεωρείται ως πράγματι καταβαλλόμενο τίμημα	859
55. Ακίνητο που περιήλθε με έκτακτη χρησικτησία	860
56. Ημιπυλίσιοι χώροι οικοδομής	860
57. JET-SKI	860
58. Η αγορά από αλλοδαπή εταιρία ΓΙΩΤ δεν αποτελεί τεκμήριο απόκτησης περιουσιακού στοιχείου	860
59. Δικαιολογητικά που απαιτούνται για την απόδειξη της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης για ανέγερση οικοδομών ή αγορά ακινήτων	860
60. Τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται για χορήγηση δανείου προς οποιοδήποτε αποτελούν τεκμήριο	861
61. Δάνεια που χορηγούν εταίροι, μέλη ή μέτοχοι στις εταιρείες που συμμετέχουν	861
62. Τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται για δωρεές ή χορηγίες ή γονικές παροχές αποτελούν τεκμήριο. Εξαιρέσεις	861
63. Τεκμήριο δωρεάς προς Ιερούς Ναούς.....	862
64. Δικαιολογητικά που απαιτούνται για την απόδειξη των δωρεών ή γονικών παροχών ή χορηγιών χρηματικών ποσών	862
65. Τοκοχρεολυτική απόσβεση δανείου που έχει ληφθεί για αγορά ή ανέγερση κατοικίας	862
66. Τα ποσά της τοκοχρεολυτικής απόσβεσης δανείου αποτελούν τεκμήριο έστω και αν αφορούν αγορά πάγιου εξοπλισμού	863
67. Δεν αποτελεί τεκμήριο δαπάνης η αγορά καταναλωτικών αγαθών, είτε γίνεται με μετρητά, είτε μέσω πιστωτικών καρτών.....	863
68. Δικαιολογητικά που απαιτούνται για την απόσβεση δανείων (στεγαστικών - προσωπικών δανείων) ή πιστώσεων	863

69. Οι δόσεις επιχειρηματικών δανείων που αφορούν δανειακές συμβάσεις που συνήψαν ατομικές επιχειρήσεις για επιχειρηματικούς σκοπούς, δεν αποτελούν δαπάνη απόκτησης	864
70. Οι καταβληθείσες δόσεις επιχειρηματικών δανείων δεν αποτελούν δαπάνες απόκτησης περιουσιακού στοιχείου.....	864
Άρθρο 33. Μη εφαρμογή αντικειμενικών δαπανών και υπηρεσιών	865
1. Οι ανάπηροι απαλλάσσονται από την αντικειμενική δαπάνη του Ε.Ι.Χ. αυτοκινήτου όταν αυτό απαλλάσσεται από τα τέλη κυκλοφορίας	867
2. Μη εφαρμογή αντικειμενικών δαπανών για κατοικία και αυτοκίνητο αλλοδαπού προσωπικού επιχειρήσεων που υπάγονται στις διατάξεις του α.ν. 89/1967, του α.ν. 378/1968 και του άρθρου 25 του ν. 27/1975	867
3. Μη εφαρμογή τεκμηρίου για μεταχειρισμένα αυτοκίνητα που αγοράζονται από επιχειρήσεις αγοραπωλησίας αυτοκινήτων (άρθρο 45 ν. 2859/2000)	867
4. Οι μόνιμοι κάτοικοι εξωτερικού απαλλάσσονται από την αντικειμενική δαπάνη για σκάφη αναψυχής	868
5. Δεν αποτελεί τεκμήριο απόκτησης περιουσιακού στοιχείου η αγορά εξοπλισμού επαγγελματικής χρήσης από πρόσωπα που πάγιου ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα	868
6. Τα ακίνητα δεν συμπεριλαμβάνονται στην έννοια του πάγιου εξοπλισμού επαγγελματικής χρήσης.....	870
7. Αυτοκίνητα ειδικά διασκευασμένα αναπήρων	870
8. Μειωμένες αντικειμενικές δαπάνες για συνταξιούχους που έχουν υπερβεί το 65ο έτος της ηλικίας τους	870
9. Προϋποθέσεις απαλλαγής από τα τεκμήρια των κατοίκων εξωτερικού	870
10. Δαπάνη απόκτησης ακινήτου στην Ελλάδα από κάτοικο αλλοδαπής που εισάγει χρηματικά κεφάλαια από το εξωτερικό, σε λογαριασμό του κατασκευαστή της οικοδομής ή του πωλητή του ακινήτου	871
11. Δαπάνη απόκτησης ακινήτου στην Ελλάδα από κάτοικο αλλοδαπής που εισάγει χρηματικά κεφάλαια από το εξωτερικό, σε λογαριασμό του κατασκευαστή της οικοδομής	871
Άρθρο 34. Διαφορά εισοδήματος και υπολογισμός του φόρου αυτής	873
1. Η διαφορά μεταξύ του τεκμαρτού και του συνολικού εισοδήματος προστίθεται στο φορολογητέο εισόδημα	878
2. Η διαφορά που προκύπτει μεταξύ του τεκμαρτού και του συνολικού εισοδήματος για τους ανέργους του ΟΑΕΔ, του προσωπικού ημερησίων εφημερίδων και τεχνικών τύπου Αθηνών και Θεσ/νίκης και των εγγεγραμμένων στο Γραφείο Ευρέσεως Ναυτικής Εργασίας φορολογείται με το άρθρο 15§1 του ΚΦΕ	881
3. Κάλυψη ετήσιας τεκμαρτής δαπάνης με τόκους καταθέσεων, κρατικών χρεογράφων, τίτλων και ομολογίων κ.λπ. σε ευρώ ή σε συνάλλαγμα	882
4. Τόκοι κοινών λογαριασμών	883
5. Κληρονόμοι συνδικαιούχοι κοινού λογαριασμού μπορούν την χρηματική κατάθεση του κοινού λογαριασμού που κληρονόμησαν να την χρησιμοποιήσουν για την κάλυψη τεκμηρίων.....	883
6. Εισόδημα από «μερίσματα» που φορολογούνται αυτοτελώς καλύπτουν την διαφορά μεταξύ τεκμαρτού και συνολικού εισοδήματος	883

7. Μερίσματα αλλοδαπών πλοιοκτητριών εταιρειών που έχουν υπογράψει ή όχι το Συνυποσχετικό οικειοθελούς παροχής καλύπτουν δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων στην αλλοδαπή ή στην ημεδαπή για τα εισοδήματα από μερίσματα που αποκτώνται στο έτος 2018 και μετά	884
8. Εισόδημα από «δικαιώματα» που φορολογούνται αυτοτελώς καλύπτουν την διαφορά μεταξύ τεκμαρτού και συνολικού εισοδήματος	884
9. Η υπεραξία που προκύπτει από μεταβίβαση τίτλων, καθώς και μεταβίβασης ολόκληρης επιχ/σης λαμβάνεται υπόψη για την κάλυψη τεκμηρίων.....	885
10. Το ποσό που εισπράττεται για τη σύσταση (ή τη μεταβίβαση) της επικαρπίας μετοχών με επαχθή αιτία	885
11. Τα κέρδη που προκύπτουν από την πώληση μετοχών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την δικαιολόγηση των τεκμηρίων. Πότε μπορεί να χρησιμοποιηθεί ολόκληρο το ποσό	886
12. Δικαιολογητικά για την απόδειξη της ωφέλειας από την αγορά και πώληση μετοχών εισηγμένων στο Χ.Α.Α.. Μετοχές από αύξηση μετοχικού κεφαλαίου, διανομής δωρεάν μετοχών, σπάσιμο της μετοχής.....	886
13. Σε περίπτωση απώλειας των πινακίων αγοράς μετοχών, βεβαίωση της εταιρίας λαμβάνεται υπόψη με την προϋπόθεση ότι οι μετοχές είναι ονομαστικές	887
14. Χρηματικά ποσά που δε θεωρούνται εισόδημα καλύπτουν την διαφορά	887
15. Επιστροφή κεφαλαίου σε μετόχους Α.Ε. λόγω μείωσης του κεφαλαίου.....	887
16. Κάλυψη τεκμηρίου με κέρδη από τη συμμετοχή σε παιχνίδια ΟΠΑΠ	888
17. Κέρδη από ΚΑΖΙΝΟ δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη για κάλυψη τεκμηρίων.....	888
18. Χρηματικά βραβεία μπορούν να ληφθούν υπόψη για κάλυψη τεκμηρίων. Έννοια βραβείου.....	888
19. Τα ποσά των υποτροφιών από το Δημόσιο απαλλάσσονται από το φόρο και λαμβάνονται υπόψη για την κάλυψη τεκμηρίων	889
20. Ποσά για ηθική βλάβη, εφάπαξ ταμείων πρόνοιας και ασφαλιστικών οργανισμών που απαλλάσσονται από το φόρο λαμβάνονται υπόψη για την κάλυψη τεκμηρίων	889
21. Επιστροφές καταβεβλημένων κεφαλαίων/δανείων λαμβάνονται υπόψη για την κάλυψη τεκμηρίων. Προϋποθέσεις	889
22. Επιδόματα αναγνωρισμένων πολιτικών προσφύγων, κέρδη από την διάθεση παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας μέχρι 10 KW, κοινωνικό εισόδημα αλληλεγγύης καλύπτουν τεκμήρια	889
23. Αγροτικές επιδοτήσεις/ενισχύσεις	889
24. Κέρδος από μεταβίβαση εταιρικών ομολόγων	890
25. Υπεραποδόσεις μαθηματικών αποθεματικών από ατομικά ασφαλιστήρια συμβόλαια των ασφαλιστικών εταιριών	890
26. Αποζημίωση για την αποκατάσταση ζημιάς ή φθοράς που προκλήθηκε από την εγκατάσταση του αγωγού φυσικού αερίου	890
27. Τα χρηματικά ποσά που εισπράττονται προς εξόφληση της σχετικής αξίωσης έναντι του συζύγου/της συζύγου για τη συμμετοχή στα αποκτήματα του γάμου δεν φορολογούνται	890

28. Η υπεραξία που αποκτούν οι μεριδιούχοι από αμοιβαία κεφάλαια ή από αμοιβαία κεφάλαια ακίνητης περιουσίας δεν θεωρούνται εισόδημα και λαμβάνονται υπόψη για την κάλυψη τεκμηρίων	890
29. Τα ποσά που απαλλάσσονται από το φόρο σύμφωνα με το άρθρο 14 του ν. 4172/2013 λαμβάνονται υπόψη για την κάλυψη της τεκμαρτής δαπάνης	890
30. Εισοδήματα αυτά αποκτήθηκαν στην αλλοδαπή	891
31. Το επίδομα βιβλιοθήκης δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη αντικειμενικών δαπανών.....	892
32. Χρηματικά ποσά που προέρχονται από τη διάθεση περιουσιακών στοιχείων	892
33. Περιπτώσεις διάθεσης περιουσιακών στοιχείων	893
34. Τίμημα διάθεσης ακινήτου. Ποσό που λαμβάνεται για κάλυψη τεκμηρίου.....	893
35. Η αξία πώλησης Ε.Ι.Χ. αυτοκινήτου καλύπτει ή περιορίζει την ετήσια τεκμαρτή δαπάνη. Αποδεικτικό στοιχείο πώλησης	893
36. Πώληση χρεογράφων. Ασφαλιστικά επενδυτικά συμβόλαια	894
37. Δαπάνη απόκτησης ακινήτου στην Ελλάδα από κάτοικο αλλοδαπής που εισάγει χρηματικά κεφάλαια από το εξωτερικό, σε λογαριασμό του κατασκευαστή της οικοδομής ή του πωλητή του ακινήτου	894
38. Απόκτηση περιουσιακών στοιχείων (ακινήτου κ.λπ.) στην αλλοδαπή από φορολογικούς κατοίκους Ελλάδας.....	895
39. Προϋπόθεση αναγνώρισης εισαγωγής ελεύθερου συναλλάγματος για περιορισμό ή κάλυψη τεκμαρτής διαφοράς εισοδήματος	895
40. Πότε δεν απαιτείται δικαιολόγηση του συναλλάγματος για κάλυψη τεκμηρίου από πρόσωπα που έχουν την κατοικία τους στην Ελλάδα	896
41. Δικαιολογητικά για την εισαγωγή συναλλάγματος που χρησιμοποιείται για τον περιορισμό ή κάλυψη τεκμαρτής διαφοράς εισοδήματος	897
42. Δεν απαιτείται η δικαιολόγηση του συναλλάγματος από πρόσωπα που είχαν διαμείνει 5 τουλάχιστον συνεχή χρόνια στην αλλοδαπή	897
43. Δεν απαιτείται η δικαιολόγηση του συναλλάγματος από πρόσωπα που είχαν διαμείνει 3 τουλάχιστον συνεχή χρόνια στην αλλοδαπή και εισάγουν συνάλλαγμα μέσα σε 2 χρόνια από τη μετοικεσία τους	898
44. Δικαιολογητικά απόδειξης εισαγωγής συναλλάγματος σε περίπτωση μετοικεσίας	898
45. Για τα φυσικά πρόσωπα που μεταφέρουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα σύμφωνα με το άρθρο 5Α του ΚΦΕ (Ειδικοί φορολογικοί κάτοικοι) δεν απαιτείται η δικαιολόγηση του συναλλάγματος.....	899
46. Δικαιολόγηση αντικειμενικών δαπανών και δαπανών απόκτησης περιουσιακών στοιχείων με μερίσματα πλοιοκτητριών εταιρειών	899
47. Προϋποθέσεις δικαιολόγησης εισοδήματος από μερίσματα πλοιοκτητριών εταιρειών	900
47α. Φορολογική αντιμετώπιση της απόκτησης μερισμάτων από φορολογούμενο κάτοικο Ελλάδος, τα οποία προέρχονται από αλλοδαπή πλοιοκτήτρια εταιρεία, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 44 του ν. 4141/2013.....	903
48. Έλεγχος ρευστών διαθεσίμων που εισέρχονται ή εξέρχονται από την ΕΕ (Κανονισμός 1889/2005 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου)	905

49. Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1672 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τον έλεγχο ρευστών διαθεσίμων που εισέρχονται ή εξέρχονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Εφαρμόζεται από 3.6.2021	906
50. Το δάνειο για κάλυψη της διαφορά που προκύπτει μεταξύ του τεκμαρτού και του συνολικού εισοδήματος πρέπει να έχει ληφθεί πριν από την πραγματοποίηση της δαπάνης	906
51. Δάνεια. Βέβαιη χρονολογία. Τρόπος απόδειξης	907
52. Δάνεια για περιορισμό ή κάλυψη διαφοράς εισοδήματος - δαπάνης. Παραδείγματα	907
53. Σύμβαση δανείου που έχει καταρτιστεί στο εξωτερικό	909
54. Το δάνειο πρέπει να έχει χαρτοσημανθεί από την Δ.Ο.Υ. εμπρόθεσμα	909
55. Ποιές δαπάνες καλύπτει το δάνειο όταν χαρτοσημανθεί εκπρόθεσμα	909
56. Κάλυψη τεκμηρίων με δάνειο από το εξωτερικό.....	909
57. Βέβαιη χρονολογία ιδιωτικού συμφωνητικού δανείου	910
58. Κάλυψη τεκμηρίου αγοράς με σύμβαση δανείου. Βέβαιη χρονολογία δανείου	910
59. Χρηματικά ποσά που λαμβάνονται μέσω πιστωτικών καρτών	911
60. Όταν ο φορολογούμενος επικαλείται δάνεια πρέπει να ελέγχεται ο σκοπός χορήγησης κάθε δανείου	911
61. Στεγαστικό δάνειο το οποίο δεν χρησιμοποιήθηκε στο σύνολό του για τη συγκεκριμένη δαπάνη αγοράς ή ανέγερσης ακινήτου λαμβάνεται υπόψη για τον σχηματισμό μη αναλωθέντος κεφαλαίου	911
62. Κάλυψη τεκμηρίου αγοράς ακινήτου με καταναλωτικά δάνεια	911
63. Διαπιστώσεις για δανειακές συμβάσεις από πιστωτικά ιδρύματα του εξωτερικού.....	912
64. Δωρεές ή γονικές παροχές χρηματικών ποσών για κάλυψη διαφοράς μεταξύ τεκμαρτού και συνολικού εισοδήματος	913
65. Δήλωση δωρεάς ή γονικής παροχής για να ληφθεί υπόψη πρέπει να υποβληθεί μέχρι το τέλος του έτους που πραγματοποιήθηκε η δαπάνη.....	913
66. Δωρεές που καταβλήθηκαν στο ανήλικο τέκνο από τρίτα πρόσωπα λαμβάνονται υπόψη για την κάλυψη τεκμηρίου του γονέα	913
67. Κίνητρα για τον επαναπατρισμό κεφαλαίων. Ν. 3842/2010 άρθρο 18, όπως ισχύει με την παρ. 19 του άρθρου 21 του ν. 3943/2011	913
68. Φορολόγηση επαναπατριζόμενων κεφαλαίων	915
69. Τα περιουσιακά στοιχεία που αποκτώνται με επαναπατριζόμενα κεφάλαια δεν υπόκεινται στη δαπάνη απόκτησης του άρθρου 32 του Κ.Φ.Ε.	916
70. Δικαιολογητικά που υποβάλλονται για την απόκτηση περιουσιακών στοιχείων με επαναπατριζόμενα κεφάλαια	916
71. Μείωση διαφοράς μεταξύ του τεκμαρτού και του συνολικού εισοδήματος με ανάλωση κεφαλαίου προηγούμενων ετών	916
72. Κεφάλαιο προηγούμενων ετών. Συμψηφισμός θετικών και αρνητικών στοιχείων (εισοδημάτων)	918
73. Κάλυψη ή περιορισμός δαπάνης με χρηματικά ποσά που προέρχονταιαπό τη διάθεση περιουσιακών στοιχείων κατά την ανάλωση κεφαλαίου.....	919
74. Κάλυψη προστιθέμενης διαφοράς τεκμηρίων με ανάλωση κεφαλαίου προηγούμενων ετών μεταξύ συζύγων που είναι σε διάσταση.....	919

75. Όταν οι σύζυγοι υποβάλουν χωριστές δηλώσεις για τον περιορισμό της διαφοράς των τεκμηρίων λαμβάνονται υπόψη τα χρηματικά όπως αυτά δηλώνονται από τον κάθε σύζυγο χωριστά.....	920
76. Τεκμαρτή δαπάνη και στους δύο συζύγους. Προσδιορισμός του τεκμαρτού εισοδήματος τους.....	920
77. Ζημία από επιχειρηματική δραστηριότητα.....	920
78. Εισόδημα ανήλικου τέκνου που φορολογήθηκε στο όνομα του γονέα, για κεφάλαιο παρελθόντων ετών.....	921
79. Αγορά πάγιου εξοπλισμού επαγγελματικής χρήσης.....	921
80. Φορολογικά έτη που έχουν ήδη ελεγχθεί και έχουν εκδοθεί οριστικές πράξεις διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου.....	922
81. Συνταξιούχοι που έχουν υπερβεί το 65ο έτος της ηλικίας τους.....	922
82. Ανάλωση κεφαλαίου προηγούμενων ετών, όπως ίσχυσαν μέχρι 31.12.13.....	922
83. Κυρώσεις για την ανακριβή αναγραφή στοιχείων σχετικά με τον με τον προσδιορισμό, περιορισμό ή κάλυψη του τεκμαρτού εισοδήματος.....	923
84. Διευκρινίσεις στο πλαίσιο χειρισμού των υποθέσεων φορολογουμένων που έχουν αποστείλει εμβάσματα στο εξωτερικό κατά τα έτη 2009-2011.....	923
85. Σύνοψη αναλυτικού πίνακα φορολογηθέντος κεφαλαίου προηγούμενων ετών.....	923

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Άρθρο 35. Εισόδημα από κεφάλαιο.....	927
1. Διάκριση εισοδήματος σε κατηγορίες, Εισόδημα από εκμετάλλευση περιουσίας ή περιουσιακών δικαιωμάτων. Εισόδημα κεφαλαίου.....	928
2. Έννοια του εισοδήματος από κεφάλαιο.....	928
Άρθρο 36. Μερίσματα.....	930
1. Έννοια του όρου «μερίσματα».....	931
2. Συντελεστής φορολογίας μερισμάτων και παρακράτησης φόρου, σύμφωνα με τα άρθρα 40§1 και 64§1α΄ του ν. 4172/2013, όπως τροποποιήθηκαν.....	932
2α. Μείωση του συντελεστή φορολογίας και παρακράτησης φόρου μερισμάτων από 10% σε 5% για τα εισοδήματα που αποκτώνται από 1.1.2020 και μετά.....	932
2β. Μείωση του συντελεστή φορολογίας και παρακράτησης φόρου μερισμάτων από 15% σε 10% για τα εισοδήματα που αποκτήθηκαν το φορ. έτος 2019.....	933
2γ. Αύξηση του συντελεστή φορολογίας και παρακράτησης φόρου μερισμάτων από 10% σε 15% για τα εισοδήματα που αποκτήθηκαν τα φορ. έτη 2017-2018.....	934
3. Μερίσματα. Παρακράτηση φόρου. Χρόνος παρακράτησης (θέματα 3.1.-3.11.).....	935
4. Μερίσματα που εισπράττουν τα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου.....	940
5. Τα ποσά που καταβάλλονται από τις αθλητικές Α.Ε. στα ιδρυτικά αθλητικά σωματεία τους αποτελούν μέρισμα ως προερχόμενο και συνδεόμενο με την κατοχή προνομιούχων μετοχών. Χρόνος απόδοσης του φόρου που παρακρατείται.....	940
6. Φορολογική μεταχείριση εισοδημάτων αλλοδαπής προέλευσης. Εφαρμογή της Σ.Α.Δ.Φ. και αποτροπής της φοροδιαφυγής σχετικά με τους φόρους εισοδήματος μεταξύ Ελλάδας και Κύπρου ως προς τα κέρδη ή τα μερίσματα.....	941

7. Μερίσματα που καταβάλλονται από εταιρεία κάτοικο Κύπρου σε κάτοικο Ελλάδας. Εφαρμογή της Σ.Α.Δ.Φ. μεταξύ Ελλάδας - Κύπρου	941
8. Εισοδήματα από μερίσματα, τόκους, δικαιώματα που αποκτούν φυσικά ή νομικά πρόσωπα που δεν έχουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα και δεν διατηρούν τα νομικά πρόσωπα μόνιμη εγκατάσταση στη χώρα μας	941
9. Υπόχρεος παρακράτησης φόρου για μερίσματα, τόκους, δικαιώματα	941
10. Καταργήθηκαν από 1.1.2017 οι διατάξεις του άρθρου 3§8 του ν. 2963/01	941
11. Διανομή κερδών παρελθουσών χρήσεων σε μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και στο προσωπικό ανώνυμης εταιρείας με απόφαση έκτακτης Γενικής Συνέλευσης	941
12. Εισοδήματα από μερίσματα, τόκους και δικαιώματα που αποκτούν στην Ελλάδα foundation και trusts	943
13. Διανομή - κατανομή κερδών στους εταίρους - μέλη των δικηγορικών εταιρειών.....	943
14. Οι διατάξεις του άρθρου 1 του ν.δ. 1195/1942 εφαρμόζονται σε απαιτήσεις από παραγραφέντα μερίσματα τόσο των εισηγμένων (διαπραγματεύσιμων) μετοχών όσο και των μη εισηγμένων στο Χρηματιστήριο μετοχών.....	943
15. Παραγραφή απαιτήσεων από μερίσματα κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 1 του ν.δ. 1195/1942	943
16. Καθορισμός του ηλεκτρονικού τρόπου υποβολής, καθώς και του τύπου και περιεχομένου της δήλωσης απόδοσης του παρακρατούμενου φόρου στα εισοδήματα από μερίσματα, τόκους και δικαιώματα με βάση τις διατάξεις του άρθρου 64 του ν. 4172/2013	944
17. Τύπος και περιεχόμενο της βεβαίωσης αποδοχών ή συντάξεων, της βεβαίωσης των αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα και της βεβαίωσης εισοδημάτων από μερίσματα, τόκους, δικαιώματα καθώς και υποβολή αυτών με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου για το φορολογικό έτος 2019.....	944
18. Φόρος με συντελεστή 10% στα μερίσματα που εισπράττει φυσικό πρόσωπο φορολογικός κάτοικος Ελλάδας από αλλοδαπές επιχειρήσεις που διατηρούν γραφεία ή υποκαταστήματα εγκατεστημένα (άρθρου 25 του ν. 27/1975)	944
Άρθρο 37. Τόκοι	945
1. Έννοια του όρου «τόκοι».....	946
2. Τόκοι που απαλλάσσονται του φόρου εισοδήματος	946
3. Τόκοι από ομόλογα που εκδίδονται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοοικονομικής Σταθερότητας	946
4. Εξάντληση φορολογικής υποχρέωσης για εισόδημα από τόκους.....	947
5. Με την παρακράτηση του φόρου επί των τόκων εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση του δικαιούχου φυσικού προσώπου και των νομικών που δεν διατηρούν μόνιμη εγκατάσταση στην χώρα μας.....	947
6. Εισοδήματα από τόκους που προκύπτουν στην Ελλάδα από αποταμιεύσεις και καταβάλλονται σε φυσικό πρόσωπο με φορολογική κατοικία σε άλλο κράτος - μέλος της ΕΕ.....	948
7. Σε όλα νομικά πρόσωπα υπάρχει υποχρέωση καταχώρησης των τόκων στα βιβλία για την διαμόρφωση του αποτελέσματος	949

8. Δεν εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση για τα εισοδήματα από τόκους που αποκτούν ημεδαπά νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες, κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα, ή μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα των αλλοδαπών νομικών προσώπων	949
9. Δεν διενεργείται παρακράτηση φόρου όταν φυσικό πρόσωπο καταβάλλει τόκους δανείου σε Α.Ε.....	950
10. Τόκοι ομολόγων που εκδίδονται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοοικονομικής Σταθερότητας (Ε.Τ.Χ.Σ.)	950
11. Οι πληρωμές τόκων δανείων που χορηγούν πιστωτικά ιδρύματα, περιλαμβανομένων των τόκων υπερημερίας και οι τόκοι διατραπεζικών καταθέσεων απαλλάσσονται από την παρακράτηση φόρου	950
12. Τόκοι κρατικών ομολόγων και εντόκων γραμματίων του Ελληνικού Δημοσίου που αποκτούν νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες που δεν είναι φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδας και δεν έχουν στην Ελλάδα μόνιμη εγκατάσταση	951
13. Αλλοδαπά νομικά πρόσωπα που δεν έχουν τη φορολογική τους κατοικία και δεν διατηρούν μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα και αποκτούν τόκους ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου. Δικαιολογητικά	951
14. Εισοδήματα από μερίσματα, τόκους, δικαιώματα που αποκτούν φυσικά ή νομικά πρόσωπα που δεν έχουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα και δεν διατηρούν τα νομικά πρόσωπα μόνιμη εγκατάσταση στη χώρα μας	952
15. Τόκοι αλλοδαπής που αποκτά φυσικό πρόσωπο κάτοικος ημεδαπής	952
16. Τόκοι αλλοδαπής που αποκτά ημεδαπό νομικό πρόσωπο	952
17. Παρακράτηση φόρου σε τόκους ομολογιακού δανείου το ποσό των οποίων καταβάλλεται με την έκδοση νέων ομολογιών.....	952
18. Υπόχρεος παρακράτησης φόρου για μερίσματα, τόκους, δικαιώματα	952
19. Φορολογική μεταχείριση του εισοδήματος που προκύπτει κατά τη λήξη ομολόγων χωρίς τοκομερίδια ημεδαπής και αλλοδαπής προέλευσης	953
20. Τόκοι από καλυμμένες ομολογίες	954
21. Εισοδήματα από μερίσματα, τόκους και δικαιώματα που αποκτούν στην Ελλάδα foundation και trusts	954
22. Καθορισμός του ηλεκτρονικού τρόπου υποβολής, καθώς και του τύπου και περιεχομένου της δήλωσης απόδοσης του παρακρατούμενου φόρου στα εισοδήματα από μερίσματα, τόκους και δικαιώματα με βάση τις διατάξεις του άρθρου 64 του ν. 4172/2013	954
23. Τύπος και περιεχόμενο της βεβαίωσης αποδοχών ή συντάξεων, της βεβαίωσης των αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα και της βεβαίωσης εισοδημάτων από μερίσματα, τόκους, δικαιώματα καθώς και υποβολή αυτών με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου για το φορολογικό έτος 2019	955
24. Απαλλάσσεται του φόρου το εισόδημα που αποκτούν φυσικά πρόσωπα φορολογικοί κάτοικοι αλλοδαπής για τους τόκους εταιρικών ομολογιών και πάσης φύσεως ομολογιών που εκδίδουν οι πιστωτικοί συνεταιρισμοί που λειτουργούν ως πιστωτικά ιδρύματα	955
25. Παρακράτηση φόρου σε τόκους ομολογιακού δανείου, το ποσό των οποίων καταβάλλεται με την έκδοση νέων ομολογιών.....	955

26. Παρακράτηση φόρου σε τόκους υπερημερίας που καταβάλλονται σε νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες από 1.1.2014 και μετά	955
27. Φορολογικές και άλλες ρυθμίσεις του ν. 3156/2003	955
28. Οι τόκοι εταιρικών ομολογιών που αποκτούν νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες, που είναι φορολογικοί κάτοικοι αλλοδαπής, καθώς και φυσικά πρόσωπα φορολογικοί κάτοικοι αλλοδαπής απαλλάσσονται του φόρου	957
Άρθρο 38. Δικαιώματα (royalties)	958
1. Έννοια του όρου «δικαιώματα»	959
2. Επιμέρους ανάλυση των δικαιωμάτων.....	960
3. Ποιος θεωρείται συγγραφέας. Συγγραφικά δικαιώματα	961
3α. Εισοδήματα συγγραφέων που είναι δημόσιοι υπάλληλοι - καθηγητές Πανεπιστημίων και ΤΕΙ	962
4. Περιπτώσεις που δεν εμπίπτουν στην έννοια «δικαιώματα»	963
4α. Εισοδήματα από πνευματικά δικαιώματα που αποκτώνται από φυσικά πρόσωπα που δεν ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα.....	963
5. Συμβάσεις που περιλαμβάνουν αμοιβές για την παροχή άλλων υπηρεσιών και καταβολή δικαιωμάτων	963
6. Κάθε περίπτωση καταβολής δικαιωμάτων εξετάζεται ξεχωριστά με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της	964
7. Τα εισοδήματα που αποκτούν φυσικά πρόσωπα από δικαιώματα φορολογούνται με 20%. Εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης	964
8. Πότε τα εισοδήματα από δικαιώματα φυσικών προσώπων φορολογούνται αυτοτελώς και πότε αποτελούν επιχειρηματική δραστηριότητα	964
9. Δεν ενεργείται παρακράτηση φόρου στα νομικά πρόσωπα που είναι φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδος όταν λαμβάνουν αμοιβές για δικαιώματα	965
10. Εισοδήματα από μερίσματα, τόκους, δικαιώματα που αποκτούν φυσικά ή νομικά πρόσωπα που δεν έχουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα και δεν διατηρούν τα νομικά πρόσωπα μόνιμη εγκατάσταση στη χώρα μας	965
11. Υπόχρεος παρακράτησης φόρου για μερίσματα, τόκους, δικαιώματα	966
12. Εισόδημα από εκμίσθωση του δικαιώματος εκμετάλλευσης περιπτέρου	967
13. Χαρακτηρισμός εισοδήματος από την εκμίσθωση του δικαιώματος εκμετάλλευσης κυλικείων, σε κτίρια που στεγάζονται Δημόσιες Υπηρεσίες	968
14. Στα εισοδήματα από μερίσματα, τόκους & δικαιώματα που αποκτούν στην Ελλάδα αλλοδαπά trusts και foundation ενεργείται παρακράτηση φόρου	969
15. Τύπος και περιεχόμενο της βεβαίωσης αποδοχών ή συντάξεων, της βεβαίωσης των αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα και της βεβαίωσης εισοδημάτων από μερίσματα, τόκους, δικαιώματα καθώς και υποβολή αυτών με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου για το φορολογικό έτος 2019	969
16. Εισοδήματα από μερίσματα, τόκους και δικαιώματα που αποκτούν στην Ελλάδα foundation και trusts	969
17. Μισθώματα που καταβάλλονται για τη χρήση δικαιωμάτων (franchising) και ταυτόχρονα έσοδα από πώληση αγαθών. Συμβάσεις δικαιόχρησης	969
18. Ελάχιστες εγγυημένες αμοιβές (δικαιώματα) που καταβάλλονται σε αλλοδαπές εταιρείες για την παραχώρηση του δικαιώματος εκμετάλλευσης ταινιών	970

Άρθρο 39. Εισόδημα από ακίνητη περιουσία.....	971
1. Όρος «εισόδημα από ακίνητη περιουσία»	974
2. Πότε προκύπτει εισόδημα από ακίνητη περιουσία	974
3. Περιπτώσεις εισοδήματος από ακίνητη περιουσία	974
4. Ποιους καταλαμβάνει η φορολογία ακίνητης περιουσίας	975
5. Συντελεστής φορολογίας εισοδήματος από ακίνητα φυσικών προσώπων	976
6. Ιδιοκατοίκηση ακινήτων. Δεν λογίζεται εισόδημα από ακίνητη περιουσία	976
7. Ιδιοχρησιμοποίηση ή δωρεάν παραχώρηση ακινήτων. Απαλλαγές.....	977
8. Εισόδημα από οικοδομές θεωρείται όχι μόνο αυτό που εισπράχθηκε αλλά και εκείνο για το οποίο αποκτήθηκε δικαίωμα είσπραξης	977
9. Εκμίσθωση επιπλωμένων δωματίων χωρίς την παροχή υπηρεσιών ξενοδόχου	977
10. Εκμίσθωση χώρων στάθμευσης από ιδιώτες	978
11. Εκμίσθωση κινηματογράφου με τον εξοπλισμό του	978
12. Εισόδημα που προέρχεται από επίταξη οικοπέδων.....	978
13. Υπεκμίσθωση ή εκμετάλλευση δικαιώματος αλιείας σε λίμνη.....	978
14. Το ποσό που καταβάλλεται, πέρα από τα μισθώματα από τον μισθω- τη προς τον εκμισθωτή οικοδομής αποτελεί εισόδημα από ακίνητα	979
15. Όταν ο κύριος, νομέας κ.λπ. της οικοδομής αποξενούται από την εκμεταλ- λευση της οικοδομής το εισόδημα που αποκτά είναι από ακίνητη περιουσία	979
16. Η εκμίσθωση χώρου για δεξιώσεις από φυσικό πρόσωπο χωρίς την παροχή υπηρεσιών από τον εκμισθωτή αποτελεί εισόδημα από ακίνητα. Όταν προ- σφέρονται και υπηρεσίες αποτελεί εισόδημα από επιχ/τική δραστηριότητα	979
17. Η εκμίσθωση εστιατορίου από φυσικό πρόσωπο με τον εξοπλισμό του αποτελεί εισόδημα από ακίνητη περιουσία.....	980
18. Σε περίπτωση παραχώρησης της οίκησης ακινήτου με χρησηδάνειο το εισόδημα φορολογείται στο όνομα του ιδιοκτήτη ή του προσώπου που έχει την επικαρπία	980
19. Βελτίωση ή επέκταση από μισθωτή ακινήτου - Πρόωρη λύση της σύμβασης	980
20. Μίσθωμα σε χρήμα και σε είδος (βελτιώσεις και επεκτάσεις από το μισθωτή).....	980
21. Μικτές συμβάσεις που αφορούν δικαίωμα εμπορικής εκμετάλλευσης ακινήτου και δικαίωμα μίσθωσης	981
22. Η εισφορά χρήσης ακινήτου σε Α.Ε. αποτελεί για τον εισφέροντα μέτοχο εισόδημα από ακίνητα	981
23. Σύσταση χρησηδανείου. Εισόδημα από ακίνητη περιουσία αποκτά ο χρήστης	981
23α. Αναδρομικά μισθώματα προηγούμενων ετών με δικαστική απόφαση θεωρείται στοιχείο μειωτικό της δαπάνης του φορολογικού έτους στο οποίο ανάγονται τα μισθώματα	982
24. Η μεταβίβαση ακινήτου με προσύμφωνο δεν αλλάζει τον κύριο του ακινήτου.....	983
25. Στις περιπτώσεις μεταβίβασης της επικαρπίας ακινήτων με τη σύνταξη προσυμφώνου πώλησης, δωρεάς, γονικής παροχής κ.λπ. υποκείμενο φόρου είναι ο πωλητής, ο δωρητής ή ο παρέχων	983
26. Δήλωση εισοδημάτων κληρονομιαιών ακινήτων για τα οποία αμφισβητείται το κληρονομικό δικαίωμα των κληρονόμων.....	983
27. Αμφισβήτηση κληρονομιαιών ακινήτων. Κατάθεση μισθωμάτων στο Τ.Π.Δ.	984
28. Εισόδημα ακινήτων που περιέρχονται στον φορολογούμενο με διαθήκη	985
29. Προσωπική δουλεία οίκησης	985

30. Μη καταβολή μισθώματος λόγω πραγματικού ελαττώματος του ακινήτου.....	986
31. Δεν προκύπτει εισόδημα από ακίνητα αν λόγω πραγματικού ελαττώματος δεν έγινε χρήση του ακινήτου.....	986
32. Δυνατότητα μείωσης ή μη καταβολής του μισθώματος όταν το ακίνητο κατά το χρόνο παράδοσης έχει πραγματικό ελάττωμα.....	986
33. Μισθώματα που προεισπράττονται και αφορούν πολυετή μίσθωση	986
34. Εκμίσθωση κοινοχρήστων χώρων	986
35. Αγοραία αξία. Τεκμαρτό εισόδημα 3% επί της αντικειμενικής αξίας του ακι- νήτου. Δωρεάν παραχώρηση μέχρι 200 τμ προς ανιόντες ή κατιόντες	987
36. Προσδιορισμός της αγοραίας αξίας συγκεκριμένου είδους κατά το χρόνο έναρξης της μίσθωσής του	987
37. Ενδεικτικές περιπτώσεις προσδιορισμού της αγοραίας αξίας εισοδήματος σε είδος	987
38. Απαλλάσσεται το τεκμαρτό εισόδημα από παραχώρηση κατοικίας μέχρι 200 τ.μ. προκειμένου να χρησιμοποιηθεί ως κύρια κατοικία προς ανιόντες ή κατιόντες εξ αίματος και εξ αγχιστείας.....	988
39. Πότε τεκμαίρεται εισόδημα από δωρεάν παραχώρηση	989
40. Κύρια κατοικία. Βοηθητικοί χώροι. Έννοιες	989
41. Αποθήκη και χώρος στάθμευσης σε δωρεάν παραχώρηση κατοικίας προ- κειμένου να χρησιμοποιηθεί ως κύρια κατοικία προς ανιόντες ή κατιόντες	989
42. Δαπάνες που εκπίπτουν προκειμένου να προσδιοριστεί το καθαρό εισόδημα ακίνητης περιουσίας.....	990
43. Έννοια του όρου δαπάνες επισκευής, συντήρησης και ανακαίνισης ακινήτου. Δικαιολογητικά.....	991
44. Έννοια παγίων και λειτουργικών δαπανών του ακινήτου	992
45. Εισόδημα από ακίνητη περιουσία που αποκτούν νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες κερδοσκοπικού χαρακτήρα	994
45α. Τεκμαρτό εισόδημα και τεκμαρτή δαπάνη από ιδιοχρησιμοποίηση ακινήτου νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων.....	994
46. Εισόδημα από ακίνητη περιουσία των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων που δεν έχουν την φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα	996
47. Δαπάνες επισκευής, συντήρησης, ανακαίνισης κ.λπ. ιδιοχρησιμοπο- ούμενου ακινήτου από φυσικό πρόσωπο που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα	996
48. Οι δαπάνες νομικών προσώπων (Α.Ε., Ε.Π.Ε., ΙΚΕ, ΟΕ, κ.λπ.) επισκευής, συντήρησης, ανακαίνισης κ.λπ. εκπίπτουν.....	997
49. Φορολογικοί συντελεστές νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων που τηρούν διπλογραφικά ή απλογραφικά βιβλία	997
50. Από το ακαθάριστο εισόδημα από υπεκμίσθωση ακινήτου εκπίπτει το μίσθωμα που καταβλήθηκε	997
51. Εκπτώση 10% των δαπανών για αντιπλημμυρικά έργα και έργα αποξήρασης - Απαιτούμενο δικαιολογητικό	997
52. Αποζημίωση που κατέβαλε ο εκμισθωτής στο μισθωτή βάσει νόμου	997
53. Η καταβαλλόμενη αποζημίωση από νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα (εκμισθωτής) στον μισθωτή για τη λύση μίσθωσης εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα.	998

54. Δεν εκπίπτει η κράτηση 3% υπέρ του ΜΤΠΥ, το χαρτόσημο και η εισφορά ΟΓΑ από μισθώματα ακινήτων που εκμισθώνονται από το Δημόσιο	998
55. Δεν αφαιρείται ποσοστό 5% για δαπάνες επισκευής, συντήρησης κλπ από το εισόδημα από υπεκμίσθωση ακινήτου	998
56. Ο δωρεοδόχος, κύριος του ακινήτου δεν δικαιούται να εκπέσει από το ακαθάριστο εισόδημα που αποκτά από το ακίνητο τα ποσά που καταβάλλει κάθε φορά στο δικαιούχο της προσόδου	999
57. Δεν εκπίπτει η δαπάνη επισκευής, συντήρησης κ.λπ. κύριας κατοικίας που παραχωρείται δωρεάν από φορολογούμενο προς ανιόντες ή κατιόντες.....	999
58. Εισόδημα που αποκτά κάτοικος Ελλάδας από εκμίσθωση ακινήτων που βρίσκονται στις ΗΠΑ.- Εφαρμογή της Σύμβασης Ελλάδας- Η.Π.Α.	999
59. Προσδιορισμός του εισοδήματος από ακίνητη περιουσία που αποκτούν τα νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Δαπάνες που εκπίπτουν	1000
60. Διευκρινίσεις σχετικά με τις δαπάνες κατά τον προσδιορισμό του εισοδήματος νομικών προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα	1001
61. Δαπάνες νομικών προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα για ακίνητα από τα οποία δεν αποκτούν εισόδημα. Ζημιές	1003
61α. Τα μισθώματα για ακίνητα που καταβάλλονται σε εταιρείες του ν. 1665/1986 (leasing) από 1.1.2014 έως 31.12.2018 δεν εκπίπτουν κατά το μέρος που αναλογούν στο οικόπεδο	1004
62. Χαρακτηρισμός του ανταλλάγματος (μίσθωμα) που αποκτούν οι ΟΤΑ από την παραχώρηση του δικαιώματος απλής χρήσης αιγιαλού, παραλίας, όχθης και παρόχθιας ζώνης μεγάλων λιμνών και πλεύσιμων ποταμών.	1004
63. Ποσά που εισπράττουν οι Ο.Τ.Α. από την παραχώρηση του δικαιώματος χρήσης θέσεων περιπτέρων και κοινόχρηστων χώρων, καθώς και τα ποσά που εισπράττουν σε περίπτωση θανάτου του αρχικού δικαιούχου της χρήσης του περιπτέρου. Τέλη κοινόχρηστων χώρων	1005
64. Φορολογική αντιμετώπιση της ανέγερσης κτίσματος ή βελτιώσεων και επεκτάσεων με δαπάνες του μισθωτή σε ακίνητο κυριότητας του εκμισθωτή.....	1007
64α. Έκπτωση δαπανών από τον μισθωτή για την ανέγερση κτίσματος σε ακίνητο τρίτου. Πρόωρη λύση της σύμβασης μίσθωσης	1011
65. Αποσβέσεις δαπανών μισθωτή φυσικού προσώπου που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα που ανέγειρε ακίνητο σε οικόπεδο του εκμισθωτή	1012
65α. Στα εισοδήματα από ακίνητη περιουσία που αποκτούν στην Ελλάδα trusts και foundation φορολογούνται ως εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα	1012
66. Υποβολή δήλωσης πληροφοριακών στοιχείων μισθώσεων ακίνητης περιουσίας με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου. Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης.....	1012
66α. Δεν υπάρχει υποχρέωση υποβολής μισθωτηρίων συμβολαίων σε περίπτωση μετασχηματισμού επιχείρησης που εκμισθώνει ακίνητα	1013
67. Κατάργηση της δυνατότητας εκχώρησης ανείσπρακτων εισοδημάτων στο δημόσιο	1013
68. Προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για να μη δηλώνονται μισθώματα που δεν εισπράττονται.....	1014
69. Δικαιολογητικά και προθεσμία υποβολής για τα ανείσπρακτα εισοδηματα από εκμίσθωση ακίνητης περιουσίας	1014

70. Ανείσπρακτα Εισοδήματα από Εκμίσθωση Ακίνητης Περιουσίας - Διευκρινίσεις	1015
70α. Δήλωση ανείσπρακτων εισοδημάτων από την εκμίσθωση ακίνητης περιουσίας από τον δικαστικό εκκαθαριστή κληρονομιάς	1016
71. Προσδιορισμός της μισθωτικής αξίας ακινήτου που παραχωρείται σε αγρότη με σκοπό την ανέγερση κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων.....	1016
72. Προσδιορισμός αντικειμενικής αξίας για τον υπολογισμό του τεκμαρτού εισοδήματος ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΟΝΤΟΤΗΤΩΝ από την ιδιοχρησιμοποίηση γης και ακινήτων για το φορολογικό έτος 2015.....	1017
73. Προσδιορισμός αντικειμενικής αξίας για τον υπολογισμό του τεκμαρτού εισοδήματος ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ από την ιδιοχρησιμοποίηση ή τη δωρεάν παραχώρηση χρήσης γης και ακινήτων για το φορ. έτος 2015.....	1018
74. Φορολογική μεταχείριση του εισοδήματος που αποκτούν οι Φορείς Γενικής Κυβέρνησης από την εκμίσθωση των ακινήτων τους μέσω της Υπηρεσίας Αξιοποίησης της Ακίνητης Περιουσίας των Ενόπλων Δυνάμεων (ΥΠ.Α.Α.Π.Ε.Δ.), με βάση τις διατάξεις του ν. 4407/2016.	1019
75. Υποβολή Δήλωσης Πληροφοριακών Στοιχείων Μίσθωσης Ακίνητης Περιουσίας με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου	1020
76. Δεν προβλέπεται ειδική φορολογική ελάφρυνση σε ιδιοκτήτες ακινήτων που υιοθετούν αντισεισμικούς όρους στα κτίσματά τους	1020
77. Φορολογικά κίνητρα αποκατάστασης κτιρίων στην περιοχή Γεράνι στο ιστορικό κέντρο της Αθήνας	1020
78. Φορολογικά κίνητρα αποκατάστασης κτιρίων στην περιοχή Μεταξουργείο στο Ιστορικό Κέντρο της Αθήνας.....	1022
79. Κίνητρα για ιδιοκτήτες υφιστάμενων ξενοδοχείων ή πολυώροφων οικοδομών εντός ιστορικών κέντρων πόλεων ή ιστορικών τόπων	1023
80. Έκπτωση του διπλάσιου του καταβαλλόμενου μισθώματος από το φόρο εισοδήματος των επιχειρήσεων τριτογενούς τομέα που μισθώνουν την εγκατάσταση τους στις περιοχές Γεράνι και Μεταξουργείο του Ιστορικού Κέντρου της Αθήνας.....	1024
Άρθρο 39Α. Εισόδημα από βραχυχρόνια μίσθωση ακινήτων στο πλαίσιο της οικονομίας διαμοιρασμού	1027
1. Συμπεράσματα - Επισημάνσεις και συνοπτικές σημειώσεις σχετικά με τη βραχυχρόνια μίσθωση ακινήτων στο πλαίσιο της οικονομίας διαμοιρασμού (θέματα 1.1. - 1.16)	1028
2. Βραχυχρόνιες μισθώσεις στο πλαίσιο της οικονομίας του διαμοιρασμού.....	1030
3. Ρυθμίσεις για τη βραχυπρόθεσμη μίσθωση ακινήτων στο πλαίσιο της οικονομίας του διαμοιρασμού	1037
4. Βραχυχρόνια μίσθωση ακινήτων στο πλαίσιο της οικονομίας του διαμοιρασμού....	1040
5. Υποβολή Δήλωσης Πληροφοριακών Στοιχείων Μίσθωσης Ακίνητης Περιουσίας με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου	1047
6. Υπολογισμό ή μη τελών χαρτοσήμου σε εισοδήματα από μίσθωση κατοικιών από Μ.Κ.Ο και βραχυχρόνια μίσθωση ακινήτων μέσω πλατφόρμων	1051
7. Εφαρμογή διατάξεων ΦΠΑ στις βραχυχρόνιες μισθώσεις ακινήτων στο πλαίσιο της οικονομίας του διαμοιρασμού	1052

8. Αλλοδαπά πρόσωπα (Φυσικά ή Νομικά) που είναι Διαχειριστές Ακινήτων ή ευρύτερα είναι δικαιούχοι εισοδήματος από Βραχυχρόνια Μίσθωση. ΑΦΜ	1053
9. Συχνές ερωτήσεις-απαντήσεις για τις Βραχυχρόνιες μισθώσεις - «Μητρώο ακινήτων βραχυχρόνιας διαμονής στο πλαίσιο της οικονομίας του διαμοιρασμού»	1054
Άρθρο 39B. Έκπτωση φόρου για δαπάνες που αφορούν λήψη υπηρεσιών για ενεργειακή, λειτουργική και αισθητική αναβάθμιση κτιρίων	1055
1. Σκοπός των διατάξεων του άρθρου 39B.....	1056
2. Επισημάνσεις για την έκπτωση του φόρου από ενεργειακή, λειτουργική και αισθητική αναβάθμιση κτιρίων.....	1056
3. Δαπάνες που αφορούν λήψη υπηρεσιών για ενεργειακή, λειτουργική και αισθητική αναβάθμιση κτιρίων. Πως και πότε και με ποιον τρόπο εκπίπτουν από το φόρο.....	1056
Άρθρο 40. Φορολογικός συντελεστής για το εισόδημα από κεφάλαιο	1058
1. Φορολογικοί συντελεστές για μερίσματα, τόκους, δικαιώματα και εισοδήματος από εκμετάλλευση ακίνητης περιουσίας.....	1060
2. Έννοια μερισμάτων.....	1061
3. Έννοια τόκων.....	1061
4. Έννοια δικαιωμάτων.....	1061
5. Εισόδημα από ακίνητη περιουσία. Ενοίκια	1061
6. Παρακράτηση φόρου υπόχρεοι.....	1061
7. Συντελεστές παρακράτησης	1061
8. Εξάντληση φορολογικής υποχρέωσης των φυσικών προσώπων για τα διανεμόμενα μερίσματα	1061
9. Φορολογία εισοδήματος από ακίνητη περιουσία. Φυσικά πρόσωπα. Νομικά πρόσωπα	1061

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΥΠΕΡΑΞΙΑ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Άρθρο 41. Μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας.....	1063
<i>Αναστολή εφαρμογής των διατάξεων από την έναρξη ισχύος δηλαδή από 1.1.2014 και μέχρι 31.12.2022.</i>	

ΑΡΘΡΑ 42 έως 72

ΣΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΟΜΟ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Ν. 4172/2013

(ΦΕΚ Α' 167)

ΑΡΘΡΑ 42-72

ΤΟΜΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ

Άρθρο 42. Μεταβίβαση τίτλων	1115
1. Συμπεράσματα - Επισημάνσεις στο άρθρο 42 (θέματα 1.1. - 1.15.)	1120
2. Μεταβίβαση τίτλων και ολόκληρης επιχείρησης.....	1121
3. Τι νοείται ως μετοχές σε εταιρεία μη εισηγμένη και τι ως μετοχές και άλλες κινητές αξίες εισηγμένες σε χρηματιστηριακή αγορά.....	1122
4. Προσδιορισμός εισοδήματος από υπεραξία τίτλων και επιχείρησης. Ποιοι καταλαμβάνονται και ποιοι εξαιρούνται.....	1122
5. Υπεραξία από μεταβίβαση ποσοστού συμμετοχής σε κοινοπραξία, μεριδίων ΕΠΕ, ΙΚΕ, κοινωνιών, αστικών εταιρειών.....	1123
6. Υπεραξία από μεταβίβαση μεριδίων ΟΣΕΚΑ.....	1123
7. Η υπεραξία από μεταβίβαση ομολόγων απαλλάσσεται του φόρου εισοδήματος.....	1123
8. Υπεραξία από μεταβίβαση παραγώγων	1124
9. Υπεραξία που αποκτά φυσικό πρόσωπο από τη μεταβίβαση μετοχών και άλλων κινητών αξιών εισηγμένων σε χρηματιστηριακή αγορά	1124
10. Η μη συμμετοχή εταίρου, μέλους ή μετόχου στην αύξηση του κεφαλαίου οποιασδήποτε εταιρίας δεν συνιστά μεταβίβαση τίτλων	1125
11. Συντελεστής 15% με την υποβολή της ετήσιας φορολογικής δήλωσης στο εισόδημα που αποκτούν φυσικά πρόσωπα από τη μεταβίβαση τίτλων, ολόκληρης επιχείρησης και υποκαταστήματος ατομικής επιχείρησης	1125
12. Τιμή πώλησης και κτήσης σε μεταβίβαση ατομικής επιχείρησης που τηρεί απλογραφικά βιβλία	1125
13. Εισφορά ημεδαπών ή αλλοδαπών τίτλων σε ημεδαπό νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα για την κάλυψη ή αύξηση κεφαλαίου	1126
14. Προσδιορισμός της υπεραξίας που αποκτά φυσικό πρόσωπο από τη μεταβίβαση ολόκληρης επιχείρησης ή τίτλων (μετοχές, μερίδια κ.λπ.)	1126
15. Παραδείγματα υπολογισμού υπεραξίας.....	1127
16. Ζημία από την πώληση τίτλων. Μεταφορά για 5 έτη.....	1131
17. Μεταβίβαση τίτλων (μετοχών, μεριδίων, ομολόγων κ.λπ.) από φυσικό πρόσωπο που δεν έχει τη φορολογική του κατοικία στην Ελλάδα.....	1131
18. Απαλλαγή κερδών από την ανταλλαγή ομολόγων.....	1132
19. Απαλλαγές από το φόρο υπεραξίας μεταβίβασης τίτλων	1132
20. Εισόδημα από μεταβίβαση τίτλων που αποκτούν ημεδαπά νομικά πρόσωπα και οντότητες και νομικά πρόσωπα που δεν έχουν τη φορολογική κατοικία στην Ελλάδα αλλά διατηρούν μόνιμη εγκατάσταση στη χώρα μας	1132
21. Προσδιορισμός της υπεραξίας από την μεταβίβαση τίτλων από τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες που τηρούν διπλογραφικά βιβλία	1133

22. Προσδιορισμός της υπεραξίας από την μεταβίβαση τίτλων από τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες που δεν τηρούν βιβλία ή τηρούν απλογραφικά βιβλία	1133
23. Αυτούσια διανομή τίτλων κατά το στάδιο της εκκαθάρισης νομικών προσώπων ή νομικών οντοτήτων	1134
24. Τιμή κτήσης τίτλων που έχουν αποκτηθεί από κληρονομιά, δωρεά ή γονική παροχή	1134
25. Μεταβιβάσεις τίτλων που πραγματοποιούνται μεταξύ ημεδαπής επιχείρησης και επιχειρήσεων συνδεδεμένων με αυτή	1134
26. Ζημία νομικών προσώπων ή νομικών οντοτήτων από τη μεταβίβαση τίτλων	1134
27. Το εισόδημα των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων από μεταβίβαση τίτλων θα συμπεριληφθεί στην ετήσια φορολογική δήλωση.....	1135
28. Εισόδημα από μεταβίβαση τίτλων νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων που δεν έχουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα	1135
28α. Τα εισοδήματα από μεταβίβαση τίτλων που αποκτούν στην Ελλάδα trusts και foundation δεν φορολογούνται	1135
29. Δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 42 κατά την απορρόφηση ημεδαπής εταιρείας από άλλη εταιρεία κατά τις διατάξεις του άρθρου 54.....	1135
30. Τα κεφαλαιακά κέρδη που αποκτούν τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες από την ανταλλαγή ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου με άλλους τίτλους κατ' εφαρμογή του προγράμματος συμμετοχής στην αναδιάρθρωση του ελληνικού χρέους απαλλάσσονται από το φόρο	1136
31. Οι διατάξεις του άρθρου 42 ισχύουν για μεταβιβάσεις μετοχών, μεριδίων, ομολόγων, παραγώγων και ολόκληρης επιχείρησης που πραγματοποιούνται από την 1.1.2014 και μετά	1136
31α. Φορολογική μεταχείριση ζημιάς από αποτίμηση τίτλων φυσικού προσώπου	1137
31β. Αναγραφή στη δήλωση φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων των κερδών ή ζημιών από αγοραπωλησίες εισηγμένων σε χρηματιστήριο μετοχών, όταν ο μεταβιβάζων συμμετέχει στο μετοχικό κεφάλαιο των εταιριών με ποσοστό μικρότερο του 0,5% ή όταν οι μετοχές έχουν αποκτηθεί πριν την 1.1.2009.....	1137
32. Η υπεραξία που προκύπτει από τη μεταβίβαση μετοχών ναυτικής πλοιοκτήτριας εταιρείας απαλλάσσεται της φορολογίας εισοδήματος	1139
32α. Σύσταση ή μεταβίβαση του δικαιώματος επικαρπίας μετοχών, έναντι τιμήματος	1140
33. Παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα.....	1141
34. Συμβόλαια δικαιωμάτων προαίρεσης (options)	1142
35. Προθεσμιακές συμβάσεις (forwards).....	1142
36. Συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης (futures)	1142
37. Συμβάσεις ανταλλαγής (swaps)	1143
38. Έναρξη ισχύος των διατάξεων της υπεραξίας που προκύπτει από τη μεταβίβαση μετοχών εισηγμένων και μη	1143
39. Δεν υποβάλλεται δήλωση υπεραξίας πώλησης τίτλων. Συμπεριλαμβάνεται στην ετήσια δήλωση εισοδήματος	1144
40. Προσδιορισμός της τιμής κτήσης, σύμφωνα με το άρθρο 4254 του ΚΦΕ, κατά τη μεταβίβαση με επαχθή αιτία τίτλων από φυσικά πρόσωπα, στις περιπτώσεις που οι τίτλοι αυτοί έχουν αποκτηθεί πριν την 29.9.1999	1144

41. Καθορισμός φορολογούμενων που ασχολούνται κατ' επάγγελμα με τις συναλλαγές τίτλων του άρθρου 42, σύμφωνα με το άρθρο 21§3 του ΚΦΕ	1144
42. Φόρος χρηματιστηριακών συναλλαγών στις πωλήσεις μετοχών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών	1144
43. Φόρος χρηματιστηριακών συναλλαγών στις πωλήσεις μετοχών εισηγμένων σε αλλοδαπά χρηματιστήρια ή σε άλλους διεθνώς αναγνωρισμένους χρηματιστηριακούς θεσμούς	1145
44. Στο δανεισμό μετοχών εισηγμένων στο ΧΑ που πραγματοποιείται εξω-χρηματιστηριακά επιβάλλεται φόρος χρηματιστηριακών συναλλαγών	1145
45. Οι συναλλαγές επί μετοχών Ε.Ε.Π.Ν. επιβαρύνονται με φόρο χρηματιστηριακών συναλλαγών	1146
46. Για τη μεταφορά μετοχών εισηγμένων στο ΧΑ προς άλλο διεθνώς αναγνωρισμένο χρηματιστηριακό θεσμό επιβάλλεται φόρος χρηματιστηριακών συναλλαγών	1146
47. Ο φόρος χρηματιστηριακών συναλλαγών δεν επιβάλλεται στις πωλήσεις μετοχών εισηγμένων στο ΧΑ για συναλλαγές που διενεργούνται από Ειδικούς διαπραγματευτές.....	1146
47α. Κατά τη μεταβίβαση μετοχών από τον Διεθνή Οργανισμό Χρηματοδοτήσεως και από τη Διεθνή Τράπεζα Ανασυγκροτήσεως και Αναπτύξεως, εισηγμένων στο Χ.Α., σε αλλοδαπά χρηματιστήρια ή σε άλλους διεθνώς αναγνωρισμένους χρηματιστηριακούς θεσμούς, δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 9§2 του ν. 2579/1998 και του άρθρου 27§2 του ν. 2703/1999	1147
48. Δηλώσεις υπεραξίας αυτοκινήτων - μοτοσυκλετών ιδιωτικής χρήσης.....	1148
49. Μεταβίβαση δικαιώματος κυριότητας επί αυτοκινήτου οχήματος ή μοτοσυκλέτας ιδιωτικής χρήσεως από επιτηδευματίες	1148
49α. Μεταβιβάσεις Φ.Δ.Χ. αυτοκινήτων που κυκλοφόρησαν πριν τις 30.9.2010	1150
50. Τρόπος φορολόγησης της μεταβίβασης φορτηγών δημόσιας χρήσης (Φ.Δ.Χ.) αυτοκινήτων	1150
50α. Μεταβίβαση αυτοκινήτων δημόσιας χρήσης σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2579/1998 που κατισχύουν του ν. 4172/2013	1152
51. Φορολογία μεταβίβασης αυτοκινήτων δημόσιας χρήσης	1153
Άρθρο 42Α. Δικαιώματα προαίρεσης	1157
1. Σκοπός των διατάξεων του άρθρου 42Α	1158
2. Δικαιώματα προαίρεσης απόκτησης μετοχών που παρέχονται σε εργαζόμενους και μετόχους και διακρατούνται άνω των 24 μηνών	1158
3. Δικαιώματα προαίρεσης απόκτησης μετοχών που παρέχονται σε εργαζόμενους και μετόχους σε νεοφυείς επιχ/σεις και διακρατούνται άνω των 36 μηνών.....	1159
Άρθρο 43. Φορολογικός συντελεστής	1160
1. Ο φορολογικός συντελεστής 15% καταλαμβάνει το εισόδημα από την υπεραξία κεφαλαίου	1161
2. Εισόδημα από υπεραξία μεταβίβασης ακίνητης περιουσίας	1161
3. Ποιο θεωρείται εισόδημα από υπεραξία μεταβίβασης τίτλων	1161
4. Ο φόρος υπεραξίας μεταβίβασης ακινήτων και ο φόρος υπεραξίας από την μεταβίβαση τίτλων καταλαμβάνει τα φυσικά πρόσωπα	1161
5. Επιχειρηματικό κέρδος	1161

6. Μεταβίβαση τίτλων επιχειρήσεων που ασκούν επιχ/τική δραστηριότητα	1162
7. Εξάντληση φορολογικής υποχρέωσης του φυσικού προσώπου.....	1162
8. Ακίνητα αποκτηθέντα μέχρι 31.12.1994	1162
9. Τρόπος υποβολής δηλώσεων	1162
10. Επιβολή φόρου πολυτελούς διαβίωσης	1162
11. Φορολογικός συντελεστής 5% στην υπεραξία από πώληση μετοχών που αποκτήθηκαν με τη μορφή δικαιωμάτων προαίρεσης	1162
Άρθρο 43Α. Επιβολή ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης στα φυσικά πρόσωπα	1163
1. Ειδική εισφορά αλληλεγγύης στο εισόδημα από μισθούς - συντάξεις	1167
2. Βεβαίωση και είσπραξη της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης.....	1168
3. Απαλλάσσονται της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης τα εισοδήματα των προσώπων που παρουσιάζουν αναπηρίες κάθε μορφής σε ποσοστό από 80% και άνω, η αποζημίωση για τη λύση ή καταγγελία της εργασιακής σχέσης και η εφάπαξ καταβαλλόμενη παροχή	1170
4. Εξαιρούνται από την εισφορά αλληλεγγύης τα φυσικά πρόσωπα που είναι φορολογικοί κάτοικοι αλλοδαπής για τόκους κρατικών ομολόγων, εντόκων γραμματίων του Ελληνικού Δημοσίου, εταιρικών ομολογιών εισηγμένων και των ομολογιών που εκδίδουν οι πιστωτικοί συνεταιρισμοί που λειτουργούν ως πιστωτικά ιδρύματα	1171
5. Παρακράτηση ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης στα εισοδήματα από μισθούς και συντάξεις. Εξαιρούνται τα πρόσωπα που παρουσιάζουν αναπηρίες κάθε μορφής σε ποσοστό από 80% και άνω.....	1171
6. Απαλλαγή από την ειδική εισφορά αλληλεγγύης της εφάπαξ παροχής με τίτλο «Βοήθημα Οικογενειακής ή Επαγγελματικής Αυτοτέλειας»	1172
7. Το «διεθνές» και το «πολιτικό» προσωπικό του NATO δεν υπόκεινται στην ειδική εισφορά αλληλεγγύης	1172
8. Μη επιβολή ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης σε εισοδήματα παραγεγραμμένων ετών, τα οποία δηλώνονται στο επόμενο μη παραγεγραμμένο έτος	1173
9. Υπολογισμός της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης σε περίπτωση κάλυψης τεκμηρίων με ανάλωση κεφαλαίου προηγούμενων ετών	1173
10. Οι αμοιβές μελών Δ.Σ. Α.Ε. υπόκεινται σε εισφορά αλληλεγγύης	1173
11. Τα αποκτήματα του γάμου δεν υπόκεινται σε εισφορά αλληλεγγύης	1174
12. Η διατροφή υπόκειται σε εισφορά αλληλεγγύης	1174
13. Απαλλάσσεται από την ειδική εισφορά αλληλεγγύης το τεκμαρτό εισόδημα από δωρεάν παραχώρηση κατοικίας μέχρι 200 τ.μ.	1174
14. Το Αντιστάθμισμα Νησιωτικού Κόστους είναι αφορολόγητο και ακατάσχετο στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων, δεν υπόκειται σε οποιαδήποτε κράτηση και δεν υπόκειται στην ειδική εισφορά αλληλεγγύης	1174
15. Επίδομα εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης ανέργων.....	1174
16. Απαλλάσσονται από τον φόρο εισοδήματος και την ειδική εισφορά αλληλεγγύης οι αμοιβές που καταβάλλονται σε συνάλλαγμα από την Παγκόσμια Ένωση Αναπήρων Καλλιτεχνών (V.D.M.F.K.) στα μέλη της - ζωγράφους με το πόδι και το στόμα	1174
17. Απαλλάσσονται από την εισφορά αλληλεγγύης τα κεφαλαιακά κέρδη που προκύπτουν από την ανταλλαγή ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου (SWAP)	1175

18. Η εισφορά αλληλεγγύης θεωρείται φόρος	1175
19. Δεν επιβάλλεται η ειδική εισφορά αλληλεγγύης στα εφάπαξ χρηματικά ποσά που καταβλήθηκαν στελέχη που εμπίπτουν σε ειδικά μισθολόγια καθώς και σε συνταξιούχους των ίδιων κατηγοριών	1175
20. Δεν επιβάλλεται ειδική εισφορά αλληλεγγύης στα χρηματικά ποσά που καταβλήθηκαν σε δικαστικούς λειτουργούς και τα μέλη του Ν.Σ.Κ., βάση δικαστικών αποφάσεων	1176
21. Πίστωση και της εισφοράς αλληλεγγύης με τον καταβληθέντα φόρο αλλοδαπής σύμφωνα με τις συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας (ΣΑΔΦ). Συμμόρφωση με ΣΤΕ 2465/2018	1176
22. Δεν διενεργείται παρακράτηση ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης επί πρόσθετων αμοιβών ή παροχών που καταβάλλονται σε μισθωτούς και οι οποίες δεν συνεντέλλονται (συνεκκαθαρίζονται) με τις τακτικές αποδοχές τους. Καταβάλλεται με την δήλωση.....	1177
23. Καθορισμός του ηλεκτρονικού τρόπου υποβολής, καθώς και του τύπου και περιεχομένου της δήλωσης απόδοσης του φόρου και της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης του άρθρου 43Α του ν. 4172/2013 που παρακρατούνται στο εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις	1177
24. Ειδική εισφορά αλληλεγγύης στα φυσικά πρόσωπα μέχρι 31.12.2015 Ν. 3986/2011 άρθρο 29.....	1180
25. Επιβολή τέλους επιτηδεύματος	1184
26. Απαλλαγή από το τέλος επιτηδεύματος των επιχειρήσεων που ασκούνται σε χωριά κάτω των 500 κατοίκων, ανεξαρτήτως αν αυτά βρίσκονται σε νησί. Απαλλαγή και των επιχειρήσεων σε μικρά νησιά στο σύνολό τους.....	1186
27. Τέλος επιτηδεύματος σε υποκαταστήματα	1187
28. Εργοτάξια κατασκευαστικών επιχειρήσεων που έχουν περαιωθεί οι εργασίες	1188
29. Δεν επιβάλλεται τέλος επιτηδεύματος επί υποκαταστήματος ημεδαπής εταιρείας στην αλλοδαπή.....	1188
30. Απαλλαγές από το τέλος επιτηδεύματος κατά τα πρώτα 5 έτη και από το 62ο της ηλικίας. Αγρότες	1189
31. Για την επιβολή του τέλους επιτηδεύματος σε φυσικά πρόσωπα που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα απαιτείται η εκ μέρους τους άσκηση της αυτής κατ' αντικείμενο επαγγελματικής δραστηριότητας επί πενταετία από την οικεία έναρξη εργασιών - Συμμόρφωση με ΣΤΕ 89/2019	1190
32. Τέλος επιτηδεύματος σε εγκαταστάσεις φωτοβολταϊκών έως 100 kw αγροτών	1192
33. Δεύτερη δραστηριότητα στην ίδια εγκατάσταση.....	1193
34. Τέλος επιτηδεύματος για τους αλιείς του εδικού καθεστώτος ΦΠΑ. Απαλλαγή κατά τα πρώτα 5 έτη από την ημερομηνία υποχρέωσης τήρησης βιβλίων	1193
35. Απαλλάσσονται από το τέλος επιτηδεύματος τα γραφεία ή υποκαταστήματα αλλοδαπών ναυτιλιακών εταιρειών στην Ελλάδα ν. 27/1975	1194
36. Επιβολή τέλους επιτηδεύματος σε κοινωνία κληρονόμων	1194
37. Επιβολή τέλους επιτηδεύματος σε νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες που λειτουργούν ορισμένους μήνες μέσα στη χρήση	1195
38. Φορολογική μεταχείριση των εισοδημάτων που αποκτούν οι Οργανισμοί Εγγείων Βελτιώσεων (Ο.Ε.Β.), μετά την έναρξη ισχύος των διατάξεων του νέου ΚΦΕ	1196

39. Κοινωνία κληρονόμων που συστάθηκε μετά τον θάνατο αγρότη, με σκοπό την πώληση της αγροτικής παραγωγής του θανόντος απαλλάσσεται του τέλους επιτηδεύματος εφόσον απαλλασσόταν ο θανών1196
40. Επιβολή τέλους επιτηδεύματος επί υποκαταστήματος ημεδαπής εταιρείας στην αλλοδαπή1196
41. Μη επιβολή τέλους επιτηδεύματος σε σχολικούς συνεταιρισμούς του άρθρου 46 του ν. 1566/1985.....1197
42. Μη επιβολή τέλους επιτηδεύματος σε αγρότες - μέλη αγροτικών συνεταιρισμών, αγροτικούς συνεταιρισμούς, σχολικούς συνεταιρισμούς, Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας και σε επιχειρήσεις που βρίσκονται σε εκκαθάριση, πτώχευση ή αδράνεια (Θέματα 4.1. - 4.6.)1197

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΟΝΤΟΤΗΤΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

- Άρθρο 44. Αντικείμενο της φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων 1205**
1. Αντικείμενο φορολογίας νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων1206
2. Φορολογία νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων1206
3. Όλα τα έσοδα των νομικών προσώπων θεωρούνται από επιχειρηματική δραστηριότητα1207
- Άρθρο 45. Υποκείμενα του φόρου 1208**
1. Υποκείμενα του φόρου νομικά πρόσωπα1209
2. Συντελεστές φορολογίας νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων1209
3. Κεφαλαιουχικές εταιρείες που συστάθηκαν στην ημεδαπή ή στην αλλοδαπή και προσωπικές εταιρείες που συστάθηκαν στην αλλοδαπή1209
4. Μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου. Έσοδα που αποτελούν αντικείμενο φορολογίας1210
5. Φορολογική μεταχείριση των εσόδων από δίδακτρα που αποκτούν τα νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου1210
6. Έσοδα που αποκτούν οι σχολικές επιτροπές και οι σχολικές εφορείες μειονοτικών σχολείων από κυλικεία, ενοίκια ή τόκους1211
7. Διπλωματικές και προξενικές αρχές ξένων κρατών που είναι εγκατεστημένες στην Ελλάδα.....1211
8. Κ.Τ.Ε.Λ. που δεν έχουν μετατραπεί σε ανώνυμες εταιρείες1212
9. Κληροδοτήματα & ειδικοί λογαριασμοί των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων1212
10. Εταιρείες Κεφαλαίου Επιχειρηματικών Συμμετοχών και Εταιρείες Αμοιβαίων Κεφαλαίων Επιχειρηματικών Συμμετοχών1212
11. Προσωπικές εταιρείες που συστήθηκαν στην ημεδαπή1212
12. Μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα Ν.Π.Δ.Δ. ή Ν.Π.Ι.Δ..1212
13. Έσοδα από μισθώματα που αποκτούν τα νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα1213

14. Συνεταιρισμοί και ενώσεις αυτών	1213
15. Κοινωνίες αστικού δικαίου, αστικές κερδοσκοπικές ή μη συμμετοχικές ή αφανείς	1214
16. Κοινοπραξίες	1214
17. Ημεδαπή ανώνυμη εταιρεία (Α.Ε.). Ν. 4548/2018	1214
18. Ημεδαπές Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.) Ν. 3150/1955	1218
19. Ιδιωτικές Κεφαλαιουχικές Εταιρίες (Ι.Κ.Ε.). Ν. 4072/2012	1219
20. Ομόρρυθμη εταιρία	1221
21. Ετερόρρυθμη εταιρία	1222
22. Αφανής εταιρεία	1224
23. Σωματείον. Α.Κ.	1225
24. Ίδρυμα. Α.Κ.	1225
25. Κοινοπραξία. Ν. 4172/2012	1225
26. Αστικοί συνεταιρισμοί (ν. 1667/1986)	1226
27. Αγροτικοί συνεταιρισμοί (ΑΣ)	1226
28. Εθνικό Μητρώο Αγροτικών Συνεταιρισμών & άλλων συλλογικών φορέων	1226
29. Διαχειριστικό υπόλοιπο-Πλεονάσματα-Κέρδη Αγροτικών Συνεταιρισμών (ΑΣ).....	1226
30. Οικονομικές ενισχύσεις, φορολογικές απαλλαγές, κίνητρα Αγροτικών Συνεταιρισμών - Δικαιούχοι	1228
31. Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (ΑΕΣ)	1229
32. Διατάξεις του ν. 4384/2016 που καταργήθηκαν με το άρθρο 37 περ. α' του ν. 4673/2020 από 11.3.2020	1229
33. Διεπαγγελματικές Οργανώσεις	1230
34. Αγροδιατροφικές Συμπράξεις της Περιφέρειας	1230
35. Φορολογική μεταχείριση εισπρακτέων ποσών μετά τη λύση Ο.Ε.	1230
36. Επιχειρήσεις Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης	1230
37. Φορολογική μεταχείριση των εισοδημάτων που αποκτούν οι Οργανισμοί Εγγείων Βελτιώσεων (Ο.Ε.Β.)	1233
38. Φορολογική μεταχείριση ανώνυμων εταιρειών Ο.Τ.Α. που λειτουργούν ως Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦΟΔΣΑ)	1234
39. Συνδρομές που εισπράττουν οι Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις από τα μέλη τους, καθώς και των χορηγιών και συνδρομών προς αυτές	1234
40. Φορολογική μεταχείριση των Κοινωνικών Συνεταιρισμών Περιορισμένης Ευθύνης (Κοι.Σ.Π.Ε.)	1235
41. Φορολογική μεταχείριση των μελών και των Ιδιότυπων Μεταφορικών Εταιρειών (Ι.Μ.Ε. - Ε.Π.Ε.) του ν. 383/1976	1237
42. Φορολογικά θέματα ΚΤΕΛ ΑΕ (Κοινό Ταμείο Είσπραξης Λεωφορείων).....	1239
43. Δημοτικές επιχειρήσεις ύδρευσης και αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.)	1243
Άρθρο 46. Απαλλασσόμενα νομικά πρόσωπα	1245
1. Απαλλασσόμενα νομικά πρόσωπα	1246
2. Φορείς γενικής κυβέρνησης	1246
3. Η Τράπεζα της Ελλάδος απαλλάσσεται από το φόρο εισοδήματος	1248
4. Οργανισμοί συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ)	1249
5. Ερμηνεία διατάξεων για τους ΟΣΕΚΑ (άρθ. 103 ν. 4099/2012), όπως ισχύουν	1253

6. Οι Εταιρείες Επενδύσεων Χαρτοφυλακίου (Ε.Ε.Χ.) απαλλάσσονται από το φόρο εισοδήματος	1254
7. Ερμηνεία διατάξεων για τις Εταιρείες Επενδύσεων Χαρτοφυλακίου	1256
8. Εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου και ΟΣΕΚΑ, που είναι εγκατεστημένοι στην ημεδαπή ή σε άλλο κράτος - μέλος της ΕΕ ή του ΕΟΧ	1257
9. Φορολογία αμοιβαίων κεφαλαίων ακινήτων	1259
10. Ερμηνεία διατάξεων για τα Αμοιβαία Κεφάλαια Ακινήτων (άρθρο 20 ν. 2778/1999), όπως ισχύουν	1260
11. Εταιρείες επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία	1261
12. Ερμηνεία διατάξεων για τις Εταιρείες Επενδύσεων σε Ακίνητη Περιουσία (άρθρο 31 ν. 2778/1999), όπως ισχύουν	1263
12α. Αποθεματικό ανώνυμης εταιρείας, το οποίο σχηματίστηκε κατά τις διατάξεις του ν. 2238/1994 και, μετά τη μετατροπή της εταιρείας αυτής σε ΑΕΕΑΠ μεταφέρθηκε ως αποθεματικό στα ίδια κεφάλαια της τελευταίας, χωρίς να διανεμηθεί ή κεφαλαιοποιηθεί	1264
13. Οι Διεθνείς Οργανισμοί υπό προϋποθέσεις απαλλάσσονται από το φόρο εισοδήματος.....	1265
14. Το Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ) απαλλάσσεται από το φόρο εισοδήματος	1266
15. Δεν υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου η Τράπεζα της Ελλάδος, οι ΕΕΧ, οι ΟΣΕΚΑ, οι διεθνείς οργανισμοί και το ΤΑΙΠΕΔ. Φορείς γενικής κυβέρνησης που διενεργείται παρακράτηση φόρου	1267
16. Απαλλαγές από το φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων από διεθνείς συμφωνίες, συμβάσεις, κ.λπ. που έχουν κυρωθεί με νόμο	1268
17. Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας Α.Ε. και θυγατρικές της	1268
18. Ερμηνεία διατάξεων της «Ελληνικής Εταιρείας Συμμετοχών και Περιουσίας Α.Ε.» και των άμεσων θυγατρικών της	1271
19. Οι σχολικές επιτροπές και οι σχολικές εφορείες μειονοτικών σχολείων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης απαλλάσσονται του φόρου εισοδήματος	1272
20. Ρυθμίσεις για την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης και το Διεθνή Οργανισμό Χρηματοδότησης. Απαλλαγές από φόρους	1272
21. Για το ΝΠΔΔ με επωνυμία «Ελληνικό Κτηματολόγιο» απαλλάσσεται της φορολογίας εισοδήματος.....	1273
22. Φορέας Διαχείρισης Κοινοχρήστων εντός του Μητροπολιτικού Πόλου Ελληνικού-Αγίου Κοσμά. Απαλλαγές	1273
23. Απαλλάσσεται του φόρου το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας από την εκμίσθωση των ακινήτων τους μέσω της Υπηρεσίας Αξιοποίησης της Ακίνητης Περιουσίας των Ενόπλων Δυνάμεων (ΥΠ.Α.Α.Π.Ε.Δ.)	1274
24. Ασιατική Τράπεζα Υποδομών και Επενδύσεων	1275
25. Ερμηνεία φορολογικών ζητημάτων για την Ασιατική Τράπεζα Υποδομών και Επενδύσεων (Α.Τ.Υ.Ε.)	1276
26. Φορολογική μεταχείριση των εταιρειών «Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα Α.Ε.» («πρώην Ε.Τ.Ε.ΑΝ. ΑΕ») και της εταιρείας «Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα Επενδύσεων Α.Ε.» («πρώην ΤΑΝΕΟ Α.Ε.»), μετά την ψήφιση του ν. 4608/2019	1277

27. Φορολογικές ρυθμίσεις της ανώνυμης εταιρείας «ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε.».....	1280
28. Απαλλαγές στην Επιτροπή «Ελλάδα 2021»	1281

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ

Άρθρο 47. Κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα	1283
1. Κέρδος από επιχειρηματική δραστηριότητα.	1286
2. Όλα τα έσοδα των νομικών προσώπων θεωρούνται έσοδα από επιχειρηματική δραστηριότητα	1287
3. Έσοδα που αποκτούν τα νομικά πρόσωπα ή οι νομικές οντότητες από επιχειρηματική δραστηριότητα.....	1288
4. Προσδιορισμός των κερδών των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων στην περίπτωση που λαμβάνει χώρα διανομή ή κεφαλαιοποίηση κερδών χωρίς να έχει καταβληθεί φόρος εισοδήματος. Αποθεματικά.	1289
4α. Οι διατάξεις του άρθρου 47§1 του ν. 4172/2013, όπως αυτές ίσχυσαν διαχρονικά, δεν έχουν εφαρμογή για τα διανεμόμενα ή κεφαλαιοποιούμενα ποσά κερδών των νομικών προσώπων - οντοτήτων τα οποία απαλλάσσονται του φόρου με βάση τις διατάξεις του άρθρου 46 ή απολαμβάνουν των φορολογικών προνομίων & ατελειών του Δημοσίου με ειδικές διατάξεις νόμων.....	1296
4β. Μεταφορά αποθεματικών σε περίπτωση διάσπασης ή εισφοράς κλάδου ή τμήματος κλάδου	1296
4γ. Αποθεματικό ανώνυμης εταιρείας, το οποίο σχηματίστηκε κατά τις διατάξεις του ν. 2238/1994 και, μετά τη μετατροπή της εταιρείας αυτής σε ΑΕΕΑΠ μεταφέρθηκε ως αποθεματικό στα ίδια κεφάλαια της τελευταίας, χωρίς να διανεμηθεί ή κεφαλαιοποιηθεί.....	1297
5. Έσοδα και έξοδα των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων που εφαρμόζουν τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα.....	1297
6. Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1606/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19ης Ιουλίου 2002 για την εφαρμογή διεθνών λογιστικών προτύπων.....	1297
7. Απαλλάσσονται του φόρου εισοδήματος οι τόκοι ομολόγων του Ε.Τ.Χ.Σ. που αποκτούν και τα νομικά πρόσωπα	1303
8. Απαλλάσσονται του φόρου εισοδήματος τα κεφαλαιακά κέρδη που προκύπτουν από την ανταλλαγή ομολόγων που αποκτούν και τα νομικά πρόσωπα.....	1303
8α. Τα νομικά πρόσωπα που είναι φορολογικοί κάτοικοι αλλοδαπής και δεν διατηρούν στην Ελλάδα μόνιμη εγκατάσταση απαλλάσσονται του φόρου για πληρωμές τόκων εταιρικών ομολογίων εισηγμένων	1304
9. Υπεραξία μεταβίβασης κρατικών ομολόγων και εντόκων γραμματίων του Ελληνικού Δημοσίου	1304
10. Για εισοδήματα τα οποία αποκτώνται σε φορολογικά έτη που αρχίζουν από την 1.1.2014 και μετά ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 47	1304
11. Φορολογική μεταχείριση των Ν.Ε.Π.Α του ν. 3182/2003	1304
12. Φορολογική μεταχείριση του εισοδήματος αλλοδαπών εταιρειών ιδιοκτησίας ακινήτου στην Ελλάδα.....	1305
13. Τήρηση βιβλίων και στοιχείων αλλοδαπών εταιρειών ιδιοκτησίας ακινήτου στην Ελλάδα σύμφωνα με τα ΕΛΠ	1307

14. Αφορολόγητο αποθεματικό που έχει σχηματιστεί από την αυτόματη υπερτίμηση από αναγκαστική απαλλοτρίωση ακινήτου	1309
15. Δωρεές σε χρήμα ή σε είδος που πραγματοποιούν τα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα νομικά πρόσωπα προς το Ελληνικό Δημόσιο και τους ΟΤΑ εκπίπτουν από τα έσοδα τους από επιχειρηματική δραστηριότητα	1310
16. Έσοδα από το πλειστηρίασμα κινητών πραγμάτων που εκποιούνται στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρθρου 146 του Πτωχευτικού Κώδικα	1310
17. Διανεμόμενα ή κεφαλαιοποιούμενα κέρδη για τα οποία δεν έχει καταβληθεί φόρος εισοδήματος, δεν συμψηφίζονται με ζημιές παρελθόντων ετών	1311
18. Τα έσοδα που αποκτούν οι σχολικές επιτροπές και οι σχολικές εφορείες των μειονοτικών σχολείων απαλλάσσονται του φόρου εισοδήματος	1312
19. Αλλοδαπές επιχειρήσεις που έχουν υπαχθεί στον α.ν. 89/1967 δεν φορολογούνται στην Ελλάδα για το παγκόσμιο εισόδημά τους αλλά μόνο για τα κέρδη που προκύπτουν από τη δραστηριότητά τους στην Ελλάδα	1313
20. Φορολογική μεταχείριση των χρεωστικών υπόλοιπων από την πώληση ή αποτίμηση ημεδαπών μη εισηγμένων στο Χ.Α. μετοχών	1314
21. Υπεραξία που αποκτά νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα από πώληση και επαναμίσθωση ακινήτου, μετά την έναρξη ισχύος του ΚΦΕ	1315
21α. Φορολογική μεταχείριση αφορολόγητου αποθεματικού από υπεραξία από πώληση και επαναμίσθωση ακινήτου (sale and lease back), για συμβάσεις που έχουν συναφθεί πριν τις 1.1.2014 και το οποίο δεν έχει υπαχθεί στην αυτοτελή φορολόγηση του άρθρου 72§12 του ν. 4172/2013	1316
22. Απογραφή και προσδιορισμός κόστους πωληθέντων φορολ. έτους 2015	1318
23. Μετάβαση επιχείρησης από απλογραφικά σε διπλογραφικά βιβλία. Απογραφή έναρξης και λήξης φορολογικού έτους 2015	1318
24. Εισόδημα από τεχνικά έργα που αποκτούν μετά την 1.1.2014 τεχνικές επιχειρήσεις που προσδιόριζαν τεκμαρτά τα κέρδη τους για αναληφθέντα έργα μέχρι την 31.12.2006 με βάση τις διατάξεις του ν. 2238/94	1319
25. Έσοδα από πώληση διαμερισμάτων οικοδομικής επιχείρησης τα οποία έχει αγοράσει ημιτελή και τα αποπερατώνει ή τα έχει αγοράσει αποπερατωμένα	1319
26. Εταιρείες Κεφαλαίου Επιχειρηματικών Συμμετοχών, μετά το νέο ΚΦΕ	1320
27. Πλεονάσματα που προέρχονται από τις συναλλαγές Αγροτικού Συνεταιρισμού (ΑΣ) με τα μέλη του και με μέλη - επενδυτές που συναλλάσσονται με τον ΑΣ. Φορολογείται ως εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα των μελών και όχι σε επίπεδο συνεταιρισμού	1324
28. Εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα των πιστωτικών ιδρυμάτων οι διαγραφέντες τόκοι των φυσικών προσώπων που έχουν υπαχθεί στη ρύθμιση υπερχρεωμένων νοικοκυριών	1325
29. Διακοπή εργασιών φορολογουμένων (φυσικών, νομικών προσώπων και και οντοτήτων) βάσει του πραγματικού χρόνου παύσης των εργασιών τους.....	1326
30. Φορολόγηση αλλοδαπού εμπιστεύματος (trust) και αλλοδαπού ιδρύματος	1326
31. Φορολογική μεταχείριση αναγκαστικών δασικών συνεταιρισμών που συστήθηκαν με τον α.ν. 1627/1939	1336
32. Η αποζημίωση ατομικού ασφαλιστηρίου ζωής που λαμβάνουν νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες, ως δωρεοδόχοι υπαλλήλων τους, μετόχων ή εταιριών τους, καθώς και μελών του διοικητικού συμβουλίου τους δεν αποτελεί έσοδο	1337

33. Χρηματικό βραβείο που λαμβάνει νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα στο πλαίσιο της επιχειρηματικής δραστηριότητας.....	1338
101. Νομοθεσία πλοίων.....	1339
102. Αλλοδαπές εταιρείες που εγκαθίστανται στην Ελλάδα.....	1339
103. Εγκατάσταση στην Ελλάδα γραφείων ή υποκ/των αλλοδαπών ναυτιλιακών επιχειρήσεων ασχολούμενα αποκλειστικά με δραστηριότητες περί πλοίων.....	1349
104. Φορολογία πλοίων υπό ξένη σημαία.....	1353
105. Φορολογία πλοίων με σημαία Ευρωπαϊκής Ένωσης και ΕΟΧ.....	1356
106. Ναύλωση γυμνού πλοίου. Επέκταση δικαιωμάτων και υποχρεώσεων.....	1357
107. Οι εταίροι ή οι μέτοχοι εταιρειών χαρτοφυλακίου οι οποίες έχουν μετοχές εταιρειών πλοιοκτητριών πλοίων απαλλάσσονται από κάθε φόρο, τέλος.....	1358
108. Ναυτιλιακές εταιρίες, οι οποίες έχουν συσταθεί σύμφωνα με τους νόμους αλλοδαπών κρατών.....	1359
109. Ελληνικές και αλλοδαπές ναυτιλιακές επιχειρήσεις ή γραφεία παντός τύπου και μορφής ως επίσης και πρακτορευόμενα ή διαχειριζόμενα πλοία με ξένη σημαία.....	1359
110. Κύρωση Νέου Συνυποσχετικού μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Ναυτιλιακής Κοινότητας.....	1360
111. Εισφορά σε ναυτιλιακές επιχειρήσεις του άρθρου 25 του ν. 27/1975, καθώς και στα μερίσματα που λαμβάνει φυσικό πρόσωπο φορολογικός κάτοικος Ελλάδας από αλλοδαπές επιχειρήσεις που έχουν υπαχθεί στο άρθρο 25 του ν. 27/1975 επιβάλλεται φόρος με συντελεστή 10%.....	1360
112. Μερίσματα, που καταβάλλονται σε μέτοχο αλλοδαπής πλοιοκτήτριας εταιρείας τα πλοία της οποίας διαχειρίζεται εταιρεία, εγκατεστημένη στην Ελλάδα, όχι απευθείας από την πλοιοκτήτρια ή τη διαχειρίστρια εταιρεία άρθρου 25 ν. 27/1975, αλλά μέσω τρίτου προσώπου, φυσικού ή νομικού.....	1360
113. Απαλλαγή μερισμάτων μετόχων αλλοδαπής πλοιοκτήτριας, διαχειρίστριας και ναυλώτριας εταιρείας. Με βάση τις διατάξεις του άρθρου 26 του ν. 27/1975 όπως ίσχυαν μέχρι 31.12.2012.....	1360
114. Φορολογική αντιμετώπιση της απόκτησης μερισμάτων από φορολογούμενο κάτοικο Ελλάδος, τα οποία προέρχονται από αλλοδαπή πλοιοκτήτρια εταιρεία, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 44 του ν. 4141/2013.....	1361
115. Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης απόδοσης φόρου μερισμάτων, καθώς και εκτάκτων αμοιβών και ποσοστών επιπλέον των μισθών, με βάση τις διατάξεις του άρθρου 43§5 του ν. 4111/2013.....	1361
116. Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης απόδοσης φόρου μερισμάτων με βάση τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 45 του ν. 4141/2013 συνυποβαλλόμενα με αυτή δικαιολογητικά έγγραφα και διευκρινήσεις για κάθε άλλο αναγκαίο θέμα με σκοπό την ορθή εφαρμογή των διατάξεων αυτών.....	1361
117. Νέες δραστηριότητες που μπορούν να αναπτύσσουν οι εταιρείες του α.ν. 89/1967. Οι παρεχόμενες υπηρεσίες που ορίζονται στο άρθρο 1 του α.ν. 89/1967 δεν συνιστούν άσκηση πραγματικής διοίκησης.....	1361
118. Δεν υπάγονται σε φόρο στην Ελλάδα για το παγκόσμιο εισόδημά τους οι αλλοδαπές επιχειρήσεις που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του α.ν. 89/1967.....	1361
119. Αλλοδαπές επιχειρήσεις που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του α.ν. 89/1967 δεν φορολογούνται στην Ελλάδα για το παγκόσμιο εισόδημά τους αλλά μόνο για τα κέρδη που προκύπτουν από τη δραστηριότητά τους στην Ελλάδα.....	1361

120. Απόκτηση περιουσιακών στοιχείων (ακινήτου κ.λπ.) στην αλλοδαπή από φορολογικούς κατοίκους Ελλάδας	1361
121. Φορολογική μεταχείριση εισοδήματος αλλοδαπής που αποκτά αλλοδαπό προσωπικό κάτοικοι Ελλάδας εργαζόμενοι σε ναυλομεσιτικό γραφείο ν.27/75 ..	1361
122. Φορολογική μεταχείριση του εισοδήματος από αλιεύματα αλιευτικών πλοίων ανεξαρτήτως κόρων ολικής χωρητικότητας	1362
Άρθρο 48. Απαλλαγή ενδοομιλικών μερισμάτων	1363
1. Απαλλαγή ενδοομιλικών μερισμάτων	1366
2. Απαλλαγή από το φόρο των ενδοομιλικών μερισμάτων μόνιμων εγκαταστάσεων εταιρειών άλλων κρατών - μελών που βρίσκονται στην Ελλάδα	1369
3. Προσωρινή απαλλαγή από το φόρο μερισμάτων με εγγύηση, όταν δεν υπάρχει το κριτήριο της διακράτησης για 24 μήνες.....	1369
4. Ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής τουλάχιστον 10%	1370
4α. Μερίσματα που εισπράττει ημεδαπή μητρική εταιρεία από ημεδαπή ή αλλοδαπή θυγατρική της με έδρα σε άλλο κράτος - μέλος της Ε.Ε.	1370
5. Πίνακας εταιρειών που αναφέρονται στο Παράρτημα Ι Μέρος Α της Οδηγίας 2011/96/Ε.Ε. (άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο α΄)	1371
6. Πίνακας φόρων που αναφέρονται στο Παράρτημα Ι Μέρος Β της Οδηγίας 2011/96/ Ε.Ε. (άρθρο 2 στοιχείο α) περίπτωση iii)	1373
7. Εισπραττόμενα μερίσματα ημεδαπής μητρικής εταιρείας από αλλοδαπή θυγατρική της με έδρα σε τρίτη χώρα με την οποία υφίσταται ΣΑΔΦ	1374
8. Διανομή κερδών που προκύπτει από συμμετοχή σε άλλο νομικό πρόσωπο. Δεν εκπίπτουν δαπάνες που συνδέονται με την συμμετοχή	1375
9. Επιχειρηματικές δαπάνες που έχουν πραγματοποιηθεί από νομικό πρόσωπο και οι οποίες συνδέονται με τη συμμετοχή του σε άλλο νομικό πρόσωπο	1375
10. Τα αφορολόγητα έσοδα από εισπραττόμενα μερίσματα από ημεδαπές και αλλοδαπές συνδεδεμένες εταιρείες τηρούνται σε ειδικούς λογαριασμούς αποθεματικών. Κέρδη φωτοβολταϊκών	1376
11. Μερίσματα που λαμβάνουν νομικά πρόσωπα από την κοινοπραξία στην οποία συμμετέχουν	1377
12. Η κατάθεση εγγυητικής επιστολής δεν απαιτείται για τα εισπραττόμενα μερίσματα εάν η προϋπόθεση διακράτησης πληρωθεί πριν την ημερομηνία υποβολής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.....	1378
13. Συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας	1379
14. Καθορισμός εντύπων για την εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 1 και 2 του άρθρου 15 της Συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας	1379
15. Κοινό φορολογικό καθεστώς το οποίο ισχύει για τις μητρικές και τις θυγατρικές εταιρείες διαφορετικών κρατών μελών. Γενικός κανόνας απαγόρευσης των καταχρήσεων.....	1381
Άρθρο 48Α. Απαλλαγή υπό όρους των νομικών προσώπων που είναι φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδας από τον φόρο υπεραξίας μεταβίβασης τίτλων συμμετοχής.....	1387
1. Σκοπός των διατάξεων του άρθρου 48Α	1389

2. Προϋποθέσεις απαλλαγής νομικών προσώπων που είναι φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδας από τον φόρο υπεραξίας μεταβίβασης τίτλων συμμετοχής	1389
3. Ζημιές των νομικών προσώπων που προέρχονται από τη μεταβίβαση τίτλων συμμετοχής της παρ. 1 του άρθρου 48Α οι οποίες έχουν αποτιμηθεί μέχρι την 31.12.2019	1390
Άρθρο 49. Κανόνας περιορισμού των τόκων	1391
1. Συμπεράσματα επισημάνσεις περί του «κανόνα περιορισμού των τόκων» ή σχετικά με τις υπερβάλλουσες δαπάνες τόκων ή με τον κανόνα υποκεφαλαιοδότησης, όπως ισχύει από 1.1.2019 (θέματα 1.1.-1.10.)	1395
2. Κανόνας περιορισμού των τόκων. Ορισμοί του «κόστος δανεισμού», «υπερβαίνον κόστος δανεισμού» και «χρηματοπιστωτική επιχείρηση»	1397
2α. Χρηματοοικονομικά έξοδα που προκύπτουν σε περίπτωση καταβολής τόκων δανείου (ομολογιακού ή μη) όταν το ποσό του φόρου επανενσωματώνεται προκειμένου ο δικαιούχος να λαμβάνει το συνολικό ποσό των συμβατικών τόκων χωρίς το βάρος της παρακράτησης φόρου (ρήτρα «tax gross-up»)	1399
3. Συμπεράσματα, επισημάνσεις στις διατάξεις περί υποκεφαλαιοδότησης, όπως ισχύσαν μέχρι 31.12.2018 (θέματα 3.1.-3.7.)	1399
4. Δεν αναγνωρίζονται ως εκπιπτόμενες οι πλεονάζουσες δαπάνες τόκων που υπερβαίνουν το 30% του EBITDA	1400
5. Τι είναι το EBITDA (Earnings Before Interest Tax Depreciation and Amortization)	1401
6. Όρος «πλεονάζουσες δαπάνες τόκων»	1401
7. Οι δαπάνες τόκων αναγνωρίζονται πλήρως εφόσον το ποσό των εγγεγραμμένων στα βιβλία καθαρών δαπανών τόκων δεν υπερβαίνει το οριζόμενο ποσό. Ποιοί τόκοι δεν αναγνωρίζονται	1401
8. Στατιστικό Δελτίο Οικονομικής Συγκυρίας	1402
9. Το μη εκπιπτόμενο ποσό δαπανών τόκων κάθε φορολογικού έτους μεταφέρεται για έκπτωση στα επόμενα φορολογικά έτη	1403
10. Μεταβατική περίοδος εφαρμογής των διατάξεων για δαπάνες περί υποκεφαλαιοδότησης	1404
11. Τα πιστωτικά ιδρύματα, οι εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης και οι εταιρείες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων εκπίπτουν το σύνολο των δαπανών τόκων χωρίς περιορισμούς	1406
12. Δεν εφαρμόζονται το άρθρο 49 για τις επιχειρήσεις ειδικού σκοπού	1406
13. Η υποκεφαλαιοδότηση δεν εφαρμόζεται για τράπεζες, εταιρείες leasing και εταιρείες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων και επιχειρήσεις ειδικού σκοπού	1406
14. Τόκοι δανείων από τρίτους, πλην τραπεζών. Άλλοι περιορισμοί στην αναγνώριση δανείων	1407
Άρθρο 50. Ενδοομιλικές συναλλαγές	1408
1. Συναλλαγές με οικονομικούς ή εμπορικούς όρους διαφορετικούς από εκείνους που θα ίσχυαν μεταξύ μη συνδεδεμένων προσώπων	1409
2. Ερμηνεία των ενδοομιλικών συναλλαγών σύμφωνα με τις γενικές αρχές και τις κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ	1409
3. Φάκελος τεκμηρίωσης Υπόχρεοί τήρησης. Απαλλασσόμενοι	1410
4. Γενικές παρατηρήσεις σχετικά με την προέγκριση μεθοδολογίας ενδοομιλικής τιμολόγησης	1411

5. Προέγκριση μεθοδολογίας ενδοομιλικής τιμολόγησης	1412
6. Διαδικασία για την προέγκριση μεθοδολογίας ενδοομιλικής τιμολόγησης, την αναθεώρηση, ανάκληση και ακύρωσή της. Ειδικότερο περιεχόμενο της αίτησης προέγκρισης, σχετικά παράβολα, διαδικασία συνεννόησης με τις αρμόδιες αρχές άλλων εμπλεκόμενων κρατών, τύπος και περιεχόμενο των αποφάσεων της Φορολογικής Διοίκησης, καθώς & κάθε σχετικό θέμα για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 22 του ΚΦΕ	1414
7. Καθορισμός του ακριβούς περιεχομένου και των στοιχείων που περιέχονται στο Φάκελο Τεκμηρίωσης, στο Βασικό Φάκελο Τεκμηρίωσης, τον Ελληνικό Φάκελο Τεκμηρίωσης και το Συνοπτικό Πίνακα Πληροφοριών, των περιπτώσεων κατά τις οποίες οι παραπάνω Φάκελοι Τεκμηρίωσης θεωρούνται μη πλήρεις ή μη επαρκείς, των αποδεκτών μεθόδων καθορισμού τιμών των συναλλαγών και των μεθόδων καθορισμού του αποδεκτού εύρους των τιμών ή του περιθωρίου κέρδους	1421
8. Πρόστιμο εκπρόθεσμης υποβολής ή μη υποβολής ή ανακριβούς/ατελούς Συνοπτικού Πίνακα Πληροφοριών ή Φακέλου Τεκμηρίωσης Ενδοομιλικών Συναλλαγών	1429
9. Διαδικαστικές παραβάσεις.....	1430
10. Μέθοδοι καθορισμού των τιμών των ενδοομιλικών συναλλαγών. Επιλογή μεθόδου. Κατευθυντήριες οδηγίες του ΟΟΣΑ. Οικονομική ανάλυση και ανάλυση συγκρισιμότητας. Τεταρτημόρια τιμών	1430
11. Υποβολή συνοπτικού πίνακα πληροφοριών του φακέλου τεκμηρίωσης τιμών ενδοομιλικών συναλλαγών σε περίπτωση μετασχηματισμού επιχειρήσεων σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2166/1993	1436
12. Περί της υπαγωγής επιχειρήσεων στην υποχρέωση να τηρούν Φάκελο Τεκμηρίωσης του άρθρου 21 του ν. 4174/2013.....	1436
13. Επιχειρήσεις που δεν νοούνται ως συνδεδεμένες- Πρακτική εφαρμογή.....	1437
14. Περί της υποχρέωσης τήρησης των διατάξεων περί ενδοομιλικών συναλλαγών. Υποχρέωση φακέλου τεκμηρίωσης	1438
15. Εμποροβιομηχανικές εταιρείες που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του α.ν. 89/1967. Μελέτη τεκμηρίωσης του περιθωρίου κέρδους	1439
16. Κέρδη νομικών προσώπων ή νομικών οντοτήτων όταν πραγματοποιούν συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα με οικονομικούς ή εμπορικούς όρους διαφορετικούς από εκείνους που θα ίσχυαν μεταξύ ανεξάρτητων επιχειρήσεων.....	1440
17. Χρησιμοποίηση των ίδιων συγκριτικών στοιχείων στα δύο επόμενα φορολογικά έτη εφόσον δεν έχουν μεταβληθεί οι συνθήκες λειτουργίας.....	1444
18. Οι εταιρείες επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία (Α.Ε.Ε.Α.Π.) δεν έχουν υποχρέωση τεκμηρίωσης των τιμών ενδοομιλικών συναλλαγών.....	1444
19. Παροχή οδηγιών για την εφαρμογή των διατάξεων περί διόρθωσης κερδών τιμολογήσεων μεταξύ συνδεδεμένων επιχειρήσεων	1445
20. Δαπάνες που δεν αναγνωρίζονται φορολογικά για έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων και αναμορφώνονται δεν αποτελούν αντικείμενο τεκμηρίωσης	1445
21. Πρόστιμα εκπρόθεσμης υποβολής ή μη υποβολής ή ανακριβούς/ατελούς Συνοπτικού Πίνακα Πληροφοριών ή Φακέλου Τεκμηρίωσης Ενδοομιλικών Συναλλαγών	1446

21α. Περί του χαρακτηρισμού των επιχειρήσεων ως συνδεδεμένων, λόγω ύπαρξης σχέσεων ουσιώδους οικονομικής εξάρτησης	1450
22. Υπόδειγμα Συνοπτικού Πίνακα Πληροφοριών	1450
23. Υποχρέωση τεκμηρίωσης των τιμών ενδοομιλικών συναλλαγών του άρθρου 21 του ν. 4174/2013 για επιχειρήσεις που συγχωνεύονται με απορρόφηση με βάση τις διατάξεις του ν. 2166/1993	1450
24. Δαπάνες τις οποίες μία επιχείρηση επαναχρεώνει σε συνδεδεμένες σε αυτή εταιρείες ή σε τρίτες εταιρείες (πελάτες της)	1452
25. Ρύθμιση ζητημάτων σχετικά με τη Διαδικασία Αμοιβαίου Διακανονισμού, σύμφωνα με τη «Σύμβαση μεταξύ των Κρατών Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την εξάλειψη της διπλής φορολογίας σε περίπτωση διορθώσεως των κερδών συνδεδεμένων επιχειρήσεων (90/436/ΕΟΚ)» (Ευρωπαϊκή Σύμβαση Διαιτησίας), που κυρώθηκε με το ν. 2216/1994 (Α' 83)	1453
26. Περί του χαρακτηρισμού των επιχειρήσεων ως συνδεδεμένων, λόγω ύπαρξης σχέσεων ουσιώδους οικονομικής εξάρτησης	1461
Άρθρο 51. Μεταφορά λειτουργιών	1462
1. Μεταφορά λειτουργιών - Εισαγωγικές επισημάνσεις	1464
2. Ορισμός της αναδιάρθρωσης των επιχειρήσεων	1464
3. Πακέτο μεταβίβασης στις επιχειρηματικές αναδιρθρώσεις	1465
4. Επιχειρηματική αναδιάρθρωση των επιχειρήσεων με μεταβίβαση ή χορήγηση άδειας χρήσης ή άυλων περιουσιακών στοιχείων	1465
5. Άυλα περιουσιακά στοιχεία. Μεταβίβαση	1466
6. Αποδεικτικά στοιχεία από τον φορολογούμενο για καταβολή αντιτίμου σύμφωνα με την αρχή των ίσων αποστάσεων για μεταβιβάσεις άυλων ή περιουσιακών στοιχείων κατά την αναδιάρθρωση των επιχειρήσεων.....	1467
7. Φάκελος τεκμηρίωσης. Περιεχόμενο και στοιχεία που περιέχονται στο Φάκελο Τεκμηρίωσης, στο Βασικό Φάκελο Τεκμηρίωσης, τον Ελληνικό Φάκελο Τεκμηρίωσης και το Συνοπτικό Πίνακα Πληροφοριών	1468
Άρθρο 52. Εισφορές ενεργητικού έναντι τίτλων	1469
1. Γενικά για φορολογικά ευεργετήματα που παρέχονται με τα άρθρα 52, 53, 54 και 55 του ΚΦΕ	1473
2. Εισφορές ενεργητικού έναντι τίτλων, προϋποθέσεις υπαγωγής	1474
3. Τι θεωρείται «εισφορά ενεργητικού», «κλάδος δραστηριότητας», «τμήμα εταιρείας» για την υπαγωγή στο άρθρο 52	1375
4. Για την υπαγωγή στο άρθρο 52 ως εισφορά ενεργητικού νοείται και η μετατροπή υποκαταστήματος σε νεοσυσταθείσα εταιρεία που αποτελεί θυγατρική της εισφέρουσας εταιρείας	1476
5. Η εισφορά ενεργητικού εφαρμόζεται όταν η εισφέρουσα και η λήπτρια είναι φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδος και όταν η εισφέρουσα είναι φορολογικός κάτοικος άλλου κράτους - μέλους της Ε.Ε. και η λήπτρια εταιρεία είναι φορολογικός κάτοικος Ελλάδος	1476
6. Εταιρεία φορολογικός κάτοικος Ελλάδος (εισφέρουσα) μεταβιβάζει κλάδο ή κλάδους δραστηριότητας που συνιστούν μία ή περισσότερες μόνιμες εγκαταστάσεις που βρίσκονται σε άλλο κράτος - μέλος της Ε.Ε. σε λήπτρια εταιρεία άλλου κράτους - μέλους της Ε.Ε.	1477

7. Φορολογητέα αξία που αποδίδει η λήπτρια εταιρεία στα εισφερόμενα περιουσιακά στοιχεία. Υπεραξία ως διαφορά της αγοραίας αξίας των εισφερόμενων περιουσιακών στοιχείων και της αξίας αυτών πριν από την εισφορά του ενεργητικού.....	1477
8. Αποσβέσεις από τη λήπτρια εταιρεία των στοιχείων του ενεργητικού με τους κανόνες που ίσχυαν για την εισφέρουσα εταιρεία	1479
9. Αποθεματικά και προβλέψεις που σχημάτισε η εισφέρουσα εταιρεία και είχαν φορολογικές απαλλαγές μεταφέρονται αυτούσια στη λήπτρια εταιρεία.....	1479
10. Προϋποθέσεις μεταφοράς ζημίας της εισφέρουσας εταιρείας στην λήπτρια εταιρεία	1480
11. Νομική μορφή της λήπτριας και εισφέρουσας εταιρείας, φορολογική κατοικία των εταιρειών και το είδος του φόρου αυτών	1481
12. Η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να επιβάλλει προϋποθέσεις για να αποφεύγεται η καταστρατήγηση των διατάξεων του άρθρου 52.....	1481
13. Η εισφέρουσα και η λήπτρια εταιρεία πρέπει να έχουν το ίδιο φορολογικό καθεστώς	1481
14. Κίνητρα για μετασχηματισμούς επιχειρήσεων με το ν. 4172/2013	1481
15. Φορολογικά κίνητρα των μετασχηματισμών εταιρειών που προβλέπονται από τα άρθρα 52 έως και 55 του ΚΦΕ	1482
15α. Φορολογική μεταχείριση αφορολόγητου αποθεματικού από υπεραξία από πώληση και επαναμίσθωση ακινήτου (sale and lease back), για συμβάσεις που έχουν συναφθεί πριν τις 1.1.2014 και το οποίο δεν έχει υπαχθεί στην αυτοτελή φορολόγηση της παρ. 12 του άρθρου 72 του ν. 4172/2013	1484
15β. Κοινοποίηση διατάξεων του ν. 4601/2019 «Εταιρικοί μετασχηματισμοί και εναρμόνιση του νομοθετικού πλαισίου με τις διατάξεις της Οδηγίας 2014/55/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014 για την έκδοση ηλεκτρονικών τιμολογίων στο πλαίσιο δημόσιων συμβάσεων».....	1484
15γ. Ειδικό αντικαταχρηστικό κανόνες για τους μετασχηματισμούς επιχειρήσεων και τη μεταφορά ζημιών (ερμηνεία διατάξεων των άρθρων 27§5 και 56 του ΚΦΕ και του άρθρου 38 του ν. 4174/2013)	1485
15δ. Μεταφορά αποθεματικών σε περίπτωση διάσπασης ή εισφοράς κλάδου ή τμήματος κλάδου	1485
16. Οδηγία 2009/133/ΕΚ του Συμβουλίου της 19ης Οκτωβρίου 2009 σχετικά με το κοινό φορολογικό καθεστώς το εφαρμοστέο στις συγχωνεύσεις, διασπάσεις, μερικές διασπάσεις, εισφορές ενεργητικού και ανταλλαγές μετοχών που αφορούν εταιρείες διαφορετικών κρατών μελών καθώς και με τη μεταφορά της καταστατικής έδρας μιας SE ή μιας SCE από ένα κράτος μέλος σε άλλο	1485
Άρθρο 53. Ανταλλαγή τίτλων	1499
1. Γενικά για φορολογικά ευεργετήματα που παρέχονται με τα άρθρα 52, 53, 54 και 55 του ΚΦΕ.	1502
2. Ανταλλαγή τίτλων που αποκτά μέτοχος ή εταίρος σε αντάλλαγμα τίτλων άλλης εταιρείας.	1502
3. Στην ανταλλαγή τίτλων η αποκτώσα εταιρεία πρέπει μετά την ανταλλαγή να κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου της αποκτώμενης ή τουλάχιστον το 50% συν της αξίας του κεφαλαίου της αποκτώμενης εταιρείας	1502

4. Χρηματική καταβολή έναντι της έκδοσης ή μεταβίβασης τίτλων	1502
5. Προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν η αποκτώσα και η αποκτώμενη εταιρεία καθώς και ο μέτοχος ή εταίρος της αποκτώμενης εταιρείας.....	1503
6. Δυνατότητα στη Φορολογική Διοίκηση να επιβάλλει προϋποθέσεις προκειμένου να αποφεύγεται η καταστρατήγηση των διατάξεων του άρθρου 53	1504
7. Κίνητρα για ανταλλαγή τίτλων που αφορούν τον μέτοχο - εταίρο της αποκτώμενης εταιρείας.....	1504
8. Η αποτίμηση τίτλων στα βιβλία της αποκτώσας εταιρεία γίνεται την αγοραία αξία τους κατά τον χρόνο της ανταλλαγής	1505
9. Νομική μορφή των νομικών προσώπων και το είδος του φόρου	1506
10. Κίνητρα για μετασχηματισμούς επιχειρήσεων κατά τα άρθρα 52 έως και 55 του ν. 4172/2013	1506
11. Ερμηνεία των φορολογικών κινήτρων των μετασχηματισμών εταιρειών που προβλέπονται από τα άρθρα 52 έως και 55 του ν. 4172/2013	1506
12. Ειδικό αντικαταχρηστικό κανόνες για τους μετασχηματισμούς επιχειρήσεων και τη μεταφορά ζημιών (ερμηνεία διατάξεων των άρθρων 27§5 και 56 του ΚΦΕ και του άρθρου 38 του ν. 4174/2013)	1506
Άρθρο 54. Συγχωνεύσεις και διασπάσεις	1507
1. Συμπεράσματα - επισημάνσεις στο άρθρο 54. (Θέματα 1.1.-1.18.).....	1512
2. Γενικά για φορολογικά ευεργετήματα που παρέχονται με τα άρθρα 52, 53, 54 και 55 του ΚΦΕ.....	1513
3. Συγχωνεύσεις - Διασπάσεις	1513
4. Συγχώνευση. Ορισμός	1514
5. Διάσπαση. Ορισμός	1514
6. Χρηματική καταβολή από τη λήπτρια εταιρεία ή εταιρείες πέραν της έκδοσης ή μεταβίβασης τίτλων	1516
7. Γενική αρχή - οι εταιρείες πρέπει να είναι φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδος ή φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδος και άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε.	1516
8. Εταιρείες που μπορούν να συγχωνευτούν ή να διασπαστούν	1516
9. Φορολογικά κίνητρα για συγχωνεύσεις ή διασπάσεις.....	1517
10. Όταν η λήπτρια είναι νεοσυσταθείσα εταιρεία το πρώτο φορολογικό έτος της έχει έναρξη την ημερομηνία ολοκλήρωσης του μετασχηματισμού.....	1518
11. Προϋποθέσεις για να μεταβιβαστούν τα στοιχεία του ενεργητικού & του παθητικού και να ισχύουν οι διατάξεις για συγχωνεύσεις ή διασπάσεις.....	1518
12. Εφαρμογή του άρθρου 54 όταν φορολογικός κάτοικος Ελλάδος εισφέρει τον ευρισκόμενο σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ κλάδο ο οποίος συνιστά μόνιμη εγκατάστασή της.....	1519
13. Προϋποθέσεις εφαρμογής για μέτοχο/εταίρο ο οποίος, σε περίπτωση συγχώνευσης ή διάσπασης, ανταλλάσσει τίτλους της εισφέρουσας εταιρείας με τίτλους της λήπτριας εταιρείας.....	1520
14. Επιβολή προϋποθέσεων για να αποφεύγεται η καταστρατήγηση των διατάξεων του άρθρου 54	1520
14α. Φορολογική μεταχείριση αφορολόγητου αποθεματικού από υπεραξία από πώληση και επαναμίσθωση ακινήτου (sale and lease back), για συμβάσεις που έχουν συναφθεί πριν τις 1.1.2014 και το οποίο δεν έχει υπαχθεί στην αυτοτελή φορολόγηση της παρ. 12 του άρθρου 72 του ν. 4172/2013.....	1520

15. Διασυνοριακές συγχωνεύσεις κεφαλαιουχικών εταιρειών ν. 3777/09	1520
16. Συγχώνευση πιστωτικών ιδρυμάτων ν. 2515/1997	1530
17. Περί παροχής φορολογικών κινήτρων δια την συγχώνευσιν ή μετατροπήν επιχειρήσεων προς δημιουργίαν μεγάλων οικονομικών μονάδων ν. 1297/72	1535
18. Φορολογικό καθεστώς συγχωνεύσεων, διασπάσεων, εισφοράς ενεργητικού και ανταλλαγής τίτλων μεταξύ εταιριών διαφορετικών Κρατών - Μελών της ΕΕ και άλλες διατάξεις ν. 2578/1998	1541
19. Κίνητρα ανάπτυξης επιχειρήσεων, διαρρυθμίσεις στην έμμεση και άμεση φορολογία και και άλλες διατάξεις ν. 2166/1993.....	1549
20. Απαλλαγή από φόρο μεταβίβασης, εισφορές, τέλη χαρτοσήμου κλπ σε μετασχηματισμούς επιχειρήσεων που διενεργούνται σύμφωνα με τον ΚΦΕ ..	1552
21. Ερμηνεία των φορολογικών κινήτρων των μετασχηματισμών εταιρειών που προβλέπονται από τα άρθρα 52 έως και 55 του ν. 4172/2013	1552
22. Η εισφορά κλάδου ατομικής επιχείρησης σε συνιστώμενη ΙΚΕ με τις διατάξεις του ν. 4072/2012 δεν καταλαμβάνεται από τις διατάξεις του ν. 1297/1972. Είναι δυνατή η μετατροπή ατομικής σε ΕΠΕ ή ΙΚΕ.....	1552
23. Εφαρμογή των διατάξεων των ν.δ. 1297/1972 και ν. 2166/1993 επί μετατροπής ατομικής επιχείρησης και κοινωνίας αστικού δικαίου σε ΙΚΕ	1553
24. Ειδικοί αντικαταχρηστικοί κανόνες για τους μετασχηματισμούς επιχειρήσεων και τη μεταφορά ζημιών (ερμηνεία διατάξεων των άρθρων 27§5 και 56 του ΚΦΕ και του άρθρου 38 του ν. 4174/2013)	1554
25. Διατάξεις του ν. 4601/2019. Εταιρικοί μετασχηματισμοί και εναρμόνιση του νομοθετικού πλαισίου με τις διατάξεις της Οδηγίας 2014/55/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου	1554
26. Μεταφορά αποθεματικών σε περίπτωση διάσπασης ή εισφοράς κλάδου ή τμήματος κλάδου	1558
27. Φορολογικά κίνητρα των μετασχηματισμών εταιρειών που προβλέπονται από τα άρθρα 52 έως και 55 του ΚΦΕ (ερμηνεία άρθρου 61 ν. 4438/2016)	1558
28. Οικονομικές ενισχύσεις, φορολογικές απαλλαγές, κίνητρα Αγροτικών Συνεταιρισμών - Δικαιούχοι	1558
Άρθρο 55. Μεταφορά της καταστατικής έδρας μίας SE ή μίας SCE	1559
1. Πλαίσιο Ρυθμίσεων για τη Σύσταση και τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Εταιρείας (Societas Europaea – SE)	1560
2. Μεταφορά της καταστατικής έδρας μίας SE ή μίας SCE. Υπεραξία που προκύπτει κατά τη μεταφορά από την Ελλάδα σε άλλο κράτος - μέλος της Ε.Ε. της καταστατικής έδρας μίας SE ή SCE	1568
3. Αποσβέσεις της μόνιμης εγκατάστασης που δημιουργείται στην Ελλάδα από τη μεταφορά της καταστατικής έδρας μίας SE ή SCE σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ	1569
4. Φορολογική μεταχείριση των αποθεματικών και προβλέψεων που σχηματίστηκαν πριν τη μεταφορά της καταστατικής έδρας.....	1569
5. Φορολογική μεταχείριση της ζημίας των SE ή SCE	1570
6. Απαλλαγή από φόρο μεταβίβασης, εισφορές, τέλη χαρτοσήμου κ.λπ. σε μετασχηματισμούς επιχειρήσεων που διενεργούνται σύμφωνα με το ν. 4172/2013	1570

7. Ερμηνεία των φορολογικών κινήτρων των μετασχηματισμών εταιρειών που προβλέπονται από τα άρθρα 52 έως και 55 του ν. 4172/2013	1570
8. Ειδικοί αντικαταχρηστικοί κανόνες για τους μετασχηματισμούς επιχειρήσεων και τη μεταφορά ζημιών	1570
Άρθρο 56. Μη εφαρμογή ευεργετημάτων.....	1571
1. Άρση ευεργετημάτων - τεκμήριο - γενικό πλαίσιο	1572
2. Ειδικοί αντικαταχρηστικοί κανόνες για τους μετασχηματισμούς επιχειρήσεων και τη μεταφορά ζημιών	1574
3. Γενικός κανόνας απαγόρευσης καταχρήσεων	1587
Άρθρο 57. Εκκαθάριση	1589
1. Προϊόν εκκαθάρισης νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας	1590
2. Το πέραν του καταβεβλημένου κεφαλαίου προϊόν της εκκαθάρισης θεωρείται διανομή κέρδους. Αποθεματικά για τα οποία δεν έχει καταβληθεί φόρος εισοδήματος υπάγονται σε φόρο	1590
3. Προϊόν εκκαθάρισης ανωνύμου εταιρείας.....	1591
4. Διάλυση και εκκαθάριση Ανωνύμου Εταιρείας (ΑΕ)	1592
5. Διάλυση και εκκαθάριση Εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης (ΕΠΕ)	1593
6. Διάλυση και εκκαθάριση Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας (ΙΚΕ)	1593
7. Λύση και εκκαθάριση Ομόρρυθμης Εταιρείας (ΟΕ)	1593
8. Λύση και εκκαθάριση Ετερόρρυθμης Εταιρείας (ΕΕ)	1593
9. Λύση και εκκαθάριση Αφανούς Εταιρείας	1593
10. Εκκαθάριση Νομικών Προσώπων κατά τον Αστικό Κώδικα	1594

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ

Άρθρο 58. Φορολογικός συντελεστής.....	1595
1. Συμπεράσματα επισημάνσεις στο άρθρο 58 (θέματα 1.1.-1.8.)	1598
2. Οι συντελεστές φορολογίας κερδών νομικών προσώπων - οντοτήτων	1600
2α. Φορολογικοί συντελεστές νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων με φορολογικό έτος που αρχίζει σε διαφορετική ημερομηνία από αυτή του ημερολογιακού έτους	1601
3. Συμψηφισμός του προκύπτοντος φόρου με τυχόν παρακρατηθέντες φόρους.....	1601
4. Νομικά πρόσωπα σε νησιά κάτω των 3.100 κατοίκων.....	1602
5. Απαλλαγή φόρου από τη διάθεση παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας. Τήρηση σε ειδικό λογ/σμό και φορολογία σε περίπτωση διανομής ή κεφαλ/σης	1602
6. Επιβολή φόρου πολυτελούς διαβίωσης	1603
7. Φορολογική μεταχείριση των εισοδημάτων που αποκτούν οι Τοπικοί Οργανισμοί Εγγείων Βελτιώσεων και οι Γενικοί Οργανισμοί Εγγείων Βελτιώσεων	1603
8. Φορολογικά κίνητρα ευρεσιτεχνίας	1603
9. Κίνητρα για τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος	1603
10. Μείωση καθαρών κερδών με το ποσό των 1.500€ για άτομο που απασχολούν με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω	1603
11. Καταργήθηκαν τα κίνητρα για την ολική ή μερική κατεδάφιση κτιρίου προκειμένου για την ανάπλαση - προστασία του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος νησιών	1603

12. Συντελεστής φορολογίας 10% για αγροτικούς συνεταιρισμούς, ομάδες και οργανώσεις παραγωγών 1604
13. Κοινωνία κληρονόμων που συστάθηκε μετά τον θάνατο αγρότη, με σκοπό την πώληση της αγροτικής παραγωγής του θανόντος απαλλάσσεται του τέλους επιτηδεύματος, εφόσον απαλλασσόταν ο θανών..... 1605
14. Διευκρινίσεις σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 73 (παρ. 1-7) του ν. 3842/2010, του άρθρου 58§2 του ν. 4172/2013 και του άρθρου 27Α του ν. 4172/2013, όταν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 47§1 δεύτερο εδάφιο του ν. 4172/2013..... 1605
15. Φορολογική μεταχείριση αναγκαστικών δασικών συνεταιρισμών που συστήθηκαν με τον α.ν. 1627/1939 1605

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΣΗ ΦΟΡΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΦΟΡΟΛΟΓΗΣΗ ΣΤΗΝ ΠΗΓΗ

- Άρθρο 59. Φορολόγηση στην πηγή** 1606
1. Υπόχρεοι να παρακρατούν φόρο όταν διενεργούν πληρωμές ή δίνουν παροχές σε είδος είναι τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες σύμφωνα με το σύστημα φορολόγησης στην πηγή..... 1607
2. Παροχές σε είδος. Παρακράτηση φόρου 1607
3. Νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες που παρακρατούν φόρο στην πηγή όταν καταβάλουν συντάξεις 1608
4. Ταμεία κοινωνικής ασφάλισης ή παρόμοιες οντότητες που διενεργούν πληρωμές στους ασφαλισμένους 1608
5. Εξαιρούντο από την υποχρέωση παρακράτησης και απόδοσης του φόρου στο εισόδημα από μισθωτή εργασία η Ιερά Κοινότητα, οι Ιερές Μονές του Αγίου Όρους και τα εξαρτήματα αυτών. Την υποχρέωση της απόδοσης του οφειλόμενου φόρου έφεραν τα πρόσωπα που παρείχαν πάσης φύσεως μισθωτή εργασία 1608
6. Ευθύνη παρακράτησης και απόδοσης του φόρου από μισθωτή εργασία 1608
7. Εισοδήματα απαλλασσόμενα ή εξαιρούμενα δεν υπόκεινται σε παρακράτηση 1609
8. Απαλλαγή από την παρακράτηση του φόρου εισοδήματος των μισθών, συντάξεων που χορηγούνται σε πρόσωπα με αναπηρία 1609
9. Δεν διενεργείται παρακράτηση φόρου όταν ημεδαπή εταιρεία καταβάλλει αποδοχές σε εργαζόμενο της (φορολογικό κάτοικο Ελλάδας) για μισθωτή υπηρεσία που ασκείται στο εξωτερικό..... 1609
10. Δεν παρακρατείται φόρος για αμοιβές εργαζόμενου, όταν ο βασικός εργοδότης είναι στην αλλοδαπή και στερείται ελληνικού Α.Φ.Μ..... 1609
11. Τύπος και περιεχόμενο της βεβαίωσης αποδοχών ή συντάξεων, της βεβαίωσης των αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα και της βεβαίωσης εισοδημάτων από μερίσματα, τόκους, δικαιώματα καθώς και υποβολή αυτών με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου για το φορολογικό έτος 2019 1609

12. Τύπος και περιεχόμενο της βεβαίωσης αποδοχών ή συντάξεων, της βεβαίωσης των αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα και της βεβαίωσης εισοδημάτων από μερίσματα, τόκους, δικαιώματα καθώς και υποβολή αυτών με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου για το φορολογικό έτος 2018	1624
13. Καθορισμός του ηλεκτρονικού τρόπου υποβολής, καθώς και του τύπου και περιεχομένου της δήλωσης απόδοσης του φόρου και της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης του άρθρου 43Α του ν. 4172/2013 που παρακρατούνται στο εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις	1624
Άρθρο 60. Φορολογικός συντελεστής	1625
1. Συμπεράσματα επισημάνσεις στις διατάξεις του άρθρου 60 για τον φορολογικό συντελεστή από μισθωτή εργασία και συντάξεις (θέματα 1.1.-1.14.)	1628
2. Τι περιλαμβάνει το ακαθάριστο εισόδημα από μισθωτή εργασία-συντάξεις	1630
3. Ποιες παροχές σε είδος θεωρούνται ως εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες	1630
4. Παροχές σε είδος. Παρακράτηση φόρου	1630
5. Ποιες είναι οι απαλλαγές εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις	1630
6. Ποια είναι η φορολογική κλίμακα για μισθούς και συντάξεις	1631
7. Ποια είναι η φορολογική κλίμακα για την εφάπαξ αποζημίωση που παρέχεται από οποιονδήποτε φορέα και για οποιονδήποτε λόγο διακοπής της σχέσεως εργασίας ή άλλης σύμβασης	1631
8. Ποια είναι η φορολογική κλίμακα για το ασφάλισμα στο πλαίσιο ομαδικών ασφαλιστήριων συνταξιοδοτικών συμβολαίων	1631
9. Ο φόρος που προκύπτει κατά την εφαρμογή της κλίμακας των μισθωτών μειώνεται	1631
10. Παρακράτηση φόρου από μισθούς μελών Δ.Σ. Ανώνυμης Εταιρείας	1631
11. Απαλλαγή από την παρακράτηση του φόρου εισοδήματος των μισθών, συντάξεων που χορηγούνται σε πρόσωπα με αναπηρία	1631
12. Αλλοδαπός μισθωτός υπήκοος Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων αποσπασμένος στην Ελλάδα.....	1631
13. Παρακράτηση φόρου στις αμοιβές αλλοδαπών αξιωματικών και κατώτερου πληρώματος που υπηρετούν σε εμπορικά πλοία και Ελλήνων σε πλοία με ξένη σημαία	1632
14. Υποβολή & απόδοση του παρακρατούμενου φόρου για μισθοδοσία	1633
15. Παρακράτηση φόρου στο εισόδημα από μισθωτή εργασία & συντάξεις.....	1634
16. Υπολογισμός φόρου για αξιωματικούς και κατώτερο πλήρωμα που υπηρετούν σε πλοία του Εμπορικού Ναυτικού.....	1640
17. Εισοδήματα που αποκτούν από 1.1.2020 και μετά οι αμειβόμενοι αθλητές από τις αθλητικές ΑΕ, τα τμήματα αμειβόμενων αθλητών ή τα αναγνωρισμένα αθλητικά σωματεία εξαιτίας υπογραφής συμβολαίου μετεγγραφής ή την ανανέωση ή τη λύση συμβολαίου συνεργασίας	1640
18. Εφάπαξ αποζημίωση που παρέχεται για οποιονδήποτε λόγο διακοπής της σχέσεως εργασίας ή άλλης σύμβασης.....	1640
19. Αποζημίωση απόλυσης. Νόμιμο ποσό και οικειοθελώς προσαυξημένο. Καταβολή σε δόσεις. Υπολογισμός φόρου	1641
20. Εφάπαξ δημοσίων υπαλλήλων	1641

21. Φορολογούνται αυτοτελώς οι παροχές που καταβάλλονται σε εργαζόμενους και οι οποίες προέρχονται από ασφαλίσιμα που καταβλήθηκαν στο πλαίσιο ομαδικών ασφαλιστηρίων συνταξιοδοτικών συμβολαίων1641
22. Τύπος και περιεχόμενο της Οριστικής Δήλωσης Απόδοσης ΦΜΥ, της Οριστικής Δήλωσης Αμοιβών από Ελευθέρια Επαγγέλματα και της Οριστικής Δήλωσης Εισοδημάτων από Εμπορικές Επιχειρήσεις καθώς και υποχρέωση υποβολής τους και απόδοσης του ΦΜΥ, με την χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας.....1641
23. Παρακράτηση φόρου στο εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις και στην ειδική εισφορά αλληλεγγύης του άρθρου 29 του Ν. 3986/2011 (νυν 43Α του ν. 4172/2013) από τους υπόχρεους1641
24. Καθορισμός του τρόπου υποβολής της δήλωσης και απόδοσης του φόρου που παρακρατείται στο εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις και στην ειδική εισφορά αλληλεγγύης του άρθρου 29 του ν. 3986/20111641
25. Τύπος και περιεχόμενο της βεβαίωσης αποδοχών ή συντάξεων, της βεβαίωσης των αμοιβών από ελευθέρια επαγγέλματα και της βεβαίωσης των εισοδημάτων από εμπορικές επιχειρήσεις και υποβολή αυτών με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου1641
26. Αυτοτελής φορολόγηση με συντελεστή 20% στα εφάπαξ χρηματικά ποσά σε δικαστικούς, στρατιωτικούς, γιατρούς, εκπαιδευτικούς, καλλιτέχνες, διπλωματικούς και απαλλαγή από την ειδική εισφορά αλληλεγγύης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 60§4 του ΚΦΕ1641

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΣΗ ΦΟΡΟΥ

- Άρθρο 61. Υπόχρεοι σε παρακράτηση1644**
1. Υπόχρεοι σε παρακράτηση φόρου1645
2. Η Ιερά Κοινότητα, οι Ιερές Μονές του Αγίου Όρους και τα εξαρτήματα αυτών απαλλάσσονται της υποχρέωσης παρακράτησης και απόδοσης φόρων1645
3. Τύπος και περιεχόμενο της βεβαίωσης αποδοχών ή συντάξεων, της βεβαίωσης των αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα και της βεβαίωσης εισοδημάτων από μερίσματα, τόκους, δικαιώματα καθώς και υποβολή αυτών με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου για το φορολογικό έτος 20161646
4. Παρακράτηση φόρου στους τόκους που καταβάλλουν οι φορείς πληρωμής για εταιρικά ομόλογα, καθώς και ομολογίες που εκδίδουν πιστωτικοί συνεταιρισμοί και κατέχουν φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδας1646
- Άρθρο 62. Πληρωμές υποκείμενες σε παρακράτηση1647**
1. Τι θεωρείται μέρισμα. Πηγές προέλευσης του εισοδήματος των μερισμάτων. Παρακράτηση φόρου1649
2. Πληρωμές «τόκων» που υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου1649
- 2α. Παρακράτηση φόρου σε τόκους υπερημερίας που καταβάλλονται σε νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες από 1.1.2014 και μετά1649
3. Πληρωμές «δικαιωμάτων» που υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου1650
4. Οι πληρωμές για αμοιβές για τεχνικές υπηρεσίες, αμοιβές διοίκησης, αμοιβές για συμβουλευτικές υπηρεσίες και άλλες αμοιβές για παρόμοιες υπηρεσίες υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου (θέματα 4.1.-4.5.)1650

5. Αμοιβές που καταβάλλονται σε εμπειρογνώμονες που απασχολούνται στα ευρωπαϊκά προγράμματα διδυμοποίησης	1653
6. Χρόνος διενέργειας της παρακράτησης φόρου για τεχνικές υπηρεσίες, αμοιβές διοίκησης, αμοιβές για συμβουλευτικές υπηρεσίες και άλλες αμοιβές για παρόμοιες υπηρεσίες.....	1654
6α. Το ασφάλισμα ομαδικών ασφαλιστηρίων συνταξιοδοτικών συμβολαίων υπόκειται σε παρακράτηση φόρου	1654
7. Υπεραξία από την πώληση ακίνητης περιουσίας που υπόκειται σε παρακράτηση φόρου	1654
8. Πότε δεν υπόκειται σε παρακράτηση φόρου η μεταβίβαση ακίνητης	1655
9. Τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες που έχουν τη φορολογική κατοικία τους στην Ελλάδα ή σε κράτος - μέλος της ΕΕ ή του ΕΟΧ και λαμβάνουν αμοιβές διοίκησης, αμοιβές για συμβουλευτικές υπηρεσίες και άλλες αμοιβές για παρόμοιες υπηρεσίες δεν υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου	1655
10. Νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες που δεν έχουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα ή σε κράτος - μέλος της ΕΕ ή του ΕΟΧ και λαμβάνουν αμοιβές διοίκησης, αμοιβές για συμβουλευτικές υπηρεσίες και άλλες αμοιβές για παρόμοιες υπηρεσίες.....	1656
11. Δεν προβλέπεται παρακράτηση φόρου για νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες που έχουν φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα.....	1657
12. Ποσά που καταβάλλονται από υποκατάστημα αλλοδαπής εταιρείας εγκατεστημένο στη χώρα μας στο κεντρικό του κατάστημα	1657
13. Εισφορά σε εταιρίες του άρθρου 25 του ν. 27/1975	1658
14. Φόρος 10% στα μερίσματα φυσικών προσώπων φορολογικών κατοίκων Ελλάδας από αλλοδαπές επιχειρήσεις που διατηρούν γραφεία ή υποκαταστήματα εγκατεστημένα, σύμφωνα με το άρθρο 25 του ν. 27/1975	1659
15. Εισφορά σε ναυτιλιακές επιχειρήσεις του άρθρου 25 του ν. 27/1975. Παρακράτηση φόρου 10% με εξάντληση της φορολογίας σε μερίσματα, έκτακτες αμοιβές και bonus που λαμβάνει φυσικό πρόσωπο φορολογικός κάτοικος Ελλάδας από αλλοδαπές επιχειρήσεις που έχουν υπαχθεί στο άρθρο 25 του ν. 27/1975.....	1660
16. Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης απόδοσης εισφοράς σε εταιρίες του άρθρου 25 του ν. 27/1975, συνυποβαλλόμενα με αυτή δικαιολογητικά έγγραφα και διευκρινίσεις για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 43 του ν. 4111/2013 όπως ισχύουν μετά την τροποποίησή τους με το άρθρο 45 του Ν. 4141/2013.....	1664
17. Απαλλαγή μερισμάτων που καταβάλλονται σε μέτοχο αλλοδαπής πλοιοκτήτριας εταιρείας τα πλοία της οποίας διαχειρίζεται εταιρεία εγκατεστημένη στην Ελλάδα, όχι απευθείας από την πλοιοκτήτρια ή τη διαχειρίστρια εταιρεία του άρθρου 25 του ν. 27/1975, αλλά μέσω τρίτου προσώπου, φυσικού ή νομικού («ταμία»).....	1664
18. Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης απόδοσης φόρου μερισμάτων με βάση την παρ. 5 του άρθρου 45 του ν. 4141/2013 συνυποβαλλόμενα με αυτή δικαιολογητικά έγγραφα και διευκρινήσεις για κάθε άλλο αναγκαίο θέμα με σκοπό την ορθή εφαρμογή των διατάξεων αυτών	1665

19. Δήλωση απόδοσης φόρου μερισμάτων, καθώς και εκτάκτων αμοιβών και ποσοστών (bonus) επιπλέον των μισθών, με βάση την παρ. 5 του άρθρου 43 του ν. 4111/2013, όπως ισχύουν μετά την τροποποίησή τους με το άρθρο 53 του ν. 4607/2019. Δικαιολογητικά που συνυποβάλλονται	1665
20. Παρακράτηση φόρου στο «πάγιο μέρισμα» που λαμβάνουν τα αθλητικά σωματεία από τις αθλητικές Α.Ε., κατ' εφαρμογή των διατάξεων του ν. 2725/1999, μετά την έναρξη ισχύος του ν. 4172/2013	1668
21. Στις οικονομικές επιβραβεύσεις προς αθλητές / προπονητές που σημείωσαν εξαιρετικές αγωνιστικές διακρίσεις δεν πραγματοποιείται παρακράτηση φόρου 20%	1668
22. Τύπος και περιεχόμενο της βεβαίωσης αποδοχών ή συντάξεων, της βεβαίωσης των αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα και της βεβαίωσης εισοδημάτων από μερίσματα, τόκους, δικαιώματα καθώς και υποβολή αυτών με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου για το φορολογικό έτος 2016	1668
Άρθρο 63. Απαλλαγή για ορισμένες ενδοομιλικές πληρωμές.....	1669
1. Απαλλαγή από την παρακράτηση φόρου για ορισμένες ενδοομιλικές πληρωμές που αφορούν μερίσματα και παρόμοιες πληρωμές που διανέμονται σε νομικό πρόσωπο	1673
2. Απαλλαγή από την παρακράτηση φόρου εισοδήματος στους τόκους & τα δικαιώματα που καταβάλλονται μεταξύ συνδεδεμένων προσώπων	1674
3. Δικαιώματα, τόκοι, συνδεδεμένες επιχειρήσεις. Έννοιες	1677
4. Διαδικασία απαλλαγής παρακράτησης φόρου στα διανεμόμενα μερίσματα, τόκους και δικαιώματα όταν ο λήπτης δεν πληροί την προϋπόθεση διακράτησης του ποσοστού συμμετοχής	1677
5. Νομικά πρόσωπα που περιλαμβάνονται στους τύπους που απαριθμούνται στο Παράρτημα Ι Μέρος Α της Οδηγίας 2011/96/ΕΕ	1679
6. Φόροι που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι Μέρος Β της Οδηγίας 2009/96/ΕΕ	1681
7. Κατάλογος των εταιρειών που καλύπτονται από το άρθρο 3 στοιχείο α) της Οδηγίας 2003/49/ΕΚ.....	1682
8. Φόροι που αναφέρονται στο άρθρο 3 της Οδηγίας 2003/49/ΕΚ.....	1684
9. Καθορισμός εντύπων εφαρμογής, σύμφωνα με το άρθρο 63 του ΚΦΕ, αναφορικά με την απαλλαγή παρακράτησης φόρου ενδοομιλικών πληρωμών	1684
10. Αρμόδια Φορολογική Αρχή στην ημεδαπή για τεκμηρίωση πλήρωσης των προϋποθέσεων κατ' εφαρμογή των διατάξεων των Οδηγιών 2011/96/ΕΕ (Μητρικών - Θυγατρικών) και 2003/49/ΕΚ (Τόκων-Δικαιωμάτων Συνδεδεμένων Εταιρειών)	1685
11. Πότε δεν διενεργείται παρακράτηση φόρου κατά την κεφαλαιοποίηση κερδών παρελθουσών χρήσεων. Προϋποθέσεις	1686
12. Σε περίπτωση μετασηματισμού όταν επέρχεται οιοσδήποτε καθολική διαδοχή της μετασηματισζόμενης εταιρείας δεν επηρεάζεται η αφετηρία του χρόνου διακράτησης μετοχών, μεριδίων ή συμμετοχής	1687
13. Για διανεμόμενα μερίσματα και καταβαλλόμενους τόκους ή δικαιώματα προς νομικά πρόσωπα φορολογικούς κατοίκους Ελβετίας έχει εφαρμογή το άρθρο 63 του ν. 4172/2013	1688

Άρθρο 64. Συντελεστής παρακράτησης φόρου	1691
1. Συμπεράσματα και επισημάνσεις ως προς την παρακράτηση φόρου	1697
2. Συντελεστής παρακράτησης φόρου μερισμάτων 5% για τα εισοδήματα που αποκτώνται από 1.1.2020 και μετά	1697
2α. Στα εισοδήματα από μερίσματα, τόκους και δικαιώματα που αποκτούν στην Ελλάδα αλλοδαπά trusts και foundation ενεργείται παρακράτηση φόρου	1698
3. Παρακράτηση φόρου σε περίπτωση διανομής κερδών ημεδαπών νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων τα οποία διατηρούν και κλάδο τα κέρδη του οποίου απαλλάσσονται της φορολογίας εισοδήματος (π.χ. ναυτιλία)	1699
4. Συντελεστής παρακράτησης φόρου 15% στους τόκους	1700
4α. Απαλλαγή από την παρακράτηση φόρου σε τόκους κρατικών ομολόγων και εντόκων γραμματίων του Ελληνικού Δημοσίου που αποκτά αλλοδαπό νομικό πρόσωπο με μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα	1700
5. Συντελεστής παρακράτησης φόρου 20% στα δικαιώματα	1701
6. Συντελεστής παρακράτησης φόρου 20% για πληρωμές αμοιβών για τεχνικά έργα, αμοιβές διοίκησης, αμοιβές για συμβουλευτικές υπηρεσίες	1702
7. Παρακράτηση φόρου μόνο στις ατομικές επιχ/σεις και σε μη επιτηδευματίες	1702
8. Έννοια αμοιβών για συμβουλευτικές ή παρόμοιες υπηρεσίες, ως προς την υποχρέωση παρακράτησης 20%	1703
9. Δεν εμπíπτουν στις διατάξεις περί παρακράτησης οι αμοιβές αντιπροσώπων, πρακτόρων, μεσιτών, ασφαλιστών, εκτελωνιστών και γενικά μη ελευθέρων επαγγελματιών	1703
10. Μη παρακράτηση φόρου σε αμοιβές για συμβουλευτικές υπηρεσίες ή παρόμοιες υπηρεσίες ή αμοιβές διοίκησης προς νομικά πρόσωπα	1704
11. Αμοιβές διοίκησης. Παρακράτηση φόρου 20%	1704
12. Αμοιβές για τεχνικά έργα. Παρακράτηση φόρου 3%	1705
13. Παρακράτηση φόρου στα εισοδήματα εργοληπτών κατασκευής κάθε είδους τεχνικών έργων. Κατάργηση της απόδοσης από το δικαιούχο	1705
14. Εισφορά όλου ή μέρους δημόσιου τεχνικού έργου από τον αρχικό ανάδοχο σε κοινοπραξία ή εταιρεία. Που διενεργείται η παρακράτηση	1706
15. Αμοιβές των ενοικιαστών δημοσίων, δημοτικών και κοινοτικών ή λιμενικών προσόδων	1706
16. Αμοιβές που έχουν τιμολογηθεί στο φορολογικό έτος 2013 με εξόφληση το 2014	1706
17. Παρακράτηση φόρου σε ποσά άνω των 300 ευρώ	1707
18. Φορολογική μεταχείριση των νομικών προσώπων και των νομικών οντοτήτων που δεν έχουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα, για αμοιβές σε τεχνικά έργα, αμοιβές διοίκησης, κ.λπ.	1707
19. Νομικό ή φυσικό πρόσωπο που δεν έχει τη φορολογική κατοικία του στην Ελλάδα. Επιλογή φορολόγησης. Ανενεργή διάταξη	1708
20. Ποσά που καταβάλλονται από υποκατάστημα στην Ελλάδα αλλοδαπής εταιρείας στο κεντρικό του στην αλλοδαπή	1708
21. Δεν υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου 20% οι μεταφορείς – φυσικά πρόσωπα, για τις υπηρεσίες χερσαίων εμπορευματικών μεταφορών που παρέχουν σε επιχειρήσεις	1709
22. Διανομή κερδών ή εκτάκτων αμοιβών (BONUS) από ναυτιλιακή επιχ/ση	1709

23. Παρακράτηση φόρου επί των αμοιβών των συμβολαιογράφων	1710
24. Η διανομή των κερδών δικηγορικής εταιρείας που τηρεί απλογραφικά βιβλία, γίνεται στους εταίρους που βρίσκονται στη σύνθεσή της κατά την 31.12 εκάστου έτους	1711
25. Παρακράτηση φόρου για ασφάλισμα από ομαδικά ασφαλιστήρια που καταβάλλεται περιοδικά ή εφάπαξ	1711
26. Υπεραξία από μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας φυσικών προσώπων	1712
27. Παρακράτηση φόρου για κάθε είδους αγαθά που προμηθεύονται ή που λαμβάνουν οι Φορείς Γενικής Κυβέρνησης	1712
28. Φορείς γενικής κυβέρνησης που εξαιρούνται από την υποχρέωση παρακράτησης φόρου	1715
29. Χρόνος διενέργειας παρακράτησης φόρου στις πληρωμές για αμοιβές διοίκησης, για αμοιβές για συμβουλευτικές ή παρόμοιες υπηρεσίες, καθώς και τον χρόνο συμψηφισμού του φόρου που παρακρατείται από φορείς γενικής κυβέρνησης	1716
30. Παρακράτηση φόρου από τους φορείς γενικής κυβέρνησης σε περίπτωση που η πληρωμή των προμηθευτών πραγματοποιείται, σε εκτέλεση δικαστικής απόφασης, με κατάσχεση εις χείρας τρίτων (πιστωτικών ιδρυμάτων)	1718
31. Μη παρακράτηση φόρου στις αμοιβές που καταβάλλονται σε σωματεία, ιδρύματα, μορφώματα κ.λπ., σε κληροδοτήματα, στον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας Πανεπιστημίου από Φορείς Γενικής Κυβέρνησης	1718
32. Οι Φορείς Γενικής Κυβέρνησης καταβάλλουν ποσά για εξόφληση δαπάνης αγοράς φαρμάκων η προμήθεια των οποίων αφορά ασφαλισμένους ταμείων	1720
32α. Προμήθεια φακέλων με προπληρωμένο τέλος από φορείς γενικής κυβέρνησης. Εξαίρεση από την παρακράτηση	1720
32β. Για το ΝΠΔΔ «Ελληνικό Κτηματολόγιο» δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 64§2 του ν. 4172/2013	1721
32γ. Στις αμοιβές που καταβάλλονται στο πλαίσιο πράξεων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014 - 2020 που αφορούν σε δημόσιες συμβάσεις δεν πραγματοποιείται παρακράτηση φόρου	1721
33. Χρόνος παρακράτησης και απόδοσης του φόρου που παρακρατείται στο εισόδημα που προκύπτει από τα μαθηματικά αποθέματα ασφαλιστικών εταιρειών	1721
34. Παρακράτηση φόρου σε τόκους ομολογιακού δανείου το ποσό των οποίων καταβάλλεται με την έκδοση νέων ομολογιών	1723
34α. Σε αλλαγή βιβλίων από διπλογραφικά σε απλογραφικά τα μη διανεμηθέντα κέρδη υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου μερισμάτων	1724
34β. Φορολογική μεταχείριση των μη διανεμηθέντων κερδών νομικών προσώπων ή νομικών οντοτήτων σε περίπτωση αλλαγής κατηγορίας βιβλίων από διπλογραφικά σε απλογραφικά	1725
34γ. Η αμοιβή αλλοδαπής εταιρείας για υπηρεσίες πιστοποίησης και μετάφρασης που παρέιχε σε ελληνική εταιρεία, υπάγεται στο άρθρο 7 (Κέρδη Επιχειρήσεων) της ΣΑΔΦΕ μεταξύ της Ελλάδας και της Ρωσικής Ομοσπονδίας και συνεπώς δεν υπόκειται σε παρακράτηση φόρου	1726

35. Το υπόλοιπο που απομένει μετά τον συμψηφισμό πιστωτικών αποθεματικών με φορολογικές ζημίες παρελθουσών χρήσεων υπόκειται σε παρακράτηση φόρου 10% σε περίπτωση διανομής του	1728
36. Ποσά που καταβάλλονται από υποκατάστημα αλλοδαπής εταιρείας εγκατεστημένο στη χώρα μας στο κεντρικό του κατάστημα	1728
37. Τα ποσά που καταβάλλονται από τις αθλητικές Α.Ε. στα ιδρυτικά αθλητικά σωματεία τους αποτελούν μέρος ως προερχόμενο και συνδεδεμένο με την κατοχή προνομιούχων μετοχών. Χρόνος απόδοσης του φόρου που παρακρατείται	1728
38. Παρακράτηση φόρου σε τόκους υπερημερίας που καταβάλλονται σε νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες από 1.1.2014 και μετά	1728
38α. Κατά την κεφαλαιοποίηση κερδών παρελθουσών χρήσεων προς νομικά πρόσωπα που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 63§1 του ν. 4172/2013, δεν διενεργείται παρακράτηση φόρου	1728
39. Καθορισμός του ηλεκτρονικού τρόπου υποβολής, καθώς και του τύπου και περιεχομένου της δήλωσης απόδοσης του παρακρατούμενου φόρου στα εισοδήματα από μερίσματα, τόκους και δικαιώματα με βάση τις διατάξεις του άρθρου 64 του ν. 4172/2013.	1728
39α. Καθορισμός του τρόπου υποβολής, καθώς και του τύπου και περιεχομένου της δήλωσης απόδοσης του παρακρατούμενου φόρου στα εισοδήματα από μερίσματα, τόκους και δικαιώματα	1731
40. Καθορισμός του χρόνου υποβολής της δήλωσης απόδοσης του φόρου που παρακρατείται με βάση τις διατάξεις του άρθρου 64 του ΚΦΕ	1731
41. Παρακράτηση φόρου στα εισοδήματα εργοληπτών κατασκευής κάθε είδους τεχνικών έργων και ενοικιαστών δημοσίων, δημοτικών και κοινοτικών ή λιμενικών προσόδων σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 64§1δ' του ΚΦΕ καθώς και χρόνος και τρόπος απόδοσής του	1731
42. Παρακράτηση φόρου από τους φορείς γενικής κυβέρνησης, κατά την προμήθεια κάθε είδους αγαθών ή παροχής υπηρεσιών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 64§2 του ν. 4172/13 καθώς & απόδοσής του	1733
43. Τρόπος υποβολής της δήλωσης και απόδοσης του φόρου που παρακρατείται στις αμοιβές για τεχνικές υπηρεσίες, αμοιβές διοίκησης, αμοιβές για συμβουλευτικές υπηρεσίες και άλλες αμοιβές για παρόμοιες υπηρεσίες σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 64§1δ' του ΚΦΕ	1734
44. Δήλωση απόδοσης φόρου μερισμάτων, καθώς και εκτάκτων αμοιβών και ποσοστών (bonus) επιπλέον των μισθών, με βάση την παρ. 5 του άρθρου 43 του ν. 4111/2013, όπως ισχύουν μετά την τροποποίησή τους με το άρθρο 53 του ν. 4607/2019. Δικαιολογητικά που συνυποβάλλονται.....	1736
45. Τύπος και περιεχόμενο της βεβαίωσης αποδοχών ή συντάξεων, της βεβαίωσης των αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα και της βεβαίωσης εισοδημάτων από μερίσματα, τόκους, δικαιώματα καθώς και υποβολή αυτών με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου για το φορολογικό έτος 2019.....	1736

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ
ΦΟΡΟΑΠΟΦΥΓΗΣ ΚΑΙ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ

Άρθρο 65. Κράτη μη συνεργάσιμα στο φορολογικό τομέα και κράτη με προνομιακό φορολογικό καθεστώς	1737
1. Έννοια κράτους	1740
2. Έννοια συμβασης διοικητικής συνδρομής.....	1740
3. Μη συνεργάσιμα κράτη	1740
4. Προνομιακό φορολογικό καθεστώς.....	1742
5. Το τεκμήριο της μη αναγνώρισης δαπανών για συναλλαγές με κράτος μη συνεργάσιμο ή με προνομιακό φορολογικό καθεστώς είναι μαχητό	1743
5α. Καθορισμός των μη συνεργάσιμων κρατών για το φορολογικό έτος 2019 δυνάμει της εξουσιοδοτικής διάταξης της παρ. 4 και των κριτηρίων της παρ. 3 σε συνδυασμό με τις παρ. 1, 2, 4 και 5 του άρθρου 65 του ΚΦΕ.....	1743
5β. Καθορισμός των μη συνεργάσιμων κρατών για το φορολογικό έτος 2018 δυνάμει της εξουσιοδοτικής διάταξης της παρ. 4 και των κριτηρίων της παρ. 3 σε συνδυασμό με τις παρ. 1, 2, 4 και 5 του άρθρου 65 του ΚΦΕ.....	1744
5γ. Καθορισμός των μη συνεργάσιμων κρατών με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 65 του ν. 4172/2013 για το φορολογικό έτος 2017	1745
6. Καθορισμός των μη συνεργάσιμων κρατών με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 65 του ν. 4172/2013 για το έτος 2016	1746
7. Καθορισμός των κρατών που έχουν προνομιακό φορολογικό καθεστώς με βάση τις διατάξεις των παραγράφων 6 και 7 του άρθρου 65 του ν. 4172/2013 για το φορολογικό έτος 2018.....	1747
7α. Καθορισμός των κρατών που έχουν προνομιακό φορολογικό καθεστώς με βάση τις διατάξεις των παραγράφων 6 και 7 του άρθρου 65 του ν. 4172/2013 για τα φορολογικά έτη 2016 και 2017.....	1748
7β. Καθορισμός των κρατών που έχουν προνομιακό φορολογικό καθεστώς με βάση τις διατάξεις των παραγράφων 6 και 7 του άρθρου 65 του ΚΦΕ για το φορολογικό έτος 2015	1749
8. Καθορισμός των μη συνεργάσιμων κρατών με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 65 του ν. 4172/2013, για το έτος 2015	1751
9. Αποφάσεις παλαιότερων ετών με κράτη με προνομιακό φορολογικό καθεστώς ή μη συνεργάσιμων κρατών	1751
10. Μέτρα για τη διασφάλιση της διαφάνειας και την αποτροπή καταστρατηγήσεων κατά τη διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων	1752
10α. Καθορισμός των καταλόγων σχετικά με τις Δηλωτέες Δικαιοδοσίες, δυνάμει του άρθρου πέμπτου παρ. 4 τρίτο εδάφιο του ν. 4428/2016 και με τις Συμμετέχουσες Δικαιοδοσίες, δυνάμει του ίδιου άρθρου και του άρθρου 9 παρ. 5 περ. β' τρίτο εδάφιο του ν. 4170/13, έναντι της Ελλάδας	1754
Άρθρο 66. Κανόνες για τις Ελεγχόμενες Αλλοδαπές Εταιρείες	1759
1. Ειδικός αντικαταχρηστικός κανόνας επί των Ελεγχόμενων Αλλοδαπών Εταιρειών (ΕΑΕ). Συνδεδεμένες εταιρείες για τους σκοπούς του άρθρου 66. Ισχύει από 1.1.2019.....	1763
2. Οδηγία (ΕΕ) 2016/1164 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 12ης Ιουλίου 2016 που αφορά κανόνες για τις ελεγχόμενες αλλοδαπές εταιρείες (ΕΑΕ)	1765

3. Ελεγχόμενες αλλοδαπές εταιρείες (ΕΑΕ) και φορολογία του μη διανεμηθέντος κέρδους τους στην Ελλάδα. Προϋποθέσεις και ορισμοί	1771
4. Για την καλύτερη κατανόηση παραθέτουμε το ακόλουθο παράδειγμα	1775
5. Προϋποθέσεις που λαμβάνονται σωρευτικά για να θεωρηθεί ένα αλλοδαπό νομικό πρόσωπο ελεγχόμενο, για την φορολογία στην Ελλάδα των αδιανέμητων κερδών του. Ίσχυσε μέχρι 31.12.2018	1775
6. Συμφωνία ανταλλαγής πληροφοριών. Πότε δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 66 για την φορολογία στην Ελλάδα των αδιανέμητων κερδών των ελεγχόμενων αλλοδαπών εταιρειών. Ίσχυσε μέχρι 31.12.2018	1776
7. Επίπλαστη κατάσταση χωρίς οικονομική ουσία, με σκοπό την αποφυγή του φόρου - Απόφαση C-196/2004 ΔΕΕ. Πραγματική εγκατάσταση	1777
8. Ναυτιλιακές εταιρείες του Ν. 27/75 και εταιρείες του Ν. 2687/1953	1781
9. Συμψηφισμός φόρου που θα καταβληθεί στην αλλοδαπή από κέρδη που φορολογήθηκαν στην Ελλάδα ως αδιανέμητα κέρδη των ελεγχόμενων αλλοδαπών εταιρειών. Ίσχυσε μέχρι 31.12.2018	1781
10. Έναρξη ισχύος των διατάξεων του άρθρου 66. Ίσχυσε μέχρι 31.12.2018	1782

ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟ

ΥΠΟΒΟΛΗ ΔΗΛΩΣΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΗ ΦΟΡΟΥ

Άρθρο 67. Υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων και καταβολή του φόρου	1783
1. Υποβολή φορολογικής δήλωσης	1789
2. Υποβολή τροποποιητικής φορολογικής δήλωσης	1790
3. Δήλωση με επιφύλαξη. (Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας)	1790
4. Απαλλάσσονται από την υποχρέωση υποβολής δήλωσης τα μέλη του αλλοδαπού προσωπικού της Τράπεζας Εμπορίου & Ανάπτυξης του Ευξείνου Πόντου	1791
5. Υποχρεώσεις λογιστών, φοροτεχνικών. Πιστοποιητικό. Ψηφιακή υπογραφή. Φορολογική αναμόρφωση των αποτελεσμάτων. Υπογραφή	1791
6. Εφαρμογή του ν. 3919/2011 (ΦΕΚ Α' 32) για την άσκηση του επαγγέλματος του Λογιστή Φοροτεχνικού	1792
7. Ποιοι είναι υπόχρεοι σε δήλωση φορολογίας εισοδήματος. Τρόπος υποβολής. Φορολογούμενοι 18 ετών, κάτοικοι εξωτερικού, φοιτητές	1795
7α. Ναυτικοί που είναι φορολογικοί κάτοικοι αλλοδαπής	1795
7β. Φορολογικοί κάτοικοι αλλοδαπής. Πότε υποβάλλουν δήλωση και εξαιρέσεις	1795
7γ. Φορολογικοί κάτοικοι (Non-dom) και τρόπος δήλωσης εισοδημάτων Ελλάδος	1796
8. Δήλωση παρακρατηθέντων ή αποδοθέντων φόρων	1796
9. Το χρηματικό επίδομα στους αποθεραπευθέντες από τη νόσο του Χάνσεν ασθενείς δύναται να μην συμπεριλαμβάνεται στη δήλωση φορολογίας εισοδήματος	1797
10. Χρόνος υποβολής φορολογικής δήλωσης	1797
11. Οι σύζυγοι υποβάλλουν κοινή δήλωση. Περιπτώσεις που οι σύζυγοι υποβάλλουν χωριστή δήλωση. Εισοδήματα ανηλίκων τέκνων. Κοινή δήλωση προσώπων που έχουν υπογράψει σύμφωνο συμβίωσης	1798
12. Γνωστοποίηση επιλογής για υποβολή χωριστής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2018 έγγαμων φορολογούμενων	1800

13. Σε περίπτωση λύσης του γάμου λόγω διαζυγίου κ.λπ. οι σύζυγοι υποβάλ- λουν ξεχωριστές δηλώσεις. Περίπτωση θανάτου συζύγου	1800
14. Υποβολή χωριστών δηλώσεων από τους ευρισκόμενους σε διάσταση συζύγους. Δικαιολογητικά	1801
15. Τρόπος υποβολής της δήλωσης στο έτος θανάτου ενός εκ των συζύγων	1801
16. Υπόχρεος σε υποβολή φορολογικής δήλωσης για τα εισοδήματα του ανήλικου τέκνου είναι ο γονέας που ασκεί τη γονική μέριμνα.....	1801
17. Ανήλικος με υποχρέωση υποβολής από επιχ/τική δραστηριότητα Ε3	1802
18. Αγορά, ανέγερση ακινήτου από προστατευόμενο μέλος (τέκνο). Υπόχρεος υποβολής δήλωσης ο γονέας που ασκεί τη γονική μέριμνα	1802
19. Αγορά ακινήτου στο όνομα ανήλικου. Διαζευγμένοι γονείς. Δήλωση	1802
20. Χωριστή δήλωση όταν ο ένας σύζυγος έχει τεθεί σε δικαστική συμπάρασταση. Προστατευόμενο τέκνο	1802
21. Τα πρόσωπα που έχουν συνάψει σύμφωνο συμβίωσης δεν υπο- χρεούνται να υποβάλουν κοινή δήλωση φορολογίας εισοδήματος. Δυνατότητα υποβολής κοινής δήλωσης	1803
22. Υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος όταν ο υπόχρεος αδυνατεί λόγω εγκεφαλικού ή διανοητικής αναπηρίας	1804
23. Υποχρέωση υποβολής δήλωσης και ταυτόχρονα εξαρτώμενο μέλος	1805
24. Για τα εισοδήματα του έτους ενηλικίωσης υπόχρεος σε υποβολή δήλωσης είναι ο ίδιος ο φορολογούμενος.....	1805
25. Έλληνες που έχουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα. Έλληνες υπάλληλοι που υπηρετούν στην αλλοδαπή. Αλλοδαποί που αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα	1805
26. Δηλώσεις κατοίκων εξωτερικού που αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα	1806
27. Φορολόγηση αλλοδαπού φυσικού προσώπου, υπηκόου Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων, αποσπασμένου στην Ελλάδα	1806
28. Μεταβολή κατοικίας από Ελλάδα στο εξωτερικό. Χρόνος υποβολής δήλωσης	1806
28α. Υπόχρεος υποβολής δήλωσης εισοδήματος στις περιπτώσεις πτώ- χευσης ή σχολάζουσας κληρονομιάς ή επιδικίας ή μεσεγγύησης	1807
28β. Διακοπή εργασιών φορολογουμένων (φυσικών, νομικών προσώπων βάσει του πραγματικού χρόνου παύσης των εργασιών τους	1807
29. Υπόχρεος υποβολής δήλωσης σε περίπτωση πτώχευσης είναι ο σύνδικος. Υπόχρεος μετά την παύση των εργασιών της πτώχευσης είναι ο πτωχός.....	1807
30. Υποβολή δήλωσης εισοδήματος από τον εκκαθαριστή κληρονομιάς	1808
31. Υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος αποβιώσαντος από τους κληρονόμους του χωριστά από τον καθένα	1808
32. Ο εκτελεστής διαθήκης υποβάλλει δήλωση για την κληρονομική περιουσία που διατίθεται σε υφιστάμενο ήδη νομικό πρόσωπο για εκτέλεση ειδικού έργου	1808
33. Δήλωση κληρονομιαίων ακινήτων και εισοδημάτων με επιφύλαξη σε περίπτωση αμφιβολίας για το κληρονομικό δικαίωμα των κληρονόμων. Χρόνος υποβολής της δήλωσης	1809
34. Υποχρέωση υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος προκειμένου για τα εισοδήματα κληρονομιαίων ακινήτων από το μεσεγγυούχο που ορίστηκε με δικαστική απόφαση.....	1809

35. Υπόχρεος δήλωσης σε περίπτωση κληρονομιάς που αμφισβητείται το κληρονομικό δικαίωμα	1810
36. Δήλωση κληρονομιών περιουσιακών στοιχείων και εισοδημάτων που προκύπτουν από αυτά σε περίπτωση που η κληρονομιά έγινε αποδεκτή με το ευεργέτημα της απογραφής	1810
37. Υπόχρεος δήλωσης επίδικων ακινήτων – Δικαστική μεσεγγύηση	1810
38. Σχολάζουσα κληρονομιά	1811
39. Υπόχρεος δήλωσης σε σχολάζουσα κληρονομιά	1811
40. Υπόχρεοι δήλωσης σε περίπτωση κληρονομιάς, μετά το χρόνο θανάτου, αρμόδιοι να δηλώσουν το εισόδημα των περιουσιακών στοιχείων είναι οι κληρονόμοι.....	1811
41. Υπόχρεος δήλωσης σε περίπτωση κληρονομιάς από διαθήκη που βρίσκεται στο στάδιο της εκκαθάρισης ή κληρονομιάς που καταλείφθηκε υπέρ του Δημοσίου	1811
42. Υπόχρεος δήλωσης σε περίπτωση κληρονομικής περιουσίας που διατίθεται σε νομικό πρόσωπο είναι ο διορισμένος εκτελεστής διαθήκης	1812
43. Εκκαθάριση τροποποιητικών δηλώσεων Φόρου Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων και Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων.....	1812
44. Τροποποιητικές δηλώσεις μέχρι την κοινοποίηση του προσωρινού προ- σδιορισμού του φόρου	1812
45. Έννοια τροποποιητικής δήλωσης.	1813
46. Τροποποιητικές δηλώσεις που υποβάλλονται λόγω επιστροφής αχρεω- στήτως καταβληθέντων ποσών από μισθωτή εργασία και συντάξεις.	1814
47. Υπολογισμός και καταβολή του φόρου εισοδήματος.....	1814
48. Καταβολή των δόσεων φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων που συμμετέχουν σε νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες που τηρούν απλογραφικά βιβλία.....	1815
49. Καταργήθηκε η έκπτωση φόρου 2% κατά την εφάπαξ καταβολή του οφειλόμενου φόρου εισ/τος μέσα στην προθεσμία της πρώτης δόσης.....	1815
50. Παραγραφή του δικαιώματος του Δημοσίου προς έλεγχο	1815
50α. Δικαστικές αποφάσεις περί παραγραφής του δικαιώματος του Δημοσίου για έκδοση πράξεων επιβολής φόρων, τελών, προστίμων ή εισφορών.	1815
51. Επανέλεγχος και έννοια νέων στοιχείων.....	1815
52. Επιστροφή φόρου. Προθεσμία. Διατάξεις ΚΦΔ	1815
53. Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων, φορολογικού έτους 2019, των λοιπών εντύπων και των δικαιολογητικών εγγράφων που υποβάλλονται με αυτή	1816
53α. Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων φορολογικού έτους 2018, των λοιπών εντύπων και των δικαι- ολογητικών εγγράφων που συνυποβάλλονται με αυτή	1861
53β. Οδηγίες σχετικά με την εκκαθάριση των δηλώσεων φορολογίας εισο- δήματος φυσικών προσώπων καθώς και την επιστροφή φόρου εισοδή- ματος σε νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες και πιστωτικού υπολοίπου Φ.Π.Α., σε περίπτωση μη προσκόμισης δικαιολογητικών	1861
54. Τύπος και περιεχόμενο της «ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΠΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ» - Έντυπο Ε3	1862

55. Οδηγίες συμπλήρωσης εντύπου Ε3 (Κατάσταση Οικονομικών Στοιχείων από Επιχειρηματική Δραστηριότητα) και Κατάστασης Φορολογικής Αναμόρφωσης φορολογικού έτους 2019.....	1864
Άρθρο 67Α. Υποβολή της δήλωσης υπολογισμού του φόρου υπεραξίας από μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας	1877
1. Συμπεράσματα, επισημάνσεις, θέματα στο άρθρο 67Α (θέματα 1.1. -1.7.)	1879
2. Παραλαβή δηλώσεων υπολογισμού φόρου υπεραξίας από μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας και απόδοση φόρου	1880
Άρθρο 68. Υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων και καταβολή του φόρου	1881
1. Νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες έχουν υποχρέωση υποβολής δήλωσης εισοδήματος	1884
2. Νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Τι δεν φορολογείται	1884
3. Χρόνος υποβολής της δήλωσης νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων και χρόνος υποβολής δήλωσης όσων τίθενται σε εκκαθάριση	1885
4. Καταργήθηκε η έκπτωση φόρου 2% κατά την εφάπαξ καταβολή του οφειλόμενου φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων & νομικών οντοτήτων	1886
5. Χρόνος υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος από ανώνυμη εταιρεία που τίθεται σε εκκαθάριση.....	1887
6. Συντελεστής φορολογίας των κερδών που προκύπτουν με τη λήξη της εκκαθάρισης νομικού προσώπου	1887
7. Χρόνος που προκύπτει το τελικό προϊόν (κέρδη ή ζημιά) της εκκαθάρισης ανώνυμης εταιρείας	1888
8. Χρόνος υποβολής της δήλωσης για τα διαλυόμενα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες για τα οποία δεν επιβάλλεται από το νόμο εκκαθάριση ή δεν ακολουθεί εκκαθάριση	1888
9. Υποβολή δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος από διαλυόμενα νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες, για τα οποία δεν επιβάλλεται από το νόμο εκκαθάριση. Δεν βεβαιώνεται προκαταβολή φόρου εισοδήματος σε περίπτωση διακοπής εργασιών ή λήξης της εκκαθάρισης	1889
10. Προθεσμία υποβολής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων που μετασχηματίζονται με βάση τις διατάξεις του ν. 2166/93, μετά την έναρξη ισχύος του ΚΦΕ.....	1890
11. Προθεσμία υποβολής της δήλωσης εισοδήματος των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων που μετασχηματίζονται με βάση τις διατάξεις του ν.δ. 1297/1972, μετά την έναρξη ισχύος του ΚΦΕ	1891
12. Τα γραφεία ή υποκαταστήματα αλλοδαπών ναυτιλιακών επιχειρήσεων του άρθρου 25 του ν. 27/1975 δεν υποβάλλουν φορολογική δήλωση για το απαλλασσόμενο εισόδημα.....	1891
12α. Υποβολή δηλώσεων από τα γραφεία αλλοδαπών επιχειρήσεων και τις ημεδαπές επιχειρήσεις που λειτουργούν βάσει του α.ν. 89/1967 σε περίπτωση ανάκλησης της άδειας εγκατάστασής τους.....	1892
13. Άτυπη ένωση ιδιοκτητών και ενοίκων πολυκατοικίας ή άλλου κτιρίου	1893
14. Οι Σύλλογοι Γονέων και Κηδεμόνων δεν υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος	1893

14α. Οι Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, ως αποκεντρωμένες δημόσιες υπηρεσίες, δεν υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος	1893
15. Έσοδα που αποκτούν οι σχολικές επιτροπές από ενοίκια ή τόκους	1894
16. Υπολογισμός φόρου νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων μετά την έκπτωση του παρακρατηθέντος, του προκαταβλητέου και του καταβληθέντος στην αλλοδαπή φόρου. Σειρά έκπτωσης	1894
17. Άμεσος προσδιορισμός φόρου (άρθρο 31 ν. 4174/2013)	1896
18. Διοικητικός προσδιορισμός φόρου (άρθρο 32 ν. 4174/2013)	1896
19. Προσδιορισμός του φορολογητέου εισοδήματος οικοδομικών επιχ/σεων	1896
20. Πίστωση του φόρου αλλοδαπής	1897
21. Φόρος μερισμάτων που εισπράττει ημεδαπή μητρική εταιρεία από ημεδαπή ή αλλοδαπή θυγατρική της με έδρα σε άλλο κράτος - μέλος της ΕΕ	1897
22. Τρόπος καταβολής του φόρου εισοδήματος από τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες	1898
23. Τρόπος καταβολής του φόρου εισοδήματος από τα νομικά πρόσωπα σε εκκαθάριση ή διαλυόμενα	1899
24. Διακοπή εργασιών φορολογουμένων (φυσικών, νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων) βάσει του πραγματικού χρόνου παύσης των εργασιών	1899
25. Δήλωση Διακοπής Επιχειρηματικής Δραστηριότητας	1902
26. Υποβολή στη Φορολογική Διοίκηση της δήλωσης μεταβολής για τη λύση & θέση σε εκκαθάριση κεφαλαιουχικών & προσωπικών εταιρειών.....	1902
27. Υποβολή δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος ανώνυμης εταιρείας που τέθηκε σε εκκαθάριση και στη συνέχεια αναβίωσε	1904
28. Οι δημοτικοί συνδυασμοί δεν υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.....	1905
28α. Οι περιφερειακοί συνδυασμοί δεν υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.....	1905
29. Καθορισμός δικαιολογητικών εγγράφων για την πίστωση φόρου αλλοδαπής, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 9 του ΚΦΕ και την παράγραφο 2 του άρθρου 16 του ν. 4174/2013	1906
30. Τύπος και περιεχόμενο των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2019 των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων του άρθρου 45 του ΚΦΕ και καθορισμός δικαιολογητικών που υποβάλλονται μ' αυτές. Ηλεκτρονική υποβολή.....	1906
31. Οδηγίες για τη συμπλήρωση και την εκκαθάριση της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων φορολογικού έτους 2019	1913
32. Οδηγίες για τον προσδιορισμό του εισοδήματος νομικών προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα	1935
33. Καταχώρηση στο έντυπο δήλωσης φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων (Ν) των εισπραττόμενων μερισμάτων από εταιρείες επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία του ν. 2778/1999	1936
34. Καταχώρηση των αφορολόγητων αποθεματικών αναπτυξιακών νόμων στο έντυπο Ν.....	1936

35. Οδηγίες για τη συμπλήρωση των δηλώσεων του παρόντος έτους και των προηγούμενων ετών	1937
Άρθρο 69. Προκαταβολή του φόρου εισοδήματος από επιχειρηματική δραστηριότητα που αποκτούν φυσικά πρόσωπα	1939
1. Προκαταβολή φόρου για το επόμενο φορολογικό έτος φυσικών προσώπων που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα.....	1942
2. Δεν βεβαιώνεται προκαταβολή φόρου εισοδήματος όταν υπάρχουν εισοδήματα μόνο από μισθωτή εργασία, συντάξεις, ενοίκια και γενικά εισοδήματα εκτός επιχειρηματικής δραστηριότητας	1943
3. Παραδείγματα σχετικά με την προκαταβολή φόρου όταν φορολογείται το φυσικό πρόσωπο με βάση το τεκμαρτό εισόδημα	1943
4. Δεν βεβαιώνεται προκαταβολή φόρου εισοδήματος όταν το ποσό που πρέπει να βεβαιωθεί δεν υπερβαίνει τα 30 ευρώ	1944
5. Βεβαιώνεται προκαταβολή φόρου εισοδήματος όταν δεν υποβληθεί δήλωση....	1944
6. Κατάργηση της μείωσης προκαταβολής φόρου κατά 50% στο εισόδημα από ατομική αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα	1944
6α. Δεν βεβαιώνεται προκαταβολή φόρου εισοδήματος σε περίπτωση διακοπής εργασιών ατομικής επιχείρησης	1944
7. Προκαταβολή φόρου 4% ή 10% για αμοιβές αρχιτεκτόνων και μηχανικών επί μελετών που προβλέπεται θεώρηση	1945
8. Πότε στις αμοιβές αρχιτεκτόνων και μηχανικών αποδίδεται προκαταβλητέος φόρος εισοδήματος και πότε διενεργείται παρακράτηση	1946
9. Ο προκαταβλητέος φόρος στις αμοιβές αρχιτεκτόνων και μηχανικών αποδίδεται στη ΔΟΥ που έχουν την επαγγελματική τους έδρα.....	1946
10. Εκπόνηση μελετών δημοσίου κ.λπ. ο προκαταβλητέος φόρος υπολογίζεται στο ποσό της συμβατικής αμοιβής	1946
11. Τεκμαρτά εισοδήματα για έκδοση αδειών και επίβλεψη οικοδομών από τους μηχανικούς για δικά τους κτίρια ή κτίρια στις εταιρείες που εργάζονταν ως μισθωτοί	1947
12. Αμοιβές για δασικές μελέτες που εκπονούνται από δασολόγους	1947
13. Τοπογραφικές μελέτες	1947
14. Προκαταβολή φόρου εισοδήματος για την αμοιβή επίβλεψης μηχανικού που απεβίωσε	1948
15. Όταν ο προκαταβλητέος φόρος αρχιτεκτόνων - μηχανικών καταβάλλεται από τον ιδιοκτήτη προσαυξάνεται η αμοιβή του αρχιτέκτονα - μηχανικού	1948
16. Έλεγχος των οικονομικών στοιχείων του φακέλου που υποβάλλεται στις Πολεοδομικές Υπηρεσίες για την έκδοση της οικοδομικής άδειας	1948
17. Καταβολή αμοιβής επίβλεψης μηχανικών.....	1948
18. Ηλεκτρονική υποβολή από μηχανικούς κατάστασης με έγγραφες συμφωνίες που έχει συνάψει με τους αντισυμβαλλομένους.....	1949
19. Υποβολή από τους μηχανικούς καταστάσεων έγγραφων συμφωνιών που έχουν συνάψει	1950
20. Ηλεκτρονική υποβολή από το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος κατάστασης με έγγραφες συμφωνίες που έχουν συνάψει μηχανικοί με τους αντισυμβαλλομένους τους	1950

21. Υποβολή από το Τ.Ε.Ε. καταστάσεων των έγγραφων συμφωνιών που έχουν συνάψει μηχανικοί	1950
22. Προκαταβολή φόρου στις αμοιβές αρχιτεκτόνων και μηχανικών σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 69§4 του ν. 4172/13 καθώς και τρόπος απόδοσης....	1951
23. Προκαταβολή φόρου για δικηγορικές αμοιβές. Εξαιρέσεις	1952
24. Στα μερίσματα που καταβάλλονται δικηγορικούς συλλόγους ή ταμεία συνεργασίας ή διανεμητικούς λογαριασμούς προκαταβολή φόρου 15%.....	1953
25. Έκδοση γραμματίων προκαταβολής δικηγορικών συλλόγων σύμφωνα με τα ΕΛΠ	1954
26. Φορολογική μεταχείριση α) μερίσματος που καταβάλλεται σε δικηγόρους οι οποίοι δεν υποχρεούνται σε υποβολή Ε3 και β) αμοιβών δικηγόρων που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα για παροχή υπηρεσιών στις αρχαιρεσίες Δικηγορικού Συλλόγου	1955
27. Καθορισμός του ηλεκτρονικού τρόπου υποβολής, καθώς και του τύπου και περιεχομένου της δήλωσης απόδοσης του παρακρατούμενου φόρου, σύμφωνα με τις διατάξεις, του άρθρου 64§1 περ. δ' και του άρθρου 69§5 περ. α' και γ' του ν. 4172/2013.	1956
28. Χρόνος και τρόπος απόδοσης του προκαταβλητέου φόρου που υπολογίζεται επί των δικηγορικών αμοιβών καθώς και της παρακράτησης φόρου επί των μερισμάτων που καταβάλλονται από τους οικείους δικηγορικούς συλλόγους	1958
Άρθρο 70. Μείωση προκαταβλητέου φόρου από επιχειρηματική δραστηριότητα που αποκτούν φυσικά πρόσωπα	1959
1. Μείωση προκαταβλητέου φόρου	1961
2. Σε περίπτωση τροποποιητικής δήλωσης εφόσον με τη νέα εκκαθάριση μειωθεί ο φόρος, μειώνεται ανάλογα και η προκαταβολή του φόρου	1963
3. Σε περίπτωση νέας εκκαθάρισης μετά τη λήξη του οικείου φορολογικού έτους και μειωθεί ο φόρος, δεν μειώνεται ανάλογα και η προκαταβολή του φόρου.....	1963
4. Σε περίπτωση θανάτου του φορολογουμένου δικαιολογείται μείωση του προκαταβλητέου φόρου	1963
5. Μείωση προκαταβολής κατά 25% των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων λόγω μείωσης του εισοδήματος	1963
Άρθρο 71. Προκαταβολή του φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων	1965
1. Αναζήτηση, έρευνα και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων. Ειδικός φόρος εισοδήματος για ανάδοχο. Απαλλαγή προκαταβολής	1969
2. Εταιρείες Κεφαλαίων Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Ε.Κ.Ε.Σ.)	1969
3. Απαρίθμηση εκτελεστών τίτλων	1969
4. Προκαταβολή φόρου 100% για ημεδαπές ΑΕ, ΕΠΕ, ΙΚΕ, συνεταιρισμούς και ενώσεις αυτών, κοινοπραξίες, νομικές οντότητες, ημεδαπές τραπεζικές Α.Ε. και τα υποκαταστήματα αλλοδαπών τραπεζών	1969
5. Προκαταβολή φόρου 100% ημεδαπές τραπεζικές Α.Ε. και τα υποκαταστήματα αλλοδαπών τραπεζών	1970
6. Προκαταβολή φόρου για ΟΕ, ΕΕ, μη κερδοσκοπικά ΝΠΔΔ ή ΝΠΙΔ, σωματεία, ιδρύματα, κοινοπραξίες προσωπικών εταιρειών και κοινωνίες.....	1970

7. Ποσοστά προκαταβολής φόρου κατά κατηγορία νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων (άρθρο 70§§1,2).....	1971
8. Μειωμένη προκαταβολή φόρου εισοδήματος για νέα νομικά πρόσωπα κατά 50%.....	1971
8α. Οδηγίες αναφορικά με τη μείωση προκαταβολής φόρου εισοδήματος φορολογικού έτους 2018 για τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες	1972
9. Προκαταβολή φόρου από νομικά πρόσωπα ή από νομικές οντότητες που έχουν τεθεί υπό εκκαθάριση	1974
10. Παρακρατηθέντες φόροι από πηγή Ελλάδος εκπίπτουν από την προκαταβολή.....	1974
11. Ο φόρος μερισμάτων που καταβλήθηκε στην αλλοδαπή δεν αφαιρείται κατά τον υπολογισμό της προκαταβολής της τρέχουσας χρήσης	1974
12. Μείωση προκαταβολής νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων λόγω μείωσης του εισοδήματος	1975
13. Υπολογισμός προκαταβλητέου φόρου αρχιτεκτόνων - μηχανικών και δικηγορικών εταιρειών από νομικά πρόσωπα (ΑΕ, ΕΠΕ, ΟΕ, ΕΕ κ.λπ.)	1975
14. Περιπτώσεις που δεν βεβαιώνεται προκαταβολή φόρου εισοδήματος	1976
15. Δεν υπολογίζεται προκαταβολή βάσει εκπρόθεσμης δήλωσης που υποβάλλεται μετά την παρέλευση της διαχειριστικής περιόδου για την οποία αυτή βεβαιώνεται. Υπολογισμός καταβλητέου φόρου όταν δεν υπάρχει δήλωση	1977
16. Η καθυστερημένη είσπραξη απαιτήσεων δεν συνιστά μείωση εισοδήματος	1977
17. Οι Α.Ε., Ε.Π.Ε., ΙΚΕ, ΟΕ, ΕΕ κ.λπ. νομικά πρόσωπα για την εκπόνηση των μελετών προκαταβάλλουν φόρο αρχιτεκτόνων - μηχανικών	1978

ΜΕΡΟΣ ΕΒΔΟΜΟ

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΚΙΝΗΤΡΑ

Άρθρο 71Α. Κίνητρα Ευρεσιτεχνίας	1979
1. Κίνητρα ανάπτυξης ευρεσιτεχνιών. Απαλλαγή κερδών για 3 χρήσεις που προέρχονται από παραγωγή αγαθών με χρήση ευρεσιτεχνίας της ίδιας επιχείρησης	1981
2. Καθορισμός όρων, προϋποθέσεων και διαδικασιών για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 71Α «Κίνητρα Ευρεσιτεχνίας» του ν. 4172/2013	1983
3. Προσέλκυση Στρατηγικών Επενδύσεων.....	1984
4. Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής για επενδυτική δραστηριότητα.....	1984
5. Φορολογικά κίνητρα ευρεσιτεχνίας	1984
Άρθρο 71Β. Κεφαλαιοποίηση αφορολόγητων αποθεματικών εισηγμένων εταιρειών	1985
1. Κεφαλαιοποίηση αφορολόγητων αποθεματικών αναπτυξιακών νόμων εισηγμένων εταιρειών. Ποια καταλαμβάνονται. Εξαιρέσεις, Συντελεστής φόρου. Καταβολή	1988
2. Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης απόδοσης φόρου σε περίπτωση κεφαλαιοποίησης αφορολόγητων αποθεματικών με βάση τις διατάξεις των άρθρων 71Β και 71Γ του ν. 4172/2013	1991
3. Καταργήθηκαν οι διατάξεις του άρθρου 101§§1-9 του ν. 1892/1990	1991

Άρθρο 71Γ. Κεφαλαιοποίηση αφορολόγητων αποθεματικών μη εισηγμένων εταιρειών και Ε.Π.Ε.	1992
1. Κεφαλαιοποίηση αφορολόγητων αποθεματικών μη εισηγμένων εταιρειών και Ε.Π.Ε.	1995
2. Καταργήθηκαν οι διατάξεις του άρθρου 13 του ν. 1473/1984	1996
Άρθρο 71Δ. Κίνητρα για την ενίσχυση των θέσεων απασχόλησης	1997
1. Κίνητρα για τη δημιουργία νέων θέσεων εξαρτημένης εργασίας πλήρους απασχόλησης (θέματα 1.1.-1.9.).....	1999
2. Καθορισμός των προϋποθέσεων, των όρων, της διαδικασίας, του τρόπου υπολογισμού του μέσου όρου απασχόλησης, καθώς και λοιπές αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 71Δ του ΚΦΕ	2000
3. Κίνητρα για τη διατήρηση θέσεων εργασίας.....	2002
4. Διευκρινίσεις σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 73 (παρ. 1-7) του ν. 3842/2010, του άρθρου 58§2 του ν. 4172/2013 και του άρθρου 27Α του ν. 4172/2013, όταν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 47§1 δεύτερο εδάφιο του ν. 4172/2013. Εγκ. ΠΟΛ. 1117/19.6.2018	2003
5. Καθορισμός των προϋποθέσεων, των όρων, της διαδικασίας, καθώς και λοιπών αναγκαίων λεπτομερειών για την εφαρμογή των διατάξεων των παρ. 1-6 του άρθρου 73 του Ν. 3842/2010 (διατήρηση θέσεων εργασίας)	2003
6. Τα φορολογικά κίνητρα ευρεσιτεχνίας εφαρμόζονται και για τις Κοιν.Σ.Επ.	2004
Άρθρο 71Ε. Κίνητρα για την ενίσχυση της παραγωγής οπτικοακουστικών έργων	2005
1. Κίνητρα στα φυσικά πρόσωπα καθώς και στα νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες που επενδύουν σε παραγωγές οπτικοακουστικών έργων (θέματα 1.1.-1.7.)	2007
2. Καθορισμός των επιλέξιμων δαπανών, των κατηγοριών των οπτικοακουστικών έργων, της διαδικασίας και του χρόνου ελέγχου της τήρησης των όρων και προϋποθέσεων των διατάξεων του άρθρου 71Ε του ν. 4172/2013 (ΦΕΚ Α' 167), καθώς και των προϋποθέσεων, των όρων και της διαδικασίας και κάθε άλλης λεπτομέρειας για την εφαρμογή του άρθρου αυτού	2007
3. Κίνητρα για την ενίσχυση της κινηματογραφικής παραγωγής.....	2014
4. Καθορισμός όρων, προϋποθέσεων και διαδικασιών για την εφαρμογή των διατάξεων των παραγράφων 9 έως 13 του άρθρου 73 «κίνητρα για την ενίσχυση της κινηματογραφικής παραγωγής» του ν. 3842/2010	2014

ΜΕΡΟΣ ΟΓΔΟΟ

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 72. Μεταβατικές διατάξεις και έναρξη ισχύος	2021
1. Γενική έναρξη ισχύος του νέου ΚΦΕ (ν. 4172/2013)	2032
2. Μεταβατικές διατάξεις του ν. 4172/2013 (ΚΦΕ) (θέματα 2.1.-2.38.)	2032
3. Αυτοτελής φορολόγηση αφορολόγητων αποθεματικών του ν. 2238/94 (θέματα 3.1.-3.24.)	2037
4. Καταχώρηση των αφορολόγητων αποθεματικών αναπτυξιακών νόμων στο έντυπο Ν.....	2054

5. Αλλοδαπές επιχειρήσεις που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του α.ν. 89/1967 δεν φορολογούνται στην Ελλάδα για το παγκόσμιο εισόδημά τους αλλά μόνο για τα κέρδη που προκύπτουν από τη δραστηριότητά τους στην Ελλάδα	2054
6. Φορολογική μεταχείριση των χρεωστικών υπόλοιπων από την πώληση ή αποτίμηση ημεδαπών μη εισηγμένων στο Χ.Α. μετοχών	2054
7. Υπεραξία που αποκτά νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα από πώληση και επαναμίσθωση (sale & lease back) ακινήτου μετά την έναρξη ισχύος του ΚΦΕ	2054
7α. Φορολογική μεταχείριση αφορολόγητου αποθεματικού από υπεραξία από πώληση και επαναμίσθωση ακινήτου (sale and lease back), για συμβάσεις που έχουν συναφθεί πριν τις 1.1.2014 και το οποίο δεν έχει υπαχθεί στην αυτοτελή φορολόγηση του άρθρου 72§12 του ν. 4172/2013	2054
8. Απογραφή και προσδιορισμός κόστους πωληθέντων φορ. έτους 2015	2054
9. Εισόδημα από τεχνικά έργα που αποκτούν μετά την 1.1.2014 τεχνικές επιχειρήσεις που προσδιόριζαν τεκμαρτά τα κέρδη τους για αναληφθέντα έργα μέχρι την 31.12.2006 με βάση τις διατάξεις του ν. 2238/1994.....	2054
10. Έσοδα από πώληση διαμερισμάτων οικοδομικής επιχείρησης τα οποία έχει αγοράσει ημιτελή και τα αποπερατώνει ή τα έχει αγοράσει ήδη αποπερατωμένα	2054
11. Εταιρείες Κεφαλαίου Επιχειρηματικών Συμμετοχών, μετά το νέο ΚΦΕ	2054
12. Για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς ισχύουν οι ειδικές διατάξεις των συνεταιρισμών (ν. 4384/16 άρθ. 29 παρ. 3). Αποθεματικά που είχαν σχηματισθεί κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 103§1θ' του ν. 2238/1994	2055
13. Έκπτωση παρακρατούμενων, προκαταβληθέντων φόρων και φόρων που καταβλήθηκαν στην αλλοδαπή, κατά την διενέργεια άμεσου προσδιορισμού φόρου ή την έκδοση πράξεων διοικητικού προσδιορισμού φόρου	2055
ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ	2057